



Συμβούλιο
της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Βρυξέλλες, 31 Οκτωβρίου 2018
(OR. en)

13801/18

WTO 277

ΔΙΑΒΙΒΑΣΤΙΚΟ ΣΗΜΕΙΩΜΑ

Αποστολέας:	Για τον Γενικό Γραμματέα της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, ο κ. Jordi AYET PUIGARNAU, Διευθυντής
Ημερομηνία Παραλαβής:	31 Οκτωβρίου 2018
Αποδέκτης:	κ. Jeppe TRANHOLM-MIKKELSEN, Γενικός Γραμματέας του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης
Αριθ. εγγρ. Επιτρ.:	COM(2018) 728 final
Θέμα:	ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΠΡΟΣ ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ, ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ, ΤΗΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΚΑΙ ΤΗΝ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ σχετικά με την εφαρμογή συμφωνιών ελεύθερων συναλλαγών 1 Ιανουαρίου 2017 - 31 Δεκεμβρίου 2017

Διαβιβάζεται συνημμένως στις αντιπροσωπίες το έγγραφο - COM(2018) 728 final.

συνημμ.: COM(2018) 728 final



ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ
ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Βρυξέλλες, 31.10.2018
COM(2018) 728 final

**ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΠΡΟΣ ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ, ΤΟ
ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ, ΤΗΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ
ΚΑΙ ΤΗΝ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ**

σχετικά με την εφαρμογή συμφωνιών ελεύθερων συναλλαγών

1 Ιανουαρίου 2017 - 31 Δεκεμβρίου 2017

{SWD(2018) 454 final}

ΠΙΝΑΚΑΣ 1	ΕΠΙΣΚΟΠΗΣΗ ΤΩΝ ΣΥΜΦΩΝΙΩΝ ΠΟΥ ΚΑΛΥΠΤΟΝΤΑΙ ΑΠΟ ΤΗΝ ΠΑΡΟΥΣΑ ΕΚΘΕΣΗ (ΜΕΡΟΣ 1)	3
ΠΙΝΑΚΑΣ 1	ΕΠΙΣΚΟΠΗΣΗ ΤΩΝ ΣΥΜΦΩΝΙΩΝ ΠΟΥ ΚΑΛΥΠΤΟΝΤΑΙ ΑΠΟ ΤΗΝ ΠΑΡΟΥΣΑ ΕΚΘΕΣΗ (ΜΕΡΟΣ 2)	5
1.	ΕΙΣΑΓΩΓΗ.....	6
2.	ΕΠΙΣΚΟΠΗΣΗ ΤΩΝ ΚΥΡΙΩΝ ΠΟΡΙΣΜΑΤΩΝ	11
3.	ΣΕΣ «ΝΕΑΣ ΓΕΝΙΑΣ»: ΝΟΤΙΑ ΚΟΡΕΑ, ΚΟΛΟΜΒΙΑ-ΙΣΗΜΕΡΙΝΟΣ-ΠΕΡΟΥ, ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΑΜΕΡΙΚΗ, ΚΑΝΑΔΑΣ	18
3.1	ΣΕΣ ΕΕ-ΝΟΤΙΑΣ ΚΟΡΕΑΣ	18
3.2	ΕΜΠΟΡΙΚΕΣ ΣΥΜΦΩΝΙΕΣ ΤΗΣ ΕΕ ΜΕ ΤΗΝ ΚΟΛΟΜΒΙΑ, ΤΟΝ ΙΣΗΜΕΡΙΝΟ ΚΑΙ ΤΟ ΠΕΡΟΥ	21
3.3	ΣΥΜΦΩΝΙΑ ΣΥΝΔΕΣΗΣ ΤΗΣ ΕΕ ΜΕ ΤΗΝ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΑΜΕΡΙΚΗ.....	24
3.4.	Συνολική οικονομική και εμπορική συμφωνία ΕΕ-Καναδά - CETA	26
4.	ΣΦΑΙΡΙΚΕΣ ΚΑΙ ΣΕ ΒΑΘΟΣ ΖΩΝΕΣ ΕΛΕΥΘΕΡΩΝ ΣΥΝΑΛΛΑΓΩΝ (DCFTA)	29
5.	ΣΕΣ ΠΡΩΤΗΣ ΓΕΝΙΑΣ	34
5.1	Ελβετία	35
5.2	Νορβηγία	35
5.3	Μεσογειακές χώρες	36
5.4	Μεξικό	38
5.5	Χιλή	39
5.6	Τελωνειακή ένωση με την Τουρκία	40
5.7	Συμφωνίες σταθεροποίησης και σύνδεσης με τα Δυτικά Βαλκάνια	41
6.	ΣΥΜΦΩΝΙΕΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΕΤΑΙΡΙΚΗΣ ΣΧΕΣΗΣ (ΣΟΕΣ) ΜΕ ΧΩΡΕΣ ΤΗΣ ΑΦΡΙΚΗΣ, ΤΗΣ ΚΑΡΑΪΒΙΚΗΣ ΚΑΙ ΤΟΥ ΕΙΡΗΝΙΚΟΥ (ΑΚΕ)	42
6.1.	ΣΟΕΣ με την Κοινότητα για την Ανάπτυξη της Μεσημβρινής Αφρικής (ΚΑΜΑ)	44
6.2.	Ενδιάμεση ΣΟΕΣ με την Ανατολική και Μεσημβρινή Αφρική (ΑΜΑ).....	44
6.3.	ΣΟΕΣ με το φόρουμ των κρατών ΑΚΕ της Καραϊβικής (CARIFORUM).....	45
6.4.	Η ΣΟΕΣ με τις χώρες του Ειρηνικού και οι ΣΟΕΣ με την Γκάνα, την Ακτή Ελεφαντοστού και το Καμερούν	45

7. ΕΜΠΟΡΙΟ ΚΑΙ ΑΕΙΦΟΡΟΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗ (ΕΑΑ): ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΠΡΟΣΦΑΤΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	47
8. ΣΤΟ ΕΠΙΚΕΝΤΡΟ: ΕΜΠΟΡΙΟ ΓΕΩΡΓΙΚΩΝ ΕΙΔΩΝ ΔΙΑΤΡΟΦΗΣ ΣΤΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΤΩΝ ΣΕΣ	49
9. ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΕΚΚΡΕΜΕΙΣ ΚΑΙ ΜΕΛΛΟΝΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ.....	53
10. ΝΟΜΙΚΗ ΕΦΑΡΜΟΓΗ	56
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 1 – ΧΡΗΣΗ ΠΡΟΤΙΜΗΣΕΩΝ ΣΤΙΣ ΕΙΣΑΓΩΓΕΣ ΣΤΗΝ ΕΕ.....	57
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 2 – ΧΡΗΣΗ ΠΡΟΤΙΜΗΣΕΩΝ ΣΤΙΣ ΕΞΑΓΩΓΕΣ ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΕ	58
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 3 – ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΑΡΚΤΙΚΟΛΕΞΩΝ.....	59

**ΠΙΝΑΚΑΣ 1 ΕΠΙΣΚΟΠΗΣΗ ΤΩΝ ΣΥΜΦΩΝΙΩΝ ΠΟΥ ΚΑΛΥΠΤΟΝΤΑΙ ΑΠΟ ΤΗΝ ΠΑΡΟΥΣΑ
ΕΚΘΕΣΗ (ΜΕΡΟΣ 1)**

<u>ΣΕΣ «νέας γενιάς»</u>	
Εταίρος	Εφαρμόζεται από
ΣΕΣ ΕΕ-Νότιας Κορέας	1 Ιουλίου 2011
ΣΕΣ ΕΕ-Κολομβίας-Περου-Ισημερινού	1 Μαρτίου 2013 για το Περού· 1 Αυγούστου 2013 για την Κολομβία· από 1 Ιανουαρίου 2017 για τον Ισημερινό
Συμφωνία σύνδεσης ΕΕ-Κεντρικής Αμερικής	1 Αυγούστου 2013: ο πυλώνας του εμπορίου εφαρμόζεται με την Ονδούρα, τη Νικαράγουα και τον Παναμά, 1 Οκτωβρίου 2013: Κόστα Ρίκα και Ελ Σαλβαδόρ· 1 Δεκεμβρίου 2013: Γουατεμάλα.
Συνολική οικονομική και εμπορική συμφωνία ΕΕ-Καναδά (CETA)	21 Σεπτεμβρίου 2017
<u>Σφαιρικές και σε βάθος ζώνες ελεύθερων συναλλαγών (DCFTA)</u>	
ΕΕ-Γεωργία	1 Σεπτεμβρίου 2014 και άρχισε να ισχύει την 1η Ιουλίου 2016.
ΕΕ-Μολδαβία	1 Σεπτεμβρίου 2014 και άρχισε να ισχύει την 1η Ιουλίου 2016.
ΕΕ-Ουκρανία	1 Ιανουαρίου 2016 και άρχισε να ισχύει την 1η Σεπτεμβρίου 2017.
<u>ΣΕΣ «πρώτης γενιάς»</u>	
Εταίρος	Εφαρμόζεται από
Τελωνειακή Ένωση ΕΕ-Τουρκίας	Η συμφωνία σύνδεσης υπεγράφη το 1963· η τελική φάση της τελωνειακής ένωσης ολοκληρώθηκε την 1η Ιανουαρίου 1996.
ΕΕ-Ελβετία	1972
ΕΕ-Νορβηγία	1 Ιουλίου 1973
ΕΕ-Ισραήλ	1 Ιανουαρίου 1996
ΕΕ-Ιορδανία	1 Μαΐου 2002
ΕΕ-Παλαιστίνη ¹	1 Ιουλίου 1997
ΕΕ-Τυνησία	1 Μαρτίου 1998
ΕΕ-Μαρόκο	18 Μαρτίου 2000
ΕΕ-Λίβανος	1 Μαρτίου 2003

¹ Η ονομασία αυτή δεν πρέπει να ερμηνεύεται ως αναγνώριση του Κράτους της Παλαιστίνης και δεν θίγει τις επιμέρους θέσεις των κρατών μελών σχετικά με το θέμα αυτό.

ΕΕ-Αίγυπτος	21 Δεκεμβρίου 2003
ΕΕ-Αλγερία	1 Σεπτεμβρίου 2005
Συνολική συμφωνία ΕΕ-Μεξικού	ΣΕΣ για προϊόντα που εφαρμόζεται από την 1η Ιουλίου 2000. ΣΕΣ για υπηρεσίες που εφαρμόζεται από την 1η Μαρτίου 2001.

**ΠΙΝΑΚΑΣ 1 ΕΠΙΣΚΟΠΗΣΗ ΤΩΝ ΣΥΜΦΩΝΙΩΝ ΠΟΥ ΚΑΛΥΠΤΟΝΤΑΙ ΑΠΟ ΤΗΝ ΠΑΡΟΥΣΑ
ΕΚΘΕΣΗ (ΜΕΡΟΣ 2)**

<u>ΣΕΣ «πρώτης γενιάς»</u>	
Εταίρος	Εφαρμόζεται από
Συμφωνία σύνδεσης ΕΕ-Χιλής	1 Φεβρουαρίου 2003
ΣΣΣ ² ΕΕ-Πρώην Γιουγκοσλαβικής Δημοκρατίας της Μακεδονίας	Ενδιάμεση συμφωνία για το εμπόριο 1 Ιουνίου 2001
ΣΣΣ ΕΕ-Αλβανίας	Ενδιάμεση συμφωνία για το εμπόριο 1 Δεκεμβρίου 2006
ΣΣΣ ΕΕ-Μαυροβουνίου	Ενδιάμεση συμφωνία για το εμπόριο 1 Ιανουαρίου 2008
ΣΣΣ ΕΕ-Σερβίας	Ενδιάμεση συμφωνία για το εμπόριο για τη Σερβία: 1 Φεβρουαρίου 2009· για την ΕΕ: 8 Δεκεμβρίου 2009
ΣΣΣ ΕΕ-Βοσνίας-Ερζεγοβίνης	Ενδιάμεση συμφωνία για το εμπόριο 1 Ιουλίου 2008
ΣΣΣ ΕΕ- Κοσσυφοπεδίου ³	1 Απριλίου 2016
<u>Συμφωνίες οικονομικής εταιρικής σχέσης (ΣΟΕΣ)</u>	
Εταίρος	Εφαρμόζεται από
ΕΕ-Χώρες Ειρηνικού	28 Ιουλίου 2014: Φίτζι· 20 Δεκεμβρίου 2009: Παπούα-Νέα Γουινέα.
ΕΕ-Cariforum	29 Δεκεμβρίου 2008: Αντίγκουα και Μπαρμπούντα· Μπελίζε· Μπαχάμες· Μπαρμπάντος· Ντομίνικα· Δομινικανή Δημοκρατία· Γρενάδα· Γουιάνα· Τζαμάικα· Άγιος Χριστόφορος και Νέβις· Αγία Λουκία· Άγιος Βικέντιος και Γρεναδίνες· Σουρινάμ· και Τρινιδάδ και Τομπάγκο.
ΕΕ-Υποπεριοχή της Ανατολικής και Μεσημβρινής Αφρικής	14 Μαΐου 2012: Μαδαγασκάρη, Μαυρίκιος, Σεϋχέλλες και Ζιμπάμπουε.
ΣΟΕΣ ΕΕ-Κεντρικής Αφρικής	4 Αυγούστου 2014: Καμερούν
ΣΟΕΣ ΕΕ-ΚΑΜΑ (Κοινότητα για την Ανάπτυξη της Μεσημβρινής Αφρικής)	10 Οκτωβρίου 2016: Μποτσουάνα, Λεσόθο, Ναμίμπια, Νότια Αφρική και Σουαζιλάνδη· 4 Φεβρουαρίου 2018:

² Συμφωνία σταθεροποίησης και σύνδεσης.

³ Η ονομασία αυτή χρησιμοποιείται με επιφύλαξη των θέσεων ως προς το καθεστώς και συνάδει με την απόφαση 1244/1999 του Συμβουλίου Ασφαλείας των Ηνωμένων Εθνών και τη γνώμη του Διεθνούς Δικαστηρίου σχετικά με τη διακήρυξη της ανεξαρτησίας του Κοσσυφοπεδίου.

	Μοζαμβίκη.
Ενδιάμεση ΣΟΕΣ ΕΕ-Γκάνας	15 Δεκεμβρίου 2016
Ενδιάμεση ΣΟΕΣ ΕΕ-Ακτής Ελεφαντοστού	3 Σεπτεμβρίου 2016

1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

1.1. Σκοπός της παρούσας έκθεσης

Οι διμερείς και περιφερειακές συμφωνίες ελεύθερων συναλλαγών (ΣΕΣ) αποτελούν παράγοντες καθοριστικής σημασίας για την οικονομική ανάπτυξη. Μέσω της χαλιναγώγησης της παγκοσμιοποίησης, αποφέρουν σημαντικά οφέλη στους ιδιώτες και στις επιχειρήσεις, τόσο στην Ευρωπαϊκή Ένωση (ΕΕ) όσο και στις χώρες εταίρους μας. Οι ΣΕΣ συμβάλλουν σε σημαντικό βαθμό στις επιδόσεις της ΕΕ στον τομέα του εξωτερικού εμπορίου, δεδομένου ότι ανοίγουν νέες αγορές για τους εξαγωγείς και προσφέρουν ένα πιο προβλέψιμο και βασιζόμενο σε κανόνες επιχειρηματικό περιβάλλον, το οποίο ευνοεί τις επιλογές των καταναλωτών και τον ανταγωνισμό. Παρότι η άρση των δασμολογικών και των εντός των συνόρων μη δασμολογικών φραγμών εξακολουθεί να αποτελεί βασικό χαρακτηριστικό των εμπορικών συμφωνιών, αυξάνεται επίσης η σημασία και άλλων στοιχείων. Συγκεκριμένα, οι κανόνες για την υποστήριξη των ελεύθερων και δίκαιων εμπορικών συναλλαγών (π.χ. σε σχέση με την προστασία των ΔΔΙ και τους κανόνες ανταγωνισμού), καθώς και οι κανόνες για την προστασία των εργασιακών δικαιωμάτων και του περιβάλλοντος έχουν έλθει στο προσκήνιο. Επιπλέον, ορισμένες ΣΕΣ ενδέχεται να παρέχουν τη δυνατότητα στενότερης συνεργασίας μεταξύ των μερών σε ευρύ φάσμα θεμάτων, από την έρευνα και την καινοτομία έως την τυποποίηση και την κλιματική αλλαγή.

Καθώς αυξάνεται ο αριθμός των εμπορικών συμφωνιών που συνάπτει η ΕΕ, αυξάνεται επίσης το δημόσιο ενδιαφέρον για τον αντίκτυπό τους. Προκειμένου να αναλύονται τα πραγματικά και τα δυνητικά οφέλη σημαντικών εμπορικών συμφωνιών⁴, στην ανακοίνωσή της με τίτλο «Εμπόριο για όλους»⁵, η ίδια η Επιτροπή δεσμεύτηκε να εξετάζει σε ετήσια βάση τον τρόπο υλοποίησης των εν λόγω συμφωνιών, αναδεικνύοντας την πρόοδο που επιτυγχάνεται και επισημαίνοντας παράλληλα τις προκλήσεις που παραμένουν, καθώς και τις ενέργειες στις οποίες προβαίνει η Επιτροπή για την εξασφάλιση της πλήρους αξιοποίησης των δυνατοτήτων των ΣΕΣ.

Σε εναρμόνιση με την πρώτη έκθεση⁶ που δημοσιεύτηκε τον Νοέμβριο του 2017, σκοπός της παρούσας ετήσιας έκθεσης για την υλοποίηση των ΣΕΣ (στο εξής «η έκθεση») είναι

⁴ Επισκόπηση όλων των εμπορικών συμφωνιών που έχει συνάψει και διαπραγματευτεί η ΕΕ είναι διαθέσιμη στην ακόλουθη διεύθυνση: http://trade.ec.europa.eu/doclib/docs/2006/december/tradoc_118238.pdf

⁵ Ευρωπαϊκή Επιτροπή, Ανακοίνωση «Εμπόριο για όλους: Προς μια πιο υπεύθυνη πολιτική για το εμπόριο και τις επενδύσεις», COM(2015) 497.

⁶ Έκθεση της Επιτροπής προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο, την Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και την Επιτροπή των Περιφερειών της 17ης Νοεμβρίου 2017· Βρυξέλλες, 9.11.2017 COM(2017) 654 final.

η αύξηση της ενημέρωσης και της διαφάνειας σχετικά με τον τρόπο υλοποίησης των ΣΕΣ από την Επιτροπή. Η έκθεση αναμένεται να παράσχει στα άλλα θεσμικά όργανα της ΕΕ, στα κράτη μέλη της ΕΕ, στην κοινωνία των πολιτών, στις επιχειρήσεις και σε όλους τους ενδιαφερομένους του τομέα της εμπορικής πολιτικής της ΕΕ τη δυνατότητα να ελέγξουν και να συζητήσουν τον τρόπο με τον οποίο η ΕΕ εφαρμόζει τις ΣΕΣ που συνάπτει. Οι πληροφορίες που συγκεντρώνονται μέσω αυτής της διαδικασίας μπορούν επίσης να αξιοποιηθούν σε μελλοντικές εμπορικές διαπραγματεύσεις. Επιπλέον, η έκθεση παρέχει επίσης χρήσιμα στοιχεία όσον αφορά τον βαθμό στον οποίο οι αναπτυσσόμενες χώρες επωφελούνται από τις ΣΕΣ που συνάπτουν με την ΕΕ, καθώς και όσον αφορά τον τρόπο καλύτερης προσαρμογής της αναπτυξιακής βοήθειας σύμφωνα με τη στρατηγική σχετικά με τη βοήθεια για το εμπόριο που επικαιροποιήθηκε πρόσφατα.

1.2 Στοιχεία που χρησιμοποιήθηκαν για την έκθεση

Στις γενικές εμπορικές στατιστικές⁷ που περιλαμβάνονται στην έκθεση σχετικά με την εξέλιξη των εμπορικών και επενδυτικών ροών χρησιμοποιούνται, εκτός εάν αναφέρεται διαφορετικά, στοιχεία της EUROSTAT (COMEXT) που ήταν διαθέσιμα στις 15 Ιουλίου 2018⁸. Με εξαίρεση τις περιπτώσεις όπου αναφέρεται διαφορετικά, τα τελευταία ετήσια στοιχεία που είναι διαθέσιμα για το εμπόριο προϊόντων ανάγονται στο 2017, ενώ τα αντίστοιχα στοιχεία για τις υπηρεσίες και τις επενδύσεις ανάγονται στο 2016. Τα στατιστικά στοιχεία σχετικά με τα ποσοστά χρησιμοποίησης προτιμήσεων (ΠΧΠ)⁹ βασίζονται σε διοικητικά δεδομένα που συλλέγονται από τη χώρα εισαγωγής. Τα ΠΧΠ καταδεικνύουν τον βαθμό στον οποίο οι εμπορικές ροές χρησιμοποιούν τις προτιμήσεις που προβλέπονται στο πλαίσιο μιας εμπορικής συμφωνίας. Το ΠΧΠ αντικατοπτρίζει το μερίδιο εισαγωγών ή εξαγωγών που υπάχθηκαν σε καθεστώς εμπορικών προτιμήσεων ως μερίδιο της συνολικής αξίας των εισαγωγών ή εξαγωγών που ήταν *επιλέξιμες* για προτιμήσεις από χώρα εταίρο, δηλαδή τη συνολική αξία των εισαγωγών ή εξαγωγών που ήταν *επιλέξιμες* για τη χρησιμοποίηση προτιμήσεων διαιρούμενη με το σύνολο των εισαγωγών/εξαγωγών που υπάχθηκαν πράγματι σε προτιμησιακό καθεστώς. Επιλέξιμες για προτιμήσεις εισαγωγές/εξαγωγές υφίστανται εάν ο εφαρμοζόμενος προτιμησιακός δασμός είναι χαμηλότερος από τον εφαρμοζόμενο δασμό του μάλλον ευνοούμενου κράτους (ΜΕΚ). Ως εκ τούτου, στους υπολογισμούς δεν συμπεριλαμβάνονται οι εμπορικές συναλλαγές με δασμολογική απαλλαγή ΜΕΚ.

Το ΠΧΠ όσον αφορά τις εισαγωγές στην ΕΕ από εταίρους ΣΕΣ βασίζεται σε αριθμητικά στοιχεία της Eurostat. Η Eurostat συγχωνεύει τα δασμολογικά στοιχεία και τα στοιχεία για τις εμπορικές ροές και δημιουργεί ένα σύνολο δεδομένων από το οποίο η Επιτροπή αντλεί πληροφορίες τόσο σχετικά με τη μεταχείριση για την οποία είναι επιλέξιμο ένα προϊόν όσο και σχετικά με τον βαθμό στον οποίο χρησιμοποιείται η εν λόγω επιλέξιμη

⁷ Γενικές στατιστικές σχετικά με τις εμπορικές ροές προϊόντων και υπηρεσιών για κάθε χώρα εταίρο ΣΕΣ παρατίθενται στο έγγραφο εργασίας των υπηρεσιών της Επιτροπής (SWD).

⁸ Όσον αφορά τη συμφωνία σύνδεσης με την Κεντρική Αμερική, διαπιστώνονται σημαντικές αποκλίσεις μεταξύ των στατιστικών στοιχείων της EUROSTAT και αυτών της Κεντρικής Αμερικής· για λόγους συνέπειας, χρησιμοποιούνται μόνο τα στοιχεία της EUROSTAT.

⁹ Πληροφορίες σχετικά με τα ΠΧΠ ανά χώρα εταίρο παρατίθενται στα παραρτήματα 1 και 2.

μεταχείριση. Το σύνολο δεδομένων που προκύπτει είναι εναρμονισμένο και συνεπές¹⁰ και καθιστά δυνατή τη σύγκριση μεταξύ χωρών εταίρων και ετών.

Αντιθέτως, για τον υπολογισμό των ΠΧΠ όσον αφορά τις εξαγωγές από την ΕΕ προς χώρες εταίρους ΣΕΣ, η Επιτροπή χρησιμοποιεί διοικητικά δεδομένα που συλλέγονται από την αντίστοιχη τρίτη χώρα εισαγωγής. Αυτά τα στατιστικά στοιχεία δεν είναι εναρμονισμένα. Κατά συνέπεια, οι άμεσες συγκρίσεις μεταξύ των χωρών εταίρων ή με τις εισαγωγές της ΕΕ θα πρέπει να θεωρούνται αποκλειστικά και μόνο ενδεικτικές. Τα ΠΧΠ παρέχονται μόνο στις περιπτώσεις στις οποίες υπήρχαν διαθέσιμα επαρκώς αξιόπιστα δεδομένα.

1.3 Περιεχόμενο και δομή της έκθεσης

Στην παρούσα έκθεση παρέχονται επικαιροποιημένα στοιχεία σχετικά με τις δραστηριότητες της Επιτροπής στο πλαίσιο της υλοποίησης των ΣΕΣ και συνοψίζονται οι κύριες εξελίξεις όσον αφορά τις 35 εμπορικές συμφωνίες με 62 χώρες εταίρους που εφαρμόστηκαν τουλάχιστον για κάποιους μήνες το 2017 (βλ. πίνακα Ι). Αναλυτικές πληροφορίες για κάθε μεμονωμένη συμφωνία διατίθενται στο έγγραφο εργασίας των υπηρεσιών της Επιτροπής που συνοδεύει την παρούσα έκθεση.

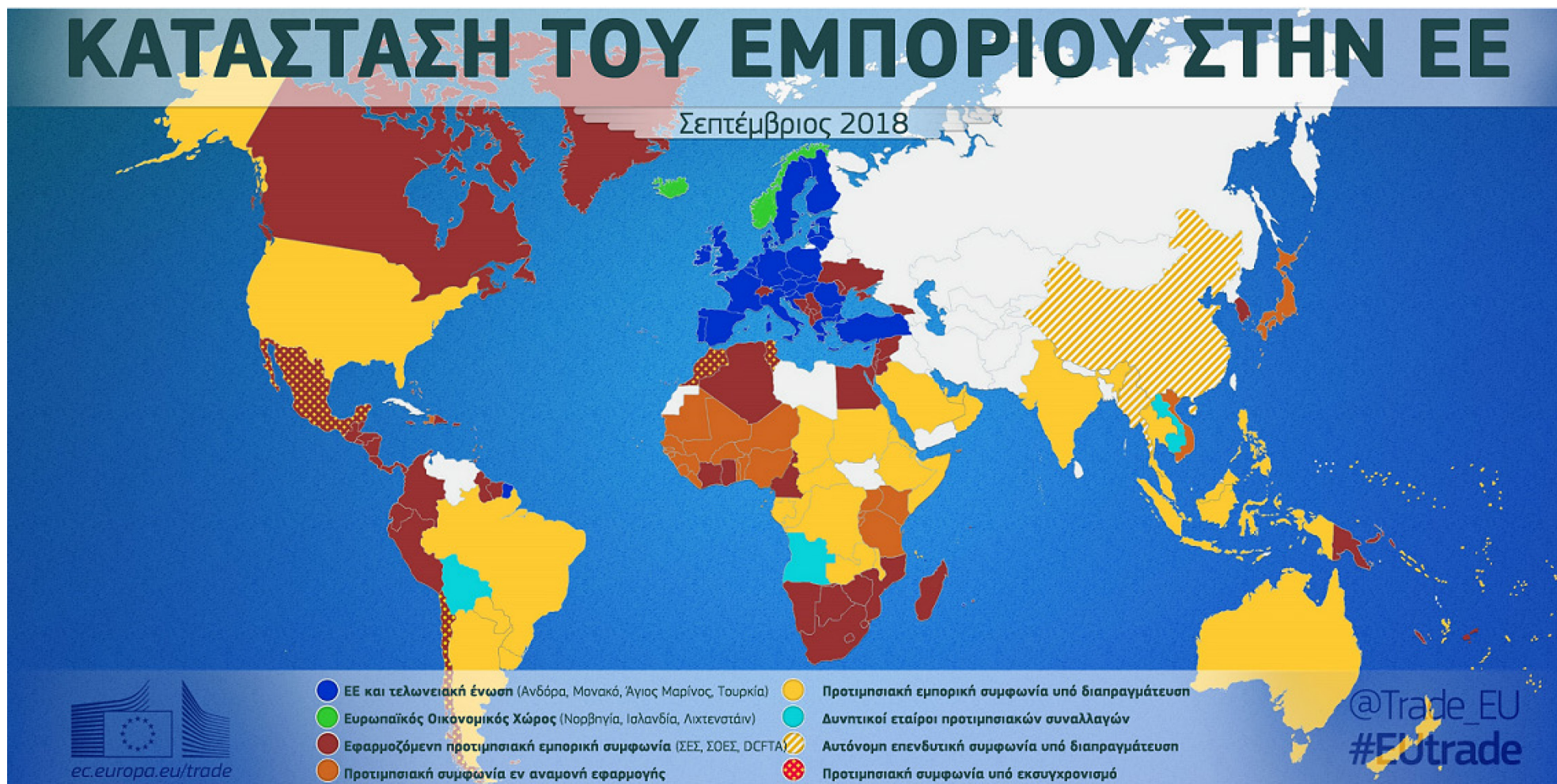
- Στο τμήμα 2 παρουσιάζονται συνοπτικά ορισμένα από τα κυριότερα πορίσματα στους βασικούς τομείς που καλύπτονται από τις συμφωνίες και περιγράφεται η πρόοδος που έχει επιτευχθεί καθώς και ζητήματα που εκκρεμούν.
- Τα τμήματα 3-6 καλύπτουν τις σημαντικότερες εξελίξεις στο πλαίσιο κάθε κατηγορίας ΣΕΣ:
 - ο ΣΕΣ «νέας γενιάς» (τμήμα 3)
 - ο σφαιρικές και σε βάθος ζώνες ελεύθερων συναλλαγών (DCFTA· τμήμα 4)
 - ο ΣΕΣ «πρώτης γενιάς» (τμήμα 5) και
 - ο συμφωνίες οικονομικής εταιρικής σχέσης (τμήμα 6).
- Στο τμήμα 7 εξετάζεται η υλοποίηση των δεσμεύσεων που συνδέονται με το εμπόριο και την αειφόρο ανάπτυξη (ΕΑΑ).
- Στο τμήμα 8 παρουσιάζεται απολογισμός του εμπορίου γεωργικών ειδών διατροφής στο πλαίσιο των ΣΕΣ.
- Στο τμήμα 9 εξετάζονται οι εργασίες που διεξάγει επί του παρόντος η Επιτροπή για την αύξηση της ενημέρωσης και τη βελτίωση του ποσοστού αξιοποίησης των ΣΕΣ.

¹⁰ Ωστόσο, εξακολουθούν να υπάρχουν περιθώρια σφάλματος, διότι στα στοιχεία δεν συμπεριλαμβάνονται ορισμένες μεταβολές του προτιμησιακού καθεστώτος εισαγωγών, όπως οι αιτήσεις για τη χορήγηση προτιμήσεων που υποβάλλονται από εισαγωγείς μετά τη διασάφηση των εμπορευμάτων και η απόφαση άρνησης χορήγησης προτιμήσεων που λαμβάνουν οι τελωνειακές αρχές κατόπιν επαλήθευσης μετά την άδεια παραλαβής των εμπορευμάτων.

- Στο τμήμα 10 αποτυπώνεται η τρέχουσα κατάσταση όσον αφορά τη νομική εφαρμογή.

ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΤΟΥ ΕΜΠΟΡΙΟΥ ΣΤΗΝ ΕΕ

Σεπτέμβριος 2018



2. ΕΠΙΣΚΟΠΗΣΗ ΤΩΝ ΚΥΡΙΩΝ ΠΟΡΙΣΜΑΤΩΝ

2.1 Ιστορικό

Οι ΣΕΣ είναι παράγοντες καθοριστικής σημασίας για το άνοιγμα των αγορών και τη δημιουργία των γενικών συνθηκών που ευνοούν το εμπόριο και τις επενδύσεις. Οι εμπορικές συμφωνίες παρέχουν στις επιχειρήσεις της ΕΕ τη δυνατότητα να αυξάνουν τις εξαγωγές και τις εισαγωγές τους, στοιχείο που συμβάλλει στην αύξηση του ακαθάριστου εγχώριου προϊόντος (ΑΕΠ) της ΕΕ. Έχει διαπιστωθεί επίσης σαφής σύνδεση μεταξύ της απασχόλησης (ΕΕ και εξωτερικό) και της προστιθέμενης αξίας που παράγουν οι εξαγωγές της ΕΕ για τον υπόλοιπο κόσμο¹¹. Επιπλέον, στο πλαίσιο των ΣΕΣ επιδιώκεται επίσης ευρύ φάσμα πρόσθετων στόχων, τόσο γενικών όσο και ειδικών για την εκάστοτε χώρα ή περιοχή εταίρο. Η ΕΕ έχει αναλάβει τη δέσμευση να διασφαλίζει ότι η εμπορική πολιτική αποσκοπεί επίσης στην προώθηση αξιών, όπως η προστασία των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, των εργασιακών δικαιωμάτων και του περιβάλλοντος, καθώς και η καταπολέμηση της κλιματικής αλλαγής.

Επιπροσθέτως, οι σφαιρικές και σε βάθος ζώνες ελεύθερων συναλλαγών (DCFTA) με τις χώρες εταίρους της Ανατολικής Γειτονίας, δηλαδή τη Μολδαβία, την Ουκρανία και τη Γεωργία, βασίζονται σε πολύ μεγάλο βαθμό στη σταδιακή προσέγγιση των νομοθεσιών των εν λόγω χωρών με το κεκτημένο της ΕΕ. Οι συμφωνίες οικονομικής εταιρικής σχέσης (ΣΟΕΣ) με τις χώρες της Αφρικής, της Καραϊβικής και του Ειρηνικού (ΑΚΕ) συνιστούν ασύμμετρες συμφωνίες, οι οποίες παρέχουν στις χώρες εταίρους αδασμολόγητη και χωρίς ποσοτώσεις πρόσβαση στην αγορά της ΕΕ, συνοδευόμενη από μέτρα τεχνικής συνδρομής και αναπτυξιακής βοήθειας. Οι συμφωνίες με τις χώρες των Δυτικών Βαλκανίων βασίζονται στην ισχυρή ευρωπαϊκή προοπτική των χωρών αυτών που προσβλέπουν στην προσχώρησή τους στην ΕΕ.

Λόγω της φύσης της, η υλοποίηση της ΣΕΣ καθυστερεί τη διαδικασία διαπραγμάτευσης και θα πρέπει να αναπροσαρμόζεται προκειμένου να εξασφαλίζεται η επίτευξη των ειδικών στόχων πολιτικής της εκάστοτε συμφωνίας. Ουσιαστικά συμπεράσματα μπορούν να συναχθούν μόνο μετά την εφαρμογή μιας συμφωνίας επί σειρά ετών. Προκειμένου να εξετάσει τον αντίκτυπο των ΣΕΣ, η Επιτροπή διενήργησε εκ των υστέρων αξιολογήσεις των ΣΕΣ «πρώτης γενιάς» της ΕΕ με τη Χιλή (2012) και το Μεξικό (2016) και ολοκληρώνει επί του παρόντος εμπεριστατωμένη ανάλυση της πρώτης συμφωνίας «νέας γενιάς» της ΕΕ με τη Νότια Κορέα. Η σύναψη της συνολικής οικονομικής και εμπορικής συμφωνίας (CETA) με τον Καναδά το 2016 έθεσε νέα ορόσημα από πλευράς πεδίου εφαρμογής και περιεχομένου και η εξέλιξη αυτή θα αποτυπωθεί και στην υλοποίηση της συμφωνίας.

Όσο πιο φιλόδοξη και συνολική είναι μια εμπορική συμφωνία τόσο πιο σύνθετη και υψηλής έντασης πόρων θα είναι η υλοποίησή της. Επομένως, η περιοδική και συστηματική παρακολούθηση των βασικών ΣΕΣ της ΕΕ αποκτά επί του παρόντος ακόμη μεγαλύτερη σημασία. Τα πορίσματα σχετικά με τα αποδοτικά και μη αποδοτικά στοιχεία στο πλαίσιο των διαφόρων συμφωνιών της ΕΕ μπορούν να αξιοποιηθούν για τη διαπραγμάτευση νέων και για τον εκσυγχρονισμό υφιστάμενων συμφωνιών. Συνεπώς, η Επιτροπή δίνει έμφαση στην ομαλή μετάβαση από το στάδιο της διαπραγμάτευσης στο στάδιο της υλοποίησης και στη βελτίωση

11 Βλ. άρθρο των José M. Rueda-Cantuche και Nuno Sousa του Φεβρουαρίου 2016 με τίτλο: «EU Exports to the World: Overview of Effects on Employment and Income» (Οι εξαγωγές της ΕΕ ανά τον κόσμο: επισκόπηση του αντίκτυπου στην απασχόληση και στο εισόδημα): http://trade.ec.europa.eu/doclib/docs/2016/february/tradoc_154244.pdf

της ετοιμότητας για τη χρονική στιγμή προσωρινής έναρξης εφαρμογής μιας νέας συμφωνίας, όπως διαπιστώνεται στο πλαίσιο της CETA και της συμφωνίας οικονομικής εταιρικής σχέσης με την Ιαπωνία. Ως εκ τούτου, μπορεί να θεωρηθεί ότι η αποτελεσματική υλοποίηση της ΣΕΣ αποτελεί μέρος του κύκλου εμπορικής πολιτικής.

2.2 Εμπόριο προϊόντων¹²

Το σύνολο των εμπορικών συναλλαγών της ΕΕ στο πλαίσιο των ΣΕΣ ανήλθε το 2017 σε 1 179 δισ. EUR, ποσό που αντιστοιχεί στο 32 % περίπου των συνολικών εμπορικών συναλλαγών της ΕΕ με τρίτες χώρες (περίπου 3 737 δισ. EUR κατά το ίδιο έτος). Οι μεγαλύτεροι εμπορικοί εταίροι της ΕΕ όσον αφορά τις εμπορικές συναλλαγές στο πλαίσιο ΣΕΣ είναι η Ελβετία, η οποία αντιπροσωπεύει το 7 % του συνόλου των εξωτερικών εμπορικών συναλλαγών της ΕΕ, και έπονται η Τουρκία με 4,1 %, η Νορβηγία με 3,4 % και η Νότια Κορέα με 2,7 %. Το σύνολο των εισαγωγών στο πλαίσιο των ΣΕΣ της ΕΕ ανήλθε το 2017 περίπου σε 542 δισ. EUR, ενώ το σύνολο των εξαγωγών ήταν της τάξης των 637 δισ. EUR.

Συνολικά, το 2017 το εμπόριο προϊόντων αυξήθηκε, ιδίως όσον αφορά τις εξαγωγές της ΕΕ. Όπου οι εξαγωγές της ΕΕ μειώθηκαν, αυτό φαίνεται ότι οφείλεται κυρίως σε εξωτερικούς παράγοντες¹³ που επηρεάζουν την οικονομία της αντίστοιχης χώρας-εταίρου και δεν είναι αποτέλεσμα δυσλειτουργίας της ίδιας της ΣΕΣ. Σύμφωνα με τομεακή ανάλυση των εμπορικών ροών, καταγράφηκαν σημαντικές αυξήσεις στις ενωσιακές εξαγωγές γεωργικών ειδών διατροφής και μηχανοκίνητων οχημάτων προς ορισμένους εταίρους ΣΕΣ «νέας γενιάς». Ταυτόχρονα, εξακολουθούν να υπάρχουν πολλές αναξιοποίητες δυνατότητες σε ορισμένους τομείς, όπως οι τομείς μεταφορικού εξοπλισμού ή μηχανημάτων, όπου η υποκείμενη αξία των εξαγωγών και οι δυνητικές εξοικονομήσεις από πλευράς δασμών είναι συγκριτικά υψηλές σε όλα τα κράτη μέλη της ΕΕ και στους εταίρους ΣΕΣ. Για παράδειγμα, σύμφωνα με πρόσφατη μελέτη την οποία εκπόνησε η ΓΔ Εμπορίου, εκτιμάται ότι οι εξαγωγείς της ΕΕ θα μπορούσαν να εξοικονομήσουν 15 δισ. EUR ετησίως εάν αξιοποιούσαν πλήρως τις προτιμήσεις που προβλέπονται στο πλαίσιο των 18 ΣΕΣ της ΕΕ¹⁴.

2.3 Ποσοστά χρησιμοποίησης προτιμήσεων (ΠΧΠ)¹⁵

ΠΧΠ όσον αφορά τις εισαγωγές στην ΕΕ από εταίρους ΣΕΣ

Το 2017, παρατηρούνται ορισμένες θετικές εξελίξεις, ιδίως για τη Χιλή και το Μεξικό από τις χώρες της Λατινικής Αμερικής, καθώς και για τη Νορβηγία και την Ελβετία από τους εταίρους ΕΖΕΣ, καθώς οι χώρες αυτές μπόρεσαν να κάνουν καλύτερη χρήση των

¹² Πηγή: Eurostat.

¹³ Το συγκεκριμένο πολιτικό και γεωπολιτικό πλαίσιο μπορεί να έχει αντίκτυπο στις εμπορικές ροές, όπως και άλλοι παράγοντες, οι οποίοι δεν συνδέονται κατ' ανάγκη με την υλοποίηση των ΣΕΣ.

¹⁴ Βλ. μελέτη των Nilsson και Preillon (2018), http://trade.ec.europa.eu/doclib/docs/2018/june/tradoc_156931.pdf

¹⁵ Το σχετικό σκεπτικό αναλύεται περαιτέρω στο τμήμα 1.3 ανωτέρω. Τα ΠΧΠ ανά χώρα εταίρο παρατίθενται στα παραρτήματα 1 και 2.

προτιμήσεων που χορηγεί η ΕΕ στο πλαίσιο των ΣΕΣ. Συνολικά, οι μεσογειακοί εταίροι ΣΕΣ χρησιμοποίησαν σε ικανοποιητικό βαθμό τις προτιμήσεις στο πλαίσιο των ΣΕΣ, όπως και ορισμένες χώρες των Άνδεων, όπως ο Ισημερινός. Ανοδική τάση παρουσίασαν επίσης οι χώρες της Κεντρικής Αμερικής, κυρίως το Ελ Σαλβαδόρ και ο Παναμάς.

ΠΧΠ όσον αφορά τις εξαγωγές από την ΕΕ προς εταίρους ΣΕΣ

Ο υπολογισμός της χρησιμοποίησης προτιμήσεων όσον αφορά τις εξαγωγές από την ΕΕ προς εταίρους ΣΕΣ εξακολουθεί να συνιστά πρόκληση σε πολλές περιπτώσεις, λόγω της απουσίας στοιχείων ή της έλλειψης αξιόπιστων στοιχείων. Είναι σκόπιμο να επισημανθεί ότι, όπως διαπιστώθηκε και κατά το προηγούμενο έτος, τα στοιχεία σχετικά με τα ΠΧΠ των εξαγωγών από την ΕΕ προς εταίρους ΣΕΣ δεν ήταν και πάλι άμεσα διαθέσιμα από όλους τους εταίρους ΣΕΣ και σε ορισμένες περιπτώσεις τα στοιχεία που υποβλήθηκαν αποδείχθηκαν αναξιόπιστα ή ασυνεπή¹⁶. Αυτό οφείλεται στο γεγονός ότι κάθε χώρα εταίρος χρησιμοποιεί τη δική της μέθοδο για τη συλλογή και την υποβολή στοιχείων σχετικά με τις εισαγωγές. Σε ορισμένες περιπτώσεις, η ανεπάρκεια αυτή οφείλεται σε ελλείψεις δυνατοτήτων και εμπειρογνώσιας, ενώ κάποιες χώρες δηλώνουν ότι δεν συλλέγουν τέτοιου είδους στοιχεία.

Η Επιτροπή έχει θέσει το ζήτημα αυτό στις σχετικές χώρες εταίρους χρησιμοποιώντας τις θεσμικές δομές που προβλέπονται στο πλαίσιο των ΣΕΣ για την προώθηση περιοδικών ανταλλαγών στοιχείων μεταξύ των μερών. Στις πλέον πρόσφατες ΣΕΣ, αρχής γενομένης από τη CETA, θα περιλαμβάνεται δεσμευτική διάταξη για την περιοδική ανταλλαγή εμπορικών δεδομένων.

Βάσει των πληροφοριών που τέθηκαν στη διάθεση της Επιτροπής, διαπιστώθηκαν βελτιώσεις των ΠΧΠ όσον αφορά τις εξαγωγές από την ΕΕ σε διάφορους εταίρους ΣΕΣ, όπως συνέβη στην περίπτωση της Νότιας Κορέας, όπου τα ΠΧΠ παρουσίασαν αύξηση επί τέσσερα διαδοχικά έτη, καθώς και στην περίπτωση της Γεωργίας και της Χιλής. Το ΠΧΠ όσον αφορά τις εξαγωγές από την ΕΕ προς τον μεγαλύτερο εμπορικό εταίρο της ΕΕ στο πλαίσιο ΣΕΣ, δηλαδή την Ελβετία, παρέμεινε σταθερό περίπου στο 80 %. Παρά τις προαναφερόμενες θετικές εξελίξεις, η χρησιμοποίηση των ΣΕΣ από εξαγωγείς της ΕΕ θα μπορούσε να βελτιωθεί. Η Επιτροπή εργάζεται επί του παρόντος για την ενίσχυση του ποσοστού αξιοποίησης των ΣΕΣ από επιχειρήσεις της ΕΕ, με τη χρήση συνδυασμού μέτρων που αποσκοπούν στην παροχή πιο έγκαιρης πληροφόρησης και πρακτικής καθοδήγησης σχετικά με σύνθετα ζητήματα, όπως οι κανόνες καταγωγής. Η Επιτροπή εργάζεται επίσης για τη βελτίωση της βάσης δεδομένων για την πρόσβαση στην αγορά και της υπηρεσίας υποστήριξης για το εμπόριο (Trade Helpdesk), σε στενή συνεργασία με τα κράτη μέλη της ΕΕ και την επιχειρηματική κοινότητα, με σκοπό την προσαρμογή τους στις ανάγκες των μικρομεσαίων επιχειρήσεων (MME).

¹⁶ Για παράδειγμα, οι αναφερόμενες εισαγωγές υπό προτιμησιακό καθεστώς ορισμένες φορές αφορούν δασμολογικές κλάσεις που δεν υπάγονται σε καμία προτίμηση. Κάποιες φορές υπάρχουν μεγάλες διαφορές μεταξύ των αναφερόμενων στοιχείων συνολικών εισαγωγών και εξαγωγών που παρέχονται από τη Eurostat. Η Επιτροπή διορθώνει τις εν λόγω αποκλίσεις με εξάλειψη του εμπορίου σε δασμολογικές κλάσεις για τις οποίες δεν υπάρχει προτίμηση σύμφωνα με τη βάση δεδομένων της ΓΔ Εμπορίου για την πρόσβαση στην αγορά (π.χ. όταν ο MEK=0).

2.4 Υπηρεσίες και επενδύσεις

Όλες οι ΣΕΣ «νέας γενιάς» και οι DCFTA περιέχουν φιλόδοξες διατάξεις σχετικά με τις υπηρεσίες και τις επενδύσεις. Οι πιο πρόσφατες συμφωνίες, π.χ. η CETA ή η συμφωνία οικονομικής εταιρικής σχέσης (ΣΟΕΣ) με την Ιαπωνία, συμβάλλουν στη δημιουργία και την εδραίωση κανονιστικού πλαισίου για τη διευκόλυνση της παροχής υπηρεσιών, διασφαλίζοντας παράλληλα την προστασία των καταναλωτών. Η CETA και οι ΣΕΣ της ΕΕ με τη Σιγκαπούρη και το Βιετνάμ περιλαμβάνουν επίσης εξελιγμένες διατάξεις σχετικά με την προστασία των επενδύσεων. Οι ΣΕΣ της ΕΕ βαίνουν πέραν του ΠΟΕ διότι δεν ελευθερώνουν τις επενδύσεις μόνο στον τομέα των υπηρεσιών, αλλά και στην πλειονότητα των οικονομικών τομέων, συμπεριλαμβανομένης της μεταποίησης και της γεωργίας. Η ελευθέρωση αυτή διευκολύνει την επιχειρηματική δραστηριότητα για τους φορείς παροχής υπηρεσιών και τους επενδυτές της ΕΕ, καθώς διαμορφώνει ένα περιβάλλον με μεγαλύτερη προβλεψιμότητα και αυξημένη ασφάλεια δικαίου.

Παρόλα αυτά, η έλλειψη αναλυτικών στοιχείων καθιστά δυσχερή τη μέτρηση του ακριβούς αντίκτυπου των ΣΕΣ στο εμπόριο υπηρεσιών και στις άμεσες ξένες επενδύσεις (ΑΞΕ). Κατά συνέπεια, είναι απαραίτητο να μελετηθεί διεξοδικότερα ο αντίκτυπος των ΣΕΣ στις υπηρεσίες προκειμένου να διαμορφωθεί σαφέστερη εικόνα. Στη συνέχεια παρατίθενται ορισμένα από τα σημαντικότερα μέχρι στιγμής πορίσματα:

- ✓ Το εμπόριο υπηρεσιών αυξήθηκε στο πλαίσιο των ΣΕΣ «νέας γενιάς» με τη Νότια Κορέα, την Κολομβία, τον Ισημερινό, το Περού και την Κεντρική Αμερική μετά την έναρξη ισχύος τους. Για παράδειγμα, στην περίπτωση της Κεντρικής Αμερικής, το 2016 το εμπόριο υπηρεσιών ανήλθε σχεδόν στο 40 % της αξίας των συνολικών εμπορικών συναλλαγών, αύξηση που οφείλεται σε ποσοστό άνω του 50 % μόνο στη συμβολή του Παναμά.
- ✓ Παρόμοια ανοδική τάση παρατηρείται σε σχέση με τις συμφωνίες «πρώτης γενιάς» με τη Χιλή και το Μεξικό. Οι εκσυγχρονισμένες συμφωνίες θα επιφέρουν περαιτέρω βελτιώσεις. Ειδικότερα, το Μεξικό έχει δεσμευτεί να διατηρεί τις αγορές υπηρεσιών του απρόσκοπτα ανοικτές για τους προμηθευτές της ΕΕ, με σφαιρικές και φιλόδοξες παραχωρήσεις.
- ✓ Οι συμφωνίες «πρώτης γενιάς» με τους μεσογειακούς εταίρους της ΕΕ περιλαμβάνουν πολύ περιορισμένες διατάξεις για τις επενδύσεις και τις υπηρεσίες καθώς εστιάζονται κυρίως στα προϊόντα. Η εξέλιξη του εμπορίου στον τομέα των υπηρεσιών και των επενδύσεων κρίνεται εν γένει θετική, παρά την πρόσφατη μείωση όσον αφορά τις τουριστικές υπηρεσίες σε ορισμένες χώρες λόγω αστάθειας ή ανησυχίας για θέματα ασφάλειας.
- ✓ Η αξία του εμπορίου υπηρεσιών που παρέχονται από επιχειρήσεις της ΕΕ στην Ελβετία και αντιστρόφως παρουσιάζει ταχεία αύξηση, με θετικό ισοζύγιο για την ΕΕ.
- ✓ Το εμπόριο στον τομέα των υπηρεσιών και των επενδύσεων με την Ουκρανία και τη Μολδαβία στο πλαίσιο των DCFTA συνέχισε να καταγράφει αύξηση το 2016,

παρουσιάζοντας ανάκαμψη έπειτα από την οικονομική και πολιτική κρίση, αλλά αυτό δεν ισχύει ακόμη στην περίπτωση της Γεωργίας.

- ✓ Μεταξύ των ΣΟΕΣ που έχουν τεθεί σε εφαρμογή, μόνο η ΣΟΕΣ που έχει συναφθεί με τις χώρες της Καραϊβικής καλύπτει την ελευθέρωση των υπηρεσιών και των επενδύσεων, καθώς και άλλα θέματα σχετικά με το εμπόριο, ενώ άλλες ΣΟΕΣ περιλαμβάνουν ρήτρες επανεξέτασης (*rendez-vous*) για τη διεξαγωγή διαπραγματεύσεων σχετικά με τα συγκεκριμένα ζητήματα σε μεταγενέστερο στάδιο.

2.5 Επιτευχθείσα πρόοδος και κυριότερα εκκρεμή ζητήματα

Η Επιτροπή χρησιμοποιεί το θεσμικό πλαίσιο των ΣΕΣ για την αντιμετώπιση συγκεκριμένων προβλημάτων με χώρες εταίρους, πρακτική την οποία εφάρμοσε επιτυχώς και το 2017¹⁷. Στη συνέχεια παρατίθενται ορισμένα από τα κυριότερα επιτεύγματα και τα εκκρεμή ζητήματα μέχρι στιγμής:

Υγειονομικά και φυτοϋγειονομικά μέτρα

- ✓ Η Χιλή προέβη σε άνοιγμα της αγοράς της για το βόειο κρέας της ΕΕ, καθώς κατάργησε τα τελευταία εναπομείναντα εμπόδια για τα τεμάχια κρέατος και αναπροσάρμοσε τους όρους του υγειονομικού πιστοποιητικού εξαγωγής.
- ✓ Το Περού παρείχε σχεδόν πλήρη πρόσβαση στην αγορά για γαλακτοκομικά προϊόντα από την ΕΕ.
- ✓ Η Κολομβία, η Κόστα Ρίκα και ο Παναμάς βελτίωσαν τις διαδικασίες υγειονομικών και φυτοϋγειονομικών μέτρων, συμπεριλαμβανομένης της εκ των προτέρων καταχώρισης εγκαταστάσεων της ΕΕ.
- ✓ Η Μολδαβία θέσπισε και ξεκίνησε να εφαρμόζει στρατηγική για τα υγειονομικά και φυτοϋγειονομικά μέτρα και η Γεωργία εξέδωσε νομικό χάρτη πορείας.
- Η απαγόρευση των εξαγωγών ευρωπαϊκού βόειου κρέατος προς τη Νότια Κορέα εξακολουθεί να ισχύει. Το ζήτημα αυτό τέθηκε εκ νέου στο πλαίσιο της επιτροπής υγειονομικών και φυτοϋγειονομικών μέτρων στις 6 Σεπτεμβρίου 2017.
- Στην Κολομβία εξακολουθούν να εφαρμόζονται ορισμένες επαχθείς διαδικασίες που συνδέονται με τα υγειονομικά και φυτοϋγειονομικά μέτρα και αφορούν φυτικά προϊόντα· στο Περού διαπιστώνεται περιορισμένη πρόοδος όσον αφορά την έγκριση εναρμονισμένων πιστοποιητικών για την εισαγωγή προϊόντων κρέατος.
- Για ορισμένους από τους εταίρους της ΕΕ στο πλαίσιο των DCFTA, όπως, π.χ., η Γεωργία, η θεσμική ικανότητα από πλευράς ελέγχου της ασφάλειας των τροφίμων εξακολουθεί να χρήζει βελτίωσης· η Μολδαβία πρέπει να αναβαθμίσει την εργαστηριακή διαγνωστική της ικανότητα για την παρακολούθηση και την επιτήρηση των ζωνοδύσων.

¹⁷ Βλ. επίσης την έκθεση της Επιτροπής του 2018 σχετικά με τα εμπόδια στο εμπόριο και στις επενδύσεις: http://trade.ec.europa.eu/doclib/docs/2018/june/tradoc_156978.pdf

Τεχνικά και διοικητικά εμπόδια στο εμπόριο

- ✓ Το Μεξικό προέβη σε άρση των εμποδίων όσον αφορά την καταχώριση και την έγκριση φαρμακευτικών προϊόντων και φυτοφαρμάκων.
- ✓ Η Τουρκία κατάργησε τους περιορισμούς στις εξαγωγές απορριμμάτων χαλκού και αλουμινίου και διέγραψε τα προϊόντα χαρτιού από το πεδίο εφαρμογής του οικείου συστήματος επιτήρησης των εισαγωγών.
- ✓ Η Κολομβία τροποποίησε τη νομοθεσία της με στόχο τη θέσπιση ισότιμων όρων ανταγωνισμού για τις εισαγωγές και πωλήσεις εγχώριων και εισαγόμενων αλκοολούχων ποτών και ανακοίνωσε τη θέσπιση ισότιμων όρων ανταγωνισμού για τα εισαγόμενα φορτηγά οχήματα (παρότι οι δεσμεύσεις αυτές δεν έχουν ακόμη υλοποιηθεί).
- Η Ουκρανία διατήρησε την απαγόρευση της εξαγωγής κορμών ξυλείας, σημειώνοντας ελάχιστη πρόοδο στην εκκρεμή δασική νομοθεσία η οποία επρόκειτο να άρει τον συγκεκριμένο περιορισμό στο εμπόριο.
- Ορισμένες χώρες της Μεσογείου, μεταξύ των οποίων η Αλγερία, η Αίγυπτος, το Μαρόκο και η Τυνησία, εφαρμόζουν επαχθή συστήματα καταχώρισης, διαδικασίες πιστοποίησης, τεχνικούς ελέγχους στους λιμένες και ελέγχους πριν από την αποστολή για βιομηχανικά προϊόντα ή απαιτήσεις τοπικού περιεχομένου για δημόσιους διαγωνισμούς.
- Στην Τουρκία, τα περιοριστικά για το εμπόριο μέτρα περιλάμβαναν την εισαγωγή διακρίσεων εις βάρος των εξαγωγών ελκυστήρων από την ΕΕ, εξαγωγικούς περιορισμούς για τα δερμάτινα προϊόντα, καθώς και την πολιτική της Τουρκίας σχετικά με τον τόπο εγκατάστασης στον φαρμακευτικό τομέα.

Γεωγραφικές ενδείξεις (ΓΕ)

- ✓ Η γεωγραφική ένδειξη της ΕΕ «Prosecco» και το αντίστοιχο διεθνές εμπορικό σήμα προστατεύονται πλέον στη Μολδαβία διά νόμου.
- Στην περίπτωση της Νότιας Κορέας, προέκυψαν δυσκολίες σε σχέση με την προσθήκη περαιτέρω ΓΕ της ΕΕ στον κατάλογο προστατευόμενων ενδείξεων βάσει της ΣΕΣ.

Δημόσιες συμβάσεις

- ✓ Η Ουκρανία εξέδωσε ολοκληρωμένο χάρτη πορείας σχετικά με τις δημόσιες συμβάσεις, εξέλιξη που συνιστά ένα ακόμη βήμα προόδου προς την καθιέρωση διαφανούς και ανοικτού συστήματος σύναψης δημόσιων συμβάσεων.

- Λόγω της έλλειψης διαφάνειας, οι ανταγωνιστές από την ΕΕ δεν μπορούν ακόμη να αξιοποιήσουν τα οφέλη του ανοίγματος των τοπικών αγορών σύναψης συμβάσεων σε ορισμένες χώρες της ανατολικής εταιρικής σχέσης.

Επιχειρηματικό κλίμα, επενδύσεις, πρόσβαση στις αγορές για τις ΜΜΕ

- ✓ Το Μεξικό βελτίωσε την πρόσβαση σε ΑΞΕ με την εξάλειψη των ανώτατων ορίων αξίας κεφαλαίων για σημαντικούς τομείς, συμπεριλαμβανομένων των τηλεπικοινωνιών, της ενέργειας και των ασφαλιστικών οργανισμών.
- ✓ Αρκετές χώρες στην ευρωμεσογειακή περιοχή τροποποίησαν την νομοθεσία τους που διέπει τις επενδύσεις, σε μια προσπάθεια προσέλκυσης περισσότερων ΑΞΕ: για παράδειγμα, η Αίγυπτος και η Τυνησία θέσπισαν νέο επενδυτικό νόμο, η Αλγερία τροποποίησε τον κώδικα επενδύσεων, η Παλαιστίνη εξέδωσε νομοθετικές πράξεις με στόχο τη βελτίωση του επενδυτικού κλίματος, ενώ η Ιορδανία και το Μαρόκο ίδρυσαν νέους φορείς για την ανάπτυξη των επενδύσεων. Η αποτελεσματική εφαρμογή θα είναι κρίσιμη για την επιτυχία τέτοιου είδους μέτρων.
- Η διαφθορά και η κακή διακυβέρνηση εξακολούθησαν να έχουν αντίκτυπο στις επιχειρήσεις της ΕΕ σε ορισμένες από τις χώρες των Δυτικών Βαλκανίων και της Ανατολικής Γειτονίας.

3. ΣΕΣ «ΝΕΑΣ ΓΕΝΙΑΣ»: ΝΟΤΙΑ ΚΟΡΕΑ, ΚΟΛΟΜΒΙΑ-ΙΣΗΜΕΡΙΝΟΣ-ΠΕΡΟΥ, ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΑΜΕΡΙΚΗ, ΚΑΝΑΔΑΣ

Για τους σκοπούς της παρούσας έκθεσης, ως ΣΕΣ «νέας γενιάς» νοούνται οι σφαιρικές ΣΕΣ που αποτέλεσαν αντικείμενο διαπραγμάτευσης μετά το 2006 με επιλεγμένες τρίτες χώρες. Από τις εφαρμοζόμενες συμφωνίες, στη συγκεκριμένη κατηγορία εμπίπτουν οι συμφωνίες με τη Νότια Κορέα, την Κολομβία, το Περού, τον Ισημερινό, την Κεντρική Αμερική και τον Καναδά. Οι εν λόγω συμφωνίες δεν περιορίζονται συνήθως στις μειώσεις δασμών και στο εμπόριο προϊόντων αλλά καλύπτουν επίσης υπηρεσίες και δημόσιες συμβάσεις. Η συμφωνία με τη Νότια Κορέα και τον Καναδά περιλαμβάνει επίσης διατάξεις σχετικά με την αύξηση του βαθμού ελευθέρωσης των επενδύσεων, ενώ η CETA καλύπτει, επιπλέον, την προστασία των επενδύσεων (αν και δεν έχει τεθεί ακόμη σε προσωρινή εφαρμογή) και την κανονιστική συνεργασία. Σαφείς διατάξεις σχετικά με το εμπόριο και την αειφόρο ανάπτυξη (ΕΑΑ) αποτελούν βασικό τμήμα όλων των εμπορικών συμφωνιών «νέας γενιάς» που έχουν συναφθεί από το 2010 και μετά.

3.1 ΣΕΣ ΕΕ-ΝΟΤΙΑΣ ΚΟΡΕΑΣ

Εξέλιξη των συναλλαγών και χρησιμοποίηση προτιμήσεων

Η ΣΕΣ εφαρμόζεται επί επτά έτη. Το 2017, το εμπόριο της ΕΕ με τη Νότια Κορέα παρουσίασε μεγαλύτερη αύξηση (κατά μέσο όρο 5,7 % ετησίως τα τελευταία 7 έτη) από ό,τι το συνολικό εξωτερικό εμπόριο μεταξύ της ΕΕ και τρίτων χωρών, το οποίο αυξήθηκε στο 3,8 %, και πυλώνας αυτής της εξέλιξης ήταν η ΣΕΣ. Οι εισαγωγές της ΕΕ κατέγραψαν υψηλότερη αύξηση από ό,τι οι εξαγωγές της ΕΕ, χάρη στην αναζωογόνηση της οικονομίας της ΕΕ και την ισχυρή εγχώρια ζήτηση από την πλευρά της ΕΕ.

Οι εξαγωγές μηχανοκίνητων οχημάτων της ΕΕ στη Νότια Κορέα σημείωσαν και πάλι αύξηση 7,3 %, έπειτα από μείωση 7,5 % το 2016.

Οι εξαγωγές της ΕΕ προς τη Νότια Κορέα και οι εισαγωγές από τη Νότια Κορέα στον τομέα των γεωργικών ειδών διατροφής αυξήθηκαν κατά 10 % και 11 % αντίστοιχα, υπερβαίνοντας το ποσοστό αύξησης του συνόλου των εξαγωγών και εισαγωγών γεωργικών ειδών διατροφής μεταξύ της ΕΕ και όλων των εταίρων ΣΕΣ (4 % και 5 % αντίστοιχα). Επίσης, οι εξαγωγείς της ΕΕ χρησιμοποίησαν με καλύτερο τρόπο τις δασμολογικές ποσοστώσεις (ΔΠ)¹⁸ για ευαίσθητα γεωργικά προϊόντα σε σύγκριση με την προηγούμενη διετία.

Το 2017 η ΕΕ κατέγραψε πλεόνασμα 2,6 δισ. EUR στο εμπόριο γεωργικών ειδών διατροφής με τη Νότια Κορέα. Από τα στοιχεία της περιόδου μεταξύ 2010 και 2017, προκύπτει ότι οι εξαγωγές γεωργικών ειδών διατροφής από την ΕΕ προς τη Νότια Κορέα αυξήθηκαν κατά 113 % και οι εισαγωγές από τη Νότια Κορέα κατά 212 % (αν και η αύξηση αυτή ξεκίνησε από πολύ χαμηλή αξία, και συγκεκριμένα από 65 σε 203 εκατ. EUR).

Το ΠΧΠ όσον αφορά τις εξαγωγές από την ΕΕ προς τη Νότια Κορέα ανήλθε στο 74,3 %, το οποίο αποτελεί το υψηλότερο ποσοστό που έχει καταγραφεί ποτέ. Το ΠΧΠ όσον αφορά τις εισαγωγές προς την ΕΕ από τη Νότια Κορέα αυξήθηκε επίσης ελαφρώς, από 87 % το 2016 σε 88 % το 2017.

¹⁸ Με τις ΔΠ επιβάλλεται ποσοτικό όριο στις εισαγωγές προστατευόμενου εγχώριου προϊόντος για καθορισμένη χρονική περίοδο. Οι εισαγωγές άνω του εν λόγω ορίου υπόκεινται σε υψηλότερο δασμό.

Οι εμπορικές συναλλαγές υπηρεσιών της ΕΕ με τη Νότια Κορέα αντιπροσωπεύουν περίπου το 1 % του εμπορίου υπηρεσιών εκτός της ΕΕ. Κατά το διάστημα μεταξύ 2010 και 2016, οι εξαγωγές υπηρεσιών της ΕΕ αυξήθηκαν κατά 70 %, Το 2016, οι εξαγωγές από την ΕΕ μειώθηκαν ελαφρώς κατά 3,6 % και οι εισαγωγές προς την ΕΕ παρουσίασαν μείωση κατά 3,3 %, σε σύγκριση με το 2015. Κατά την ίδια περίοδο, τα εισερχόμενα αποθέματα ΑΞΕ της ΕΕ αυξήθηκαν κατά 46 % και τα εξερχόμενα ΑΞΕ της ΕΕ (επενδύσεις της ΕΕ στη Νότια Κορέα) αυξήθηκαν κατά 34 %.

Η δίψα της Κορέας για ιταλικό κρασί

Το οινοποιείο Col d'Orcia παράγει οίνο στην Τοσκάνη από το 1890 και είναι διάσημο για τον παραδοσιακό οίνο Brunello di Montalcino που παράγεται στην περιοχή. Η επιχείρηση Col d'Orcia εξάγει τον οίνο της σε ολόκληρο τον κόσμο επί 45 έτη, κάνοντας χρήση των εμπορικών συμφωνιών της ΕΕ. Ιδιαίτερως ισχυρή αγορά για την Col d'Orcia αποτελεί η Νότια Κορέα, δεδομένου ότι με τη ΣΕΣ ΕΕ-Νότιας Κορέας καταργήθηκαν οι τελωνειακοί δασμοί, εξέλιξη που παρείχε τη δυνατότητα στην επιχείρηση να προσφέρει τα προϊόντα της σε πολύ πιο ανταγωνιστικές τιμές. Η Col d'Orcia εξάγει πλέον περισσότερες από 1 500 φιάλες οίνου ετησίως.

Η σουηδική εταιρεία νανοτεχνολογίας Insplorion κατακτά την Κορέα

Η σουηδική εταιρεία Insplorion χρησιμοποιεί νανοτεχνολογία αιχμής για την παραγωγή αισθητήρων μπαταρίας, αισθητήρων ποιότητας του αέρα και ερευνητικού εξοπλισμού εξαιρετικά υψηλών επιδόσεων. Η Insplorion προσφέρει μια τεχνολογία που χρησιμοποιείται για τη μέτρηση και την αντιμετώπιση της ατμοσφαιρικής ρύπανσης και την αύξηση της παραγωγής ενέργειας, ειδικότερα μέσω της βελτίωσης της ταχύτητας φόρτισης με χαμηλότερο κόστος. Οι λύσεις της μπορούν να χρησιμοποιηθούν για πολλούς σκοπούς, από την αύξηση της ποικιλίας ηλεκτρικών οχημάτων έως την φθηνότερη αποθήκευση ενέργειας και τις μπαταρίες μεγαλύτερης ασφάλειας. Λόγω της εντεινόμενης αστικοποίησης και της ρύπανσης του ατμοσφαιρικού αέρα σε χώρες όπως η Νότια Κορέα, η ανάγκη για ανταγωνιστικούς αισθητήρες ποιότητας του αέρα παρουσιάζει ραγδαία αύξηση. Η ΣΕΣ ΕΕ-Κορέας έχει διευκολύνει σε πολύ μεγάλο βαθμό τις πωλήσεις ερευνητικών οργάνων της Insplorion σε Κορεάτες κατασκευαστές μπαταριών. Η συμφωνία υποστηρίζει επίσης τη στρατηγική συνεργασία μεταξύ της Insplorion και των Κορεατών εταίρων της, η οποία είναι κεφαλαιώδους σημασίας για την προώθηση της καινοτομίας.

Οι εμπορικές συμφωνίες της ΕΕ εξασφαλίζουν θέσεις εργασίας στον κλάδο μηχανικής της Γερμανίας

Η Kolbus, η οποία ιδρύθηκε το 1775, είναι μια γερμανική επιχείρηση από τη Βόρεια Ρηνανία-Βεστφαλία που ειδικεύεται σε μηχανήματα βιβλιοδεσίας και επεξεργασίας χαρτιού. Χάρη στη ΣΕΣ ΕΕ-Κορέας, ένας Γερμανός κατασκευαστής εντόπισε επικερδείς αγορές στη Νότια Κορέα. Από το 2015, η Kolbus έχει διπλασιάσει τον όγκο

των εξαγωγών της προς τη Νότια Κορέα. Καθοριστικό παράγοντα για την επιτυχία της Kolbus αποτελεί η μείωση των τελωνειακών δασμών από 8 % σε 0 % βάσει της συμφωνίας, εξέλιξη που συνεπάγεται δυνητική εξοικονόμηση κόστους τουλάχιστον 25 000 EUR/μηχάνημα. Τα μηχανήματα αποτελούν το δεύτερο σημαντικότερο εξαγόμενο προϊόν της Γερμανίας, συνολικής αξίας περίπου 3,14 δις. EUR, αμέσως μετά τα μηχανοκίνητα οχήματα (με αξία εξαγωγών 6 δις. EUR ετησίως).

Εργασιακά δικαιώματα

Η Επιτροπή συνέχισε να εκφράζει σοβαρές ανησυχίες και κλιμάκωσε τα μηνύματά της προς τη νέα κυβέρνηση της Νότιας Κορέας όσον αφορά τις δεσμεύσεις για τα εργασιακά δικαιώματα που έχουν αναληφθεί στο πλαίσιο της ΣΕΣ.

Τα ζητήματα που τέθηκαν περιλάμβαναν μεταξύ άλλων την ανεπαρκή πρόοδο που έχει σημειωθεί αφενός όσον αφορά τις εργασιακές μεταρρυθμίσεις που είναι απαραίτητες προκειμένου να διασφαλιστεί η τήρηση της αρχής του συνεταίριζεσθαι και του δικαιώματος συλλογικών διαπραγματεύσεων που απορρέουν από τη συμμετοχή της Κορέας ως μέλους της Διεθνούς Οργάνωσης Εργασίας (ΔΟΕ), και αφετέρου όσον αφορά την εκκρεμούσα κύρωση τεσσάρων θεμελιωδών συμβάσεων της ΔΟΕ¹⁹. Η Επιτροπή υπενθύμισε επίσης την έκθεση του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου²⁰ και τις εκκλήσεις της κοινωνίας των πολιτών για την έναρξη επίσημης διαδικασίας επίλυσης διαφορών στο πλαίσιο του κεφαλαίου της ΣΕΣ για το εμπόριο και την αειφόρο ανάπτυξη (ΕΑΑ).

Κατόπιν των παρεμβάσεων της ΕΕ, η Νότια Κορέα κοινοποίησε πρόσφατα στην ΕΕ τα βήματα που σκοπεύει να ακολουθήσει η κυβέρνηση σε εγχώριο επίπεδο για την εκκρεμούσα κύρωση των τεσσάρων θεμελιωδών συμβάσεων της ΔΟΕ (βλ. σύνοψη των συζητήσεων στο πλαίσιο της 6ης επιτροπής εμπορίου και αειφόρου ανάπτυξης). Η προσέγγιση της Νότιας Κορέας συνίσταται στην υλοποίηση των απαιτούμενων νομοθετικών τροποποιήσεων πριν από την προσχώρησή της στις συμβάσεις της ΔΟΕ. Η Νότια Κορέα έχει κάνει ορισμένα βήματα, τα οποία έχει κοινοποιήσει στην ΕΕ. Η Επιτροπή συνεχίζει να παρακολουθεί στενά τη διαδικασία αυτή και θα ανταποκριθεί αναλόγως στις εξελίξεις στη Νότια Κορέα.

Εκ των υστέρων αξιολόγηση της ΣΕΣ ΕΕ-Νότιας Κορέας

Σύμφωνα με την ανακοίνωσή της «Εμπόριο για όλους», η Επιτροπή προετοιμάζει επί του παρόντος τη δημοσίευση της πρώτης εκ των υστέρων εις βάθος ανάλυσης της εκτέλεσης της ΣΕΣ ΕΕ-Νότιας Κορέας. Τα διδάγματα που έχουν αντληθεί θα συμβάλουν τόσο στη βελτίωση του σχεδιασμού άλλων ΣΕΣ που βρίσκονται επί του παρόντος στο στάδιο της

¹⁹ Σύμβαση 87 περί συνδικαλιστικής ελευθερίας· Σύμβαση 98 περί συνδικαλιστικού δικαιώματος και συλλογικών διαπραγματεύσεων· Σύμβαση 29 σχετικά με την αναγκαστική εργασία· και Σύμβαση 105 σχετικά με την κατάργηση της αναγκαστικής εργασίας.

²⁰ Ψήφισμα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου της 18ης Μαΐου 2017 σχετικά με την εφαρμογή της συμφωνίας ελεύθερων συναλλαγών μεταξύ της Ευρωπαϊκής Ένωσης και της Δημοκρατίας της Κορέας (2015/2059(INI)).

διαπραγμάτευσης όσο και στη βελτίωση της υλοποίησης των ΣΕΣ που έχουν συναφθεί πρόσφατα.

3.2 ΕΜΠΟΡΙΚΕΣ ΣΥΜΦΩΝΙΕΣ ΤΗΣ ΕΕ ΜΕ ΤΗΝ ΚΟΛΟΜΒΙΑ, ΤΟΝ ΙΣΗΜΕΡΙΝΟ ΚΑΙ ΤΟ ΠΕΡΟΥ

Η εμπορική συμφωνία με την Κολομβία και το Περού βρίσκεται στο πέμπτο έτος υλοποίησης και λειτουργεί ικανοποιητικά. Αποτέλεσε σταθεροποιητικό παράγοντα στο πλαίσιο των φθινουσών τιμών των βασικών προϊόντων που επηρέασαν την οικονομία των χωρών της Κοινότητας των Άνδεων κατά την περίοδο 2015-2016. Η συμφωνία έχει δημιουργήσει σημαντικές επιχειρηματικές ευκαιρίες, οι οποίες αξιοποιούνται ολοένα και περισσότερο από επιχειρήσεις αμφοτέρων των μερών. Τον Ιανουάριο του 2017, ο Ισημερινός προσχώρησε στη συμφωνία με την Κολομβία και το Περού.

Η συμφωνία είχε εξαιρετικά θετικό αντίκτυπο στις ΜΜΕ. Για παράδειγμα, σύμφωνα με στατιστικά στοιχεία της Κολομβίας, ακόμη και χωρίς να συνυπολογιστεί ο εξορυκτικός τομέας, το 2017 ο αριθμός των κολομβιανών επιχειρήσεων που εξήγαν προϊόντα προς την ΕΕ ανερχόταν σε 1 155 επιχειρήσεις, μεταξύ των οποίων 328 ΜΜΕ και 582 πολύ μικρές επιχειρήσεις.

Εξέλιξη των συναλλαγών και χρησιμοποίηση προτιμήσεων

Το 2017, αντιστρέφοντας την τάση που είχε παρατηρηθεί το 2015 και το 2016, και οι τρεις εταίροι ανέφεραν αύξηση των διμερών εμπορικών συναλλαγών με την ΕΕ: 7 % για την Κολομβία, 16 % για το Περού και το εντυπωσιακό ποσοστό του 20 % κατά το πρώτο έτος υλοποίησης της συμφωνίας με τον Ισημερινό.

Το ΠΧΠ όσον αφορά τις εισαγωγές προς την ΕΕ από την Κολομβία και το Περού παρέμεινε σταθερό, σε ποσοστό 97 % και 96 % αντίστοιχα, ενώ ο Ισημερινός χρησιμοποίησε προτιμήσεις σε ποσοστό 97 %. Το ΠΧΠ όσον αφορά τις εξαγωγές από την ΕΕ προς την Κολομβία ανήλθε το 2017 στο 68 %, μειωμένο ελαφρώς από το 71 % το 2016· 52 % για το Περού και 42 % για τον Ισημερινό.

Οι εξαγωγές γεωργικών προϊόντων από την ΕΕ εξακολούθησαν να αυξάνονται προς τους τρεις εταίρους της από την περιοχή των Άνδεων και αναμένεται να παρουσιάσουν περαιτέρω άνοδο μετά την πλήρη υλοποίηση του κεφαλαίου για τα υγειονομικά και φυτοϋγειονομικά μέτρα. Η Κολομβία και το Περού βελτίωσαν τη χρήση των οικείων δασμολογικών ποσοστώσεων το 2017 και το ίδιο ισχύει για τους εξαγωγείς της ΕΕ. Όσον αφορά τον Ισημερινό, ο οποίος μόλις προσχώρησε στη συμφωνία, το ποσοστό χρησιμοποίησης και από τα δύο μέρη είναι ακόμη χαμηλό. Το 2017, ο μηχανισμός σταθεροποίησης για τις μπανάνες επεκτάθηκε ώστε να συμπεριλαμβάνει και τον Ισημερινό. Πέραν του γεωργικού τομέα, διάφοροι βιομηχανικοί κλάδοι, μεταξύ των οποίων οι κλάδοι των φαρμάκων, των μηχανημάτων και των μηχανοκίνητων οχημάτων, επωφελήθηκαν επίσης από βελτιωμένη πρόσβαση στην αγορά.

Το εμπόριο υπηρεσιών διατηρήθηκε σχετικά σταθερό, και η ΕΕ κατέγραψε σημαντικό πλεόνασμα με όλους τους εταίρους. Η ΕΕ είναι ο μεγαλύτερος ξένος επενδυτής στην

Κολομβία και στο Περού. Τα αποθέματα ΑΞΕ της ΕΕ στον Ισημερινό παραμένουν σε χαμηλότερα επίπεδα, λόγω των πολύπλοκων κανονισμών και νομικών διαδικασιών, καθώς και λόγω ελλείψεων στη νομική εφαρμογή των συμβάσεων.

Τα φρούτα από το Περού και την Κολομβία αποτελούν βασικό συστατικό της ανάπτυξης μιας επιχείρησης στο Λουξεμβούργο

Η εταιρεία TUKI του Harald-Sven Sontag, με έδρα στο Λουξεμβούργο, δραστηριοποιείται στην παραγωγή και πώληση χυμών εξωτικών φρούτων στο Λουξεμβούργο, στο Βέλγιο, στη Γαλλία και στη Γερμανία. Προκειμένου να προσφέρει φυσικά προϊόντα υψηλής ποιότητας, ο Sontag χρησιμοποιεί τα φρούτα guanabana, lulo και mora, τα οποία εισάγονται από την Κολομβία. Οι πωλήσεις εκτός Λουξεμβούργου αντιστοιχούν στο 20 % του κύκλου εργασιών και ο Harald-Sven αποσκοπεί πλέον σε διπλασιασμό των πωλήσεων.

Με τη συνδρομή της εμπορικής συμφωνίας της ΕΕ και δεδομένου ότι η αυξανόμενη απήχηση των προϊόντων της απαιτεί ακόμη μεγαλύτερες ποσότητες φρούτων, η TUKI σχεδιάζει πλέον να προμηθεύεται φρούτα απευθείας από Κολομβιανούς παραγωγούς. Η απευθείας αγορά θα διευκολύνει τον Harald-Sven να επεκτείνει περαιτέρω την επιχειρηματική του δραστηριότητα.

Ένα τελεφερίκ για την Μπογκοτά κατασκευασμένο στην Αυστρία

Η εταιρεία Doppelmayr, με έδρα στο Φόραρλμπεργκ της Αυστρίας, ξεκίνησε ως ένα μικρό εργαστήριο και έχει εξελιχθεί σήμερα σε παγκοσμίως κορυφαίο κατασκευαστή καλωδιοκίνητων σιδηροδρόμων. Η ΣΕΣ ΕΕ-Κολομβίας διευκόλυνε την επέκταση της Doppelmayr στη Νότια Αμερική. Χάρη στη συμφωνία ΕΕ-Κολομβίας, η Doppelmayr κατασκεύασε ένα τελεφερίκ με δυνατότητα μεταφοράς 2 600 ατόμων ανά ώρα, το οποίο προγραμματίζεται να προστεθεί στο σύστημα δημόσιων μεταφορών της Μπογκοτά το 2018. Η επιτυχία της Doppelmayr αποφέρει οφέλη στους τοπικούς Αυστριακούς προμηθευτές: η αξία των συμβάσεων με επιχειρήσεις που εδρεύουν στο Wolfurt υπερβαίνει τα 50 εκατ. EUR. Η συμβολή της Doppelmayr στην οικονομία του Φόραρλμπεργκ αντιστοιχεί περίπου σε 158 εκατ. EUR ετησίως, ενώ η αξία των ετήσιων παραγγελιών από αυστριακές επιχειρήσεις ανέρχεται σε 325 εκατ. EUR.

Η ΣΕΣ ΕΕ-Κολομβίας δίνει φτερά στην Kaeser Kompressoren

Η KAESER Kompressoren, μια οικογενειακή επιχείρηση μεσαίου μεγέθους από τη Βαυαρία της Γερμανίας, ιδρύθηκε πριν από 100 έτη και κατασκευάζει συστήματα συμπιεσμένου αέρα στις εγκαταστάσεις της στα Coburg (Βαυαρία) και Gera (Θουριγγία). Επί του παρόντος, απασχολεί 6 000 εργαζόμενους παγκοσμίως και εξάγει το 90 % της παραγωγής της σε διάφορες χώρες του πλανήτη. Η εμπορική συμφωνία της ΕΕ με την Κολομβία έδωσε τη δυνατότητα στην Kaeser να αναπτύξει τη θυγατρική της στην Κολομβία, την Kaeser Compresores, κυρίως χάρη στη σταδιακή μείωση των εισαγωγικών δασμών, οι οποίοι θα καταργηθούν πλήρως το 2019. Η Compresores de

Colombia απασχολεί 200 εργαζόμενους.

«Η εμπορική συμφωνία της ΕΕ με την Κολομβία έδωσε στην επιχείρηση τη δυνατότητα να βελτιώσει τις πωλήσεις της στην αναπτυσσόμενη αγορά της Κολομβίας, χάρη στη μείωση των εισαγωγικών δασμών», δηλώνει ο Nelson Lopez, γενικός διευθυντής της KAESER Compresores de Colombia.

Πρόοδος όσον αφορά την υλοποίηση και εκκρεμή ζητήματα

Θα μπορούσαν να επισημανθούν διάφορα θετικά βήματα που πραγματοποιήθηκαν το 2017. Κατόπιν προσφυγής της ΕΕ στον ΠΟΕ, η Κολομβία προέβη σε άρση των περιορισμών στα εισαγόμενα αλκοολούχα ποτά με τροποποίηση της σχετικής νομοθεσίας της. Παράλληλα, η Κολομβία ανακοίνωσε επίσης τη θέσπιση ισότιμων όρων ανταγωνισμού για τα εισαγόμενα φορτηγά οχήματα, ωστόσο οι συγκεκριμένες δεσμεύσεις δεν έχουν ακόμη υλοποιηθεί. Επιπλέον, η Κολομβία αποσαφήνισε τις δεσμεύσεις της στο πλαίσιο του παραρτήματος της συμφωνίας το οποίο αφορά τις δημόσιες συμβάσεις, στοιχείο που αναμένεται να βελτιώσει την πρόσβαση των επιχειρήσεων της ΕΕ σε διαγωνισμούς που προκηρύσσονται σε τοπικό επίπεδο. Το Περού χορήγησε σχεδόν πλήρη πρόσβαση για τα γαλακτοκομικά προϊόντα.

Στα εκκρεμή ζητήματα που αντιμετωπίζει η Επιτροπή με τους εταίρους της στο πλαίσιο της επιτροπής εμπορίου περιλαμβάνονται τα τεχνικά εμπόδια για το εμπόριο στην Κολομβία και οι φορολογικές διακρίσεις στο Περού, το οποίο εφαρμόζει καθεστώς προτιμησιακής φορολογικής μεταχείρισης για το «Pisco», εισάγοντας με τον τρόπο αυτό διακρίσεις εις βάρος των εισαγόμενων αλκοολούχων ποτών. Οι εξαγωγές γεωργικών ειδών διατροφής από την ΕΕ εξακολουθούν να υπόκεινται σε περιορισμούς μέσω της επαχθούς υποχρεωτικής διαδικασίας έκδοσης αδειών εισαγωγής και των αυθαίρετων ορίων επί των ΔΠ που εφαρμόζει ο Ισημερινός. Επιπροσθέτως, η ΕΕ συνεχίζει να επιδιώκει την αποδοχή εκ μέρους των τριών εταίρων της ΣΕΣ από την περιοχή των Άνδεων για τις τμηματικές αποστολές καταγόμενων προϊόντων υπό διαμετακόμιση σε τρίτη χώρα.

Εργασιακά και περιβαλλοντικά δικαιώματα

Οι εταίροι της ΕΕ από την περιοχή των Άνδεων στο πλαίσιο της ΣΕΣ εμφανίζονται ολοένα και πιο πρόθυμοι να συζητήσουν την εφαρμογή εργασιακών και περιβαλλοντικών διατάξεων στο πλαίσιο του κεφαλαίου ΕΑΑ. Η ΕΕ έχει ξεκινήσει δραστηριότητες συνεργασίας και με τις τρεις χώρες εταίρους, μεταξύ άλλων όσον αφορά την επιθεώρηση εργασίας και την τυποποίηση της εργασίας με το Περού, καθώς και την εφαρμογή της σύμβασης για το διεθνές εμπόριο των ειδών άγριας πανίδας και χλωρίδας που απειλούνται με εξαφάνιση (CITES), την κυκλική οικονομία και την εταιρική κοινωνική ευθύνη με την Κολομβία. Όσον αφορά τον Ισημερινό, καθ' όλη τη διάρκεια του έτους αναλήφθηκαν δράσεις για την αύξηση της ενημέρωσης και την ανάπτυξη ικανοτήτων με σκοπό την παροχή συνδρομής στο αρχικό στάδιο υλοποίησης του κεφαλαίου ΕΑΑ.

Εξακολουθούν, ωστόσο, να υπάρχουν σημαντικές προκλήσεις και για τους τρεις εταίρους της ΣΕΣ από την περιοχή των Άνδεων. Το Περού πρέπει να βελτιώσει σημαντικά τους εγχώριους μηχανισμούς διαβούλευσης και να εντείνει τις προσπάθειες για την εκπλήρωση των ουσιαστικών υποχρεώσεών του. Η σύσταση εσωτερικής συμβουλευτικής ομάδας (ΕΣΟ) στην Κολομβία για τη συμπλήρωση των υφιστάμενων μηχανισμών διαβούλευσης που διαθέτει η

χώρα ανταποκρίνεται στα επανειλημμένα αιτήματα της κοινωνίας των πολιτών. Στην περίπτωση του Ισημερινού, αναλήφθηκε εποικοδομητική δέσμευση κατά το πρώτο έτος υλοποίησης του κεφαλαίου ΕΑΑ και οι εργασίες θα επικεντρωθούν πλέον σε συγκεκριμένα σημεία δράσης.

3.3 ΣΥΜΦΩΝΙΑ ΣΥΝΔΕΣΗΣ ΤΗΣ ΕΕ ΜΕ ΤΗΝ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΑΜΕΡΙΚΗ

Εξέλιξη των συναλλαγών και χρησιμοποίηση προτιμήσεων

Πέντε έτη μετά την έναρξη ισχύος του, το μέρος ΣΕΣ της συμφωνίας σύνδεσης μεταξύ της ΕΕ και των έξι χωρών της Κεντρικής Αμερικής (Παναμάς, Κόστα Ρίκα, Ονδούρα, Γουατεμάλα, Νικαράγουα και Ελ Σαλβαδόρ) απέκτησε νέα δυναμική, δεδομένου ότι το 2017 οι εμπορικές ροές της ΕΕ με την Κεντρική Αμερική αυξήθηκαν κατά 7,2 %.

Πέραν του γεγονότος ότι οι εμπορικές ροές μεταξύ των χωρών της Κεντρικής Αμερικής και της ΕΕ ανήλθαν σε 11 δισ. EUR, η συμφωνία και το θεσμικό της πλαίσιο, σε συνδυασμό με τα προγράμματα της ΕΕ στην περιοχή, ενίσχυσαν περαιτέρω την περιφερειακή οικονομική ολοκλήρωση στην Κεντρική Αμερική. Οι εισαγωγές στην ΕΕ από τη συγκεκριμένη περιοχή σημείωσαν σταθερή ανοδική τάση στις πέντε από τις έξι χώρες της περιοχής. Οι εξαγωγές από την ΕΕ στην Κεντρική Αμερική αυξήθηκαν συνολικά, αλλά σε μικρότερο βαθμό.

Η χρήση των ΔΠ βελτιώθηκε το 2017 και για τις δύο περιοχές, με έμφαση ωστόσο σε συγκεκριμένα προϊόντα. Η Κεντρική Αμερική έκανε πλήρη χρήση της ποσόστωσής της για τη ζάχαρη και το μη εμφιαλωμένο ρούμι, ενώ οι εξαγωγείς της ΕΕ βελτίωσαν τη χρήση των ΔΠ, ιδίως στην περίπτωση του γάλακτος σε σκόνη (στο 91 %).

Το ΠΧΠ όσον αφορά τις εισαγωγές στην ΕΕ από την Κεντρική Αμερική ήταν επίσης υψηλό, με μέσο όρο 95 %. Δεν υπήρχαν διαθέσιμα δεδομένα για τον υπολογισμό του ΠΧΠ όσον αφορά τις εξαγωγές από την ΕΕ προς την Κεντρική Αμερική.

Το εμπόριο υπηρεσιών μεταξύ των δύο περιοχών συνέχισε να αυξάνεται σε απόλυτους και σχετικούς όρους και το 2016 αντιστοιχούσε σχεδόν στο 40 % της αξίας των συνολικών εμπορικών συναλλαγών. Ο Παναμάς αποτελεί τη χώρα προορισμού για το 60 % περίπου των εξαγωγών της ΕΕ προς την περιοχή και αντιπροσωπεύει ποσοστό άνω του 60 % των συνολικών εμπορικών συναλλαγών στον τομέα των υπηρεσιών.

Οι επενδύσεις της ΕΕ στην περιοχή παρέμειναν σε σχετικά υψηλό επίπεδο. Για παράδειγμα, το 2016, τα αποθέματα ΑΞΕ της ΕΕ στην Κεντρική Αμερική ήταν διπλάσια ή υπερδιπλάσια από ό,τι στην Κολομβία ή το Περού, με παρεμφερείς ή χαμηλότερες εμπορικές αξίες, και παρουσίαζαν μεγαλύτερη σύγκλιση με τα αντίστοιχα μεγέθη στην Αργεντινή, η οποία το 2016 παρουσίαζε κατά 50 % υψηλότερες εμπορικές ροές με την ΕΕ.

Εργασιακά και περιβαλλοντικά δικαιώματα

Ένα σημαντικό ορόσημο επετεύχθη ως προς την υλοποίηση του κεφαλαίου ΕΑΑ, με τη συγκρότηση εσωτερικών συμβουλευτικών ομάδων (ΕΣΟ) σε όλες τις χώρες της Κεντρικής Αμερικής. Και σε αυτή την περίπτωση, η ΕΕ χρηματοδότησε διάφορες δραστηριότητες σε συνεργασία, μεταξύ άλλων φορέων που δραστηριοποιούνται στην περιοχή, με τη ΔΟΕ, τον ΟΟΣΑ και την τοπική κοινωνία των πολιτών, δίνοντας έμφαση σε σημαντικά θέματα, όπως η

εταιρική κοινωνική ευθύνη και η υπεύθυνη επιχειρηματική συμπεριφορά, συμπεριλαμβανομένων συνεδριάσεων εμπειρογνομόνων. Η ΕΕ χορήγησε επίσης χρηματοδότηση στο περιφερειακό γραφείο της ΔΟΕ για την υποστήριξη της αποτελεσματικής εφαρμογής των βασικών συμβάσεων της ΔΟΕ στο Ελ Σαλβαδόρ και στη Γουατεμάλα.

Πρόοδος όσον αφορά την υλοποίηση και εκκρεμή ζητήματα

Έπειτα από μια μακρά και κοπιώδη διαδικασία, η επιτροπή σύνδεσης συμφώνησε το 2018 για την υιοθέτηση αμοιβαία ικανοποιητικής λύσης αρχής, η οποία αναμένεται να προετοιμάσει το έδαφος για την πλήρη ενσωμάτωση της Κροατίας στη συμφωνία, τηρουμένων των απαραίτητων νομικών απαιτήσεων για την έναρξη ισχύος της.

Η επιτροπή σύνδεσης εξέτασε επίσης πρόσφατα το ζήτημα σχετικά με την έλλειψη των στοιχείων που απαιτούνται από τους εταίρους της Κεντρικής Αμερικής για τον υπολογισμό των ΠΧΠ όσον αφορά τις εξαγωγές από την ΕΕ προς την Κεντρική Αμερική. Στην υποεπιτροπή πρόσβασης στην αγορά ανατέθηκε το καθήκον να προσδιορίσει τους λόγους και τις δυνητικές λύσεις για την κάλυψη των ελλείψεων.

Ισπανική εταιρεία μεταποίησης ιχθύων αξιοποιεί τις δυνατότητες της ΣΕΣ ΕΕ-Κεντρικής Αμερικής

Η Grupo Calvo είναι ένας ισπανικός όμιλος επιχειρήσεων που ειδικεύεται στην αλιεία, τη μεταποίηση και τη διανομή κονσερβοποιημένων προϊόντων και έχει εξελιχθεί με την πάροδο του χρόνου από ένα μικρό εργοστάσιο κονσερβοποιίας, με έδρα στην πόλη Carballo της Γαλικίας, σε διεθνή όμιλο τροφίμων. Επί του παρόντος δραστηριοποιείται σε περισσότερες από 70 χώρες και απασχολεί περισσότερους από 5 000 εργαζόμενους. Μία από τις βασικές αγορές του ομίλου είναι η Κεντρική Αμερική, όπου ο μεγαλύτερος όγκος πωλήσεων αφορά την Κόστα Ρίκα, ακολουθούμενη από τον Παναμά και το Ελ Σαλβαδόρ.

Το 2013, μετά την έναρξη ισχύος της εμπορικής συμφωνίας μεταξύ της ΕΕ και των έξι χωρών της Κεντρικής Αμερικής, η Grupo Calvo ήταν σε θέση να χρησιμοποιήσει την ποσόστωση που έχει καθοριστεί για τους εταίρους της Κεντρικής Αμερικής για την εξαγωγή περίπου 160 μετρικών τόνων τόνου. Έκτοτε, και κατά τα δύο τελευταία έτη, παρατηρείται συνεχής και σταθερός ρυθμός ανάπτυξης για την Grupo Calvo στην Κεντρική Αμερική. Μετά την υπογραφή της συμφωνίας σύνδεσης, η Grupo Calvo επισημαίνει διαρκώς την ασφάλεια δικαίου και τις επενδυτικές ευκαιρίες που αποφέρει η συμφωνία στην περιοχή. Η συμφωνία αυτή διευκόλυνε τον όμιλο να συνάψει στρατηγικές συμμαχίες με εθνικούς φορείς οι οποίες παρέχουν τη δυνατότητα στους τοπικούς παραγωγούς και τις ΜΜΕ να κάνουν χρήση βέλτιστων πρακτικών. Η Grupo Calvo έχει εξελιχθεί σε πρωτοπόρο καινοτόμων επιχειρηματικών μοντέλων στην Κόστα Ρίκα.

3.4. Συνολική οικονομική και εμπορική συμφωνία ΕΕ-Καναδά - CETA

Πρώτες εμπειρίες

Η προσωρινή εφαρμογή²¹ ξεκίνησε μόλις στις 21 Σεπτεμβρίου 2017 και δεν είναι ακόμη εφικτό να συναχθούν συμπεράσματα σχετικά με τον αντίκτυπο στις εμπορικές ροές, παρότι τα οφέλη έχουν αρχίσει να γίνονται ορατά.

- ✓ Κατά τους πρώτους 9 μήνες εφαρμογής της συμφωνίας (Οκτώβριος 2017 - Ιούνιος 2018), οι εξαγωγές προϊόντων της ΕΕ στον Καναδά αυξήθηκαν κατά 7 %, με υψηλή αύξηση στις γεωργικές εξαγωγές: φρούτα και καρποί (29 %) και αφρώδεις οίνοι (11 %).
- ✓ Οι εξαγωγές μηχανών και συσκευών (ένα πέμπτο των εξαγωγών της ΕΕ στον Καναδά) αυξήθηκαν επίσης κατά 8 %. Οι εξαγωγές φαρμακευτικών προϊόντων (10 % των εξαγωγών της ΕΕ στον Καναδά) αυξήθηκαν κατά 10 %. Άλλες σημαντικές εξαγωγές της ΕΕ επίσης σημείωσαν αύξηση, για παράδειγμα τα έπιπλα (10 %), τα αρώματα/καλλυντικά (11 %), τα υποδήματα (8 %) και τα ενδύματα (11 %).
- ✓ Η Επιτροπή παρακολουθεί προσεκτικά την εφαρμογή της κατανομής και των μεταβιβάσεων των δασμολογικών ποσοστώσεων (ΔΠ) για το τυρί καθώς και τη συλλογή σχετικών πληροφοριών.

Μέτρα που λήφθηκαν για την περαιτέρω προώθηση της υλοποίησης

Ταχεία ήταν η πρόοδος των εργασιών για τη δημιουργία του συνολικού θεσμικού πλαισίου που αποτελείται από 13 επιτροπές και 6 ειδικούς διαλόγους, με την υποβολή σχετικών εκθέσεων στη μεικτή επιτροπή CETA. Κατά το πρώτο εξάμηνο του 2018 συνεδρίασαν διάφορες επιτροπές, μεταξύ των οποίων οι ειδικές επιτροπές για τις γεωγραφικές ενδείξεις (ΓΕ), για τα υγειονομικά και φυτοϋγειονομικά μέτρα, για τα τελωνεία και τις δημόσιες συμβάσεις, για το ηλεκτρονικό εμπόριο, για τους οίνους και τα αλκοολούχα ποτά, ενώ διεξάχθηκαν επίσης οι ειδικοί διάλογοι για τα «δασικά προϊόντα» και την «πρόσβαση στην αγορά βιοτεχνολογίας». Περισσότερες πληροφορίες είναι διαθέσιμες εδώ.

Η συνεδρίαση της πρώτης επιτροπής ΕΑΑ πραγματοποιήθηκε στις 13 Σεπτεμβρίου 2018 και διατίθεται πρόσβαση στην κοινή έκθεση. Η ΕΕ και ο Καναδάς διερεύννησαν, μεταξύ άλλων ζητημάτων, τις δυνατότητες ανάληψης κοινών δράσεων για την υλοποίηση της συμφωνίας του Παρισιού, καθώς και τρόπους για τη διευκόλυνση της συμμετοχής των αντίστοιχων εκπροσώπων της κοινωνίας των πολιτών. Η Επιτροπή και ο Καναδάς συζήτησαν επίσης το θέμα της έγκαιρης επανεξέτασης των διατάξεων σχετικά με το εμπόριο και την αειφόρο ανάπτυξη (ΕΑΑ), οι οποίες αντανακλούν τη δέσμευση της Επιτροπής στο πλαίσιο της «κοινής ερμηνευτικής πράξης» της CETA.

²¹ Σύμφωνα με το άρθρο 218 παράγραφος 5, κατόπιν έγκρισης του Συμβουλίου, η ΕΕ δύναται να εφαρμόζει προσωρινά εμπορική συμφωνία ή οποιαδήποτε άλλη διεθνή συμφωνία, στο σύνολό της ή εν μέρει, κατά το χρονικό διάστημα που μεσολαβεί μεταξύ της υπογραφής και της έναρξης ισχύος της. Η προσωρινή εφαρμογή συνθηκών αντικατοπτρίζει αυτή τη μακρόχρονη διεθνή πρακτική.

Επιπλέον, σε συνεργασία με τα κράτη μέλη και τον Καναδά, η Επιτροπή κατάρτισε έγγραφο καθοδήγησης σχετικά με τους κανόνες καταγωγής στο πλαίσιο της CETA, το οποίο απευθύνεται στα ενδιαφερόμενα μέρη και εμπλουτίζεται διαρκώς.

Με τη σύναψη της CETA, η Επιτροπή έκανε ένα ακόμη βήμα προόδου όσον αφορά την αύξηση της διαφάνειας, δημοσιεύοντας εγκαίρως πληροφορίες σχετικά με τις δραστηριότητες των θεσμικών οργάνων σε ειδική προς τον σκοπό αυτό ιστοσελίδα της CETA με τίτλο «Meetings and documents» (Συνεδριάσεις και έγγραφα).

Ο νέος βήμα-προς-βήμα οδηγός της CETA για τις επιχειρήσεις και ένας χώρος ειδικά για τη CETA εντός της βάσης δεδομένων για την πρόσβαση στην αγορά στέφθηκαν με μεγάλη επιτυχία και τα εργαλεία αυτά μπορούν να αποτελέσουν πηγή έμπνευσης για μελλοντικές συμφωνίες.

Για την παρακολούθηση και την περαιτέρω βελτίωση της υλοποίησης της CETA, στις 11 Ιουλίου 2018 η ομάδα εμπειρογνομόνων για τις εμπορικές συμφωνίες της ΕΕ πραγματοποίησε συζήτηση σχετικά με την τρέχουσα κατάσταση όσον αφορά τη συμφωνία.

Πολωνικά μήλα: Δρέποντας τους καρπούς της CETA

Η εταιρεία Ewa-Bis με έδρα στη Βαρσοβία προμηθεύει τόσο προϊόντα συμβατικής καλλιέργειας όσο και βιολογικά προϊόντα σε περισσότερες από 25 χώρες. Με τη βοήθεια χρηματοδότησης που έλαβε από την ΕΕ το 2014, ο ιδιοκτήτης της, Marek Marzec, κατόρθωσε να δημιουργήσει ένα διεπιχειρησιακό σύστημα ΤΠ για την ανάπτυξη βάσης δεδομένων προμηθευτών και πελατών σε παγκόσμια κλίμακα. Η Ewa-Bis άρχισε να δραστηριοποιείται στο Τορόντο με την προσδοκία να επεκτείνει την επιχειρηματική της δραστηριότητα και να αξιοποιήσει τις δυνατότητες της CETA, ιδίως όσον αφορά τις δασμολογικές απαλλαγές για τις εξαγωγές των οπωροκηπευτικών προϊόντων της στον Καναδά. Η Ewa-Bis θα επωφελείται επίσης από απλουστευμένες και ταχύτερες διαδικασίες έγκρισης για την εξαγωγή φυτών και οπωροκηπευτικών από την ΕΕ προς τον Καναδά.

Κορυφαία γαλλικά τυριά στα τραπέζια του Καναδά

Η γαλλική οικογενειακή επιχείρηση Maison Mons ιδρύθηκε το 1964 και εξειδικεύεται στην ωρίμανση και την πώληση εξαιρετικών τυριών, τα οποία παράγονται με παραδοσιακό τρόπο. Η εταιρεία προμηθεύεται 190 τυριά από 130 διαφορετικές εκμεταλλεύσεις και εξάγει τα προϊόντα της σε πάνω από 25 χώρες, μεταξύ των οποίων και ο Καναδάς. Καθώς η CETA έχει πλέον τεθεί σε εφαρμογή, η εταιρεία προσβλέπει στην αύξηση των εξαγωγών της, δεδομένου ότι η CETA υπερδιπλασιάζει την ισχύουσα αδασολόγητη ποσόστωση για τις εξαγωγές τυριών από την ΕΕ προς τον Καναδά, από 8 000 σε 18 500 τόνους. Η εταιρεία Maison Mons και τα προϊόντα της θα επωφελούνται επίσης από το καθεστώς προστασίας 140 τοπικών παραδοσιακών τροφίμων και ποτών στην καναδική αγορά.

Herve Mons, Διευθύνων σύμβουλος: «Η CETA ανοίγει τον δρόμο για νέες επιχειρηματικές δραστηριότητες. Από την έναρξη ισχύος της συμφωνίας έχουμε λάβει μεγάλο αριθμό παραγγελιών για τα τυριά μας από Καναδούς εμπόρους λιανικής πώλησης.» Σύμφωνα με τη Laure Dubouloz, διευθύντρια πωλήσεων Βόρειας Αμερικής: «Μετά την έναρξη ισχύος της CETA αρχίσαμε να λαμβάνουμε ερωτήσεις σχετικά με τα τυριά μας από εμπόρους λιανικής πώλησης στον Καναδά. Για τους εμπόρους αυτούς, ο διπλασιασμός της αδασολόγητης ποσόστωσης σημαίνει ότι μπορούν να προσφέρουν μεγαλύτερη ποικιλία τυριών υψηλής ποιότητας. Είμαστε ενθουσιασμένοι με αυτή τη νέα ευκαιρία αγοράς».

Το παλαιωμένο ιρλανδικό ούισκι κερδίζει την τοπική αγορά του Καναδά

Η επιχείρηση Chapel Gate Irish Whiskey Company είναι η μοναδική εταιρεία της Ιρλανδίας με τελωνειακή αποθήκη ωρίμανσης και έχει έδρα στην κομητεία του Clare. Η ιδρύτρια της, Louise McGuane, προμηθεύεται ούισκι από πολλά αποστακτήρια σε ολόκληρη την Ιρλανδία, το οποίο ωριμάζει στις αποθήκες που διαθέτει στις εγκαταστάσεις της. Μετά την ολοκλήρωση της ωρίμανσης, ακολουθεί το στάδιο της ανάμειξης για τη δημιουργία μοναδικών ειδών ούισκι. Καθώς πρόκειται για ΜΜΕ με διεθνή δραστηριότητα, περίπου το 70 % των εξαγωγών της προορίζονται για αγορές εκτός της ΕΕ, ενώ τα έσοδά της αναμένεται να τριπλασιαστούν το επόμενο έτος. Εμπορικές συμφωνίες όπως η CETA διευκολύνουν τις μικρότερες επιχειρήσεις, όπως είναι η Chapel Gate, να αναπτυχθούν και να κατακτήσουν ισχυρή ανταγωνιστική θέση στις εν λόγω αγορές. Ειδικότερα, η CETA διασφαλίζει την αποτελεσματικότερη εφαρμογή των κανόνων για την προστασία του σήματός τους από απομιμήσεις. Η CETA μειώνει επίσης τη γραφειοκρατία, ιδίως σε επίπεδο επαρχιών, διευκολύνοντας με τον τρόπο αυτό τις εξαγωγές.

Louise MaGaune, διευθύνουσα σύμβουλος: «Η συμφωνία ανοίγει τον δρόμο για μικρές επιχειρήσεις, όπως η δική μου, οι οποίες πρέπει να εξάγουν για να επιβιώσουν και να αναπτυχθούν. Με τη μείωση της φορολογικής επιβάρυνσης, μπορούμε να γίνουμε ανταγωνιστικότεροι στην παγκόσμια αγορά. Γενικά, τα αλκοολούχα ποτά αποτελούν ισχυρά προστατευόμενο τομέα σε όλον τον κόσμο και, κατά συνέπεια, η κατάρριψη των εμποδίων στο εμπόριο έχει καίρια σημασία για την πρόσβασή μας σε αγορές στις οποίες δεν θα ήμασταν διαφορετικά σε θέση να διεισδύσουμε».

4. ΣΦΑΙΡΙΚΕΣ ΚΑΙ ΣΕ ΒΑΘΟΣ ΖΩΝΕΣ ΕΛΕΥΘΕΡΩΝ ΣΥΝΑΛΛΑΓΩΝ (DCFTA)²²

Τρέχουσα κατάσταση

Οι συμφωνίες σύνδεσης της ΕΕ με τη Γεωργία, τη Δημοκρατία της Μολδαβίας (Μολδαβία) και την Ουκρανία αποσκοπούν στην εμβάθυνση της πολιτικής σύνδεσης και προετοιμάζουν το έδαφος για τη σταδιακή οικονομική ολοκλήρωση μεταξύ της ΕΕ και των τριών ανατολικών εταίρων της στο πλαίσιο της ανατολικής εταιρικής σχέσης που αποτελεί μέρος της ευρωπαϊκής πολιτικής γειτονίας.

Οι σφαιρικές και σε βάθος ζώνες ελεύθερων συναλλαγών έχουν δύο κύριες συνιστώσες:

- αμοιβαίο άνοιγμα της αγοράς για τα προϊόντα, με κάποια ασυμμετρία υπέρ των ανατολικών εταίρων· και
- εκτεταμένη κανονιστική προσέγγιση με την ενωσιακή νομοθεσία, κυρίως σε τομείς που συνδέονται με το εμπόριο.

Έπειτα από δύο και πλέον έτη εφαρμογής για την Ουκρανία και περισσότερα από τέσσερα έτη εφαρμογής για τη Μολδαβία και τη Γεωργία, τα θετικά αποτελέσματα αρχίζουν να γίνονται ορατά και οι εμπορικές συναλλαγές αυξάνονται. Όσον αφορά την προσέγγιση των νομοθεσιών, διαπιστώνεται σταδιακή πρόοδος. Ο αντίκτυπος της από πλευράς εμπορικής δυναμικής και η βιωσιμότητά του πρέπει να εξεταστούν σε μεσοπρόθεσμο και μακροπρόθεσμο ορίζοντα.

Εξέλιξη των συναλλαγών και χρησιμοποίηση προτιμήσεων

Η ΕΕ είναι ο μεγαλύτερος εμπορικός εταίρος και των τριών χωρών, αντιπροσωπεύοντας το 2017 το 56 % των συνολικών εμπορικών συναλλαγών της Μολδαβίας, το 42 % της Ουκρανίας και το 27 % της Γεωργίας. Η ΕΕ έχει θετικό εμπορικό ισοζύγιο με τις τρεις αυτές χώρες.

- ✓ Οι εμπορικές συναλλαγές μεταξύ ΕΕ και Ουκρανίας αυξάνονται με έντονο ρυθμό. Οι εξαγωγές της ΕΕ στην Ουκρανία και οι εισαγωγές της από την Ουκρανία αυξήθηκαν κατά 22 % και 27 % αντίστοιχα και αυτό οφείλεται σε μεγάλο βαθμό στη σταθεροποίηση της οικονομικής κατάστασης μετά την οικονομική κρίση της περιόδου 2014-2015.
- ✓ Οι εμπορικές συναλλαγές με τη Μολδαβία αυξήθηκαν επίσης, με αύξηση των εισαγωγών της ΕΕ κατά 23 %, ελαφρώς υψηλότερη από τις εξαγωγές, οι οποίες αυξήθηκαν κατά 19 % το 2017. Η οικονομία της Μολδαβίας είναι αναπτυσσόμενη και οι μολδαβικές επιχειρήσεις βελτίωσαν τις επιδόσεις τους ως προμηθευτές μηχανημάτων, τροφίμων και ορισμένων γεωργικών και κλωστοϋφαντουργικών προϊόντων.

²² Η σφαιρική και σε βάθος ζώνη ελεύθερων συναλλαγών ΕΕ-Ουκρανίας εφαρμόζεται προσωρινά από την 1η Ιανουαρίου 2016. Οι σφαιρικές και σε βάθος ζώνες ελεύθερων συναλλαγών με τη Γεωργία και τη Μολδαβία εφαρμόζονται προσωρινά από την 1η Σεπτεμβρίου 2014.

- ✓ Οι εμπορικές συναλλαγές ΕΕ-Γεωργίας αυξήθηκαν κατά 6 %, με αύξηση των εξαγωγών μόνο κατά 1,4 %, ενώ οι εισαγωγές της ΕΕ αυξήθηκαν κατά 23 %, αποτελούμενες κυρίως από ορυκτά προϊόντα, όπως μεταλλεύματα, σκωρία και τέφρα.

Τα ΠΧΠ για τις εισαγωγές στην ΕΕ από τους τρεις εταίρους στο πλαίσιο των DCFTA, παρότι σημείωσαν ελαφρά μείωση σε σύγκριση με το 2016, παρέμειναν σχετικά υψηλά: 77 % για τη Γεωργία, 85 % για τη Μολδαβία και 87 % για την Ουκρανία. Το ΠΧΠ για τις εξαγωγές από την ΕΕ προς τη Γεωργία αυξήθηκε σημαντικά, από 71 % το 2016 σε 77 % το 2017. Δεν υπήρχαν διαθέσιμα στοιχεία από την Ουκρανία και τη Μολδαβία.

Η Ουκρανία, η Μολδαβία και η Γεωργία δεν χρησιμοποίησαν πλήρως τις προτιμησιακές ΔΠ που χορηγεί η ΕΕ για τα γεωργικά προϊόντα, διότι δεν πληρούν ακόμη όλες τις υγειονομικές και φυτοϋγειονομικές απαιτήσεις και αντιμετωπίζουν επί του παρόντος ορισμένα προβλήματα σχετικά με την τοποθέτηση των προϊόντων τους στην αγορά.

Κατά την περίοδο 2015-2016, οι εξαγωγές της ΕΕ στον τομέα των υπηρεσιών προς τους τρεις εταίρους αυξήθηκαν κατά 6 % και οι εισαγωγές κατά 3 %, αντίστοιχα. Οι εξαγωγές της ΕΕ προς την Ουκρανία μειώθηκαν κατά 9 %, ενώ οι εισαγωγές αυξήθηκαν κατά 2 %. Οι εισαγωγές της ΕΕ από τη Γεωργία παρέμειναν σταθερές, ενώ οι εξαγωγές από την ΕΕ κατέγραψαν πτώση κατά 33 %. Οι εξαγωγές υπηρεσιών από την ΕΕ προς τη Μολδαβία μειώθηκαν κατά 16 %, ενώ οι εισαγωγές αυξήθηκαν κατά 35 %.

Το 2016, οι ροές ΑΞΕ της ΕΕ προς τη Μολδαβία αυξήθηκαν κατά 183 % (αν και από πολύ χαμηλό επίπεδο), ενώ οι μολδαβικές επενδυτικές ροές προς την ΕΕ μειώθηκαν κατά 145 %. Οι επενδυτικές ροές από τη Γεωργία διατηρήθηκαν σταθερές, ενώ οι ροές από την ΕΕ προς τη Γεωργία παρουσίασαν μείωση σε σύγκριση με το 2015. Το 2016, οι ΑΞΕ της ΕΕ στην Ουκρανία παρέμειναν σε χαμηλό επίπεδο.

Πρόοδος όσον αφορά την υλοποίηση των DCFTA και εκκρεμή ζητήματα

Η Ουκρανία δεν εφάρμοσε τους υψηλότερους εξαγωγικούς δασμούς επί των εξαγωγών απορριμμάτων μετάλλων προς την ΕΕ, ενώ η απαγόρευση εξαγωγών ακατέργαστης ξυλείας που είχε επιβληθεί το 2015 διατηρήθηκε, παρά τις δυναμικές προσπάθειες που κατέβαλε η ΕΕ προκειμένου να πείσει την Ουκρανία να επιλύσει τα ζητήματα. Η εποικοδομητική προσέγγιση της Επιτροπής και η απροθυμία της Ουκρανίας να σημειώσει πρόοδο σημαίνει ότι η Επιτροπή διερευνά επί του παρόντος το ενδεχόμενο αντιμετώπισης αυτού του εμπορικού φραγμού μέσω του μηχανισμού επίλυσης διαφορών που προβλέπεται στο πλαίσιο της DCFTA.

Η Μολδαβία αντιμετώπισε ορισμένες αδυναμίες όσον αφορά την προστασία της γεωγραφικής ένδειξης *Prosecco* της ΕΕ, κατόπιν σχετικής απόφασης που εξέδωσε το ανώτατο δικαστήριο. Παραμένει ωστόσο η ανάγκη αντιμετώπισης από την Μολδαβία των ανησυχιών που αφορούν την έλλειψη διαφάνειας στη διανομή ενέργειας και τη συνεχιζόμενη εισαγωγή διακρίσεων στο πλαίσιο νομοθεσίας σχετικά με τον τοπικό εφοδιασμό των εμπορών λιανικής πώλησης. Τα εν λόγω ζητήματα αποτελούν επί του παρόντος αντικείμενο συζητήσεων σε επίπεδο φορέων υλοποίησης και σε πολιτικό επίπεδο.

Όσον αφορά τα υγειονομικά και φυτοϋγειονομικά μέτρα, σημειώθηκε ικανοποιητική πρόοδος από τη Μολδαβία, η οποία θέσπισε και ξεκίνησε να εφαρμόζει στρατηγική για τα

υγειονομικά και φυτοϋγειονομικά μέτρα τον Δεκέμβριο του 2017, ενώ η Γεωργία εξέδωσε νομικό χάρτη πορείας. Η Ουκρανία αναμένεται να πράξει το ίδιο το 2018. Ο αριθμός των επιχειρήσεων που λαμβάνουν άδειες από την ΕΕ για εξαγωγή γεωργικών προϊόντων προς την Ουκρανία παρουσιάζει συνεχή αύξηση.

Η Ουκρανία και η Μολδαβία έχουν εκδηλώσει ενδιαφέρον για την έναρξη διαπραγματεύσεων σχετικά με τις συμφωνίες για τη διαπίστωση της συμμόρφωσης και την αποδοχή των βιομηχανικών προϊόντων (ΣΔΣΑ).

Και οι τρεις χώρες πραγματοποίησαν ενθαρρυντικά βήματα προόδου για τη βελτίωση των οικείων καθεστώτων σύναψης δημόσιων συμβάσεων και εφάρμοζαν ολοκληρωμένες στρατηγικές μεταρρύθμισης. Τα βήματα αυτά περιλαμβάνουν σύστημα ηλεκτρονικών δημόσιων συμβάσεων στην Ουκρανία και τη Μολδαβία, το οποίο αναμένεται να βελτιώσει την αποδοτικότητα και να μειώσει τη διαφθορά.

Στήριξη της ΕΕ για τις μεταρρυθμίσεις

Η ΕΕ παρέχει χρηματοδοτική και τεχνική βοήθεια και στις τρεις χώρες εταίρους με σκοπό την υποστήριξη των εγχώριων μεταρρυθμίσεων που απορρέουν από την DCFTA και την ενίσχυση της διοικητικής ικανότητας των θεσμικών οργάνων που θα σχεδιάσουν και θα υλοποιήσουν τις εν λόγω μεταρρυθμίσεις. Η στήριξη της ΕΕ καλύπτει ευρύ φάσμα τομέων, όπως η ασφάλεια των τροφίμων, οι τεχνικοί κανονισμοί και τα πρότυπα, οι δημόσιες συμβάσεις, η διανοητική ιδιοκτησία, ο ανταγωνισμός κ.λπ. Η συνδρομή της ΕΕ παρέχεται με τη χρήση μιας ολόκληρης δέσμης ρυθμίσεων [όπως η δράση αδελφοποίησης (Twinning), η τεχνική βοήθεια και ανταλλαγή πληροφοριών (TAIEX) ή οι συμβάσεις της ΕΕ για τη βελτίωση των επιδόσεων των τομεακών μεταρρυθμίσεων (EU Sector Reform Performance Contracts), οι οποίες περιλαμβάνουν την παροχή δημοσιονομικής στήριξης για την υλοποίηση μέτρων πολιτικής].

Στήριξη της ΕΕ για τις ΜΜΕ

Οι ΜΜΕ σε χώρες που έχουν υπογράψει συμφωνία σύνδεσης, συμπεριλαμβανομένης DCFTA, με την ΕΕ λαμβάνουν πρόσθετη στήριξη από τη διευκόλυνση της DCFTA για τις ΜΜΕ. Η εν λόγω διευκόλυνση θα λάβει περίπου 200 εκατ. EUR υπό μορφή επιχορηγήσεων από τον προϋπολογισμό της ΕΕ, με στόχο την κινητοποίηση νέων επενδύσεων ύψους τουλάχιστον 2 δισ. EUR από ΜΜΕ. Οι εν λόγω χρηματοδοτικοί πόροι βοηθούν επιχειρήσεις στη Γεωργία, τη Μολδαβία και την Ουκρανία να προσαρμοστούν στις νέες απαιτήσεις της αγοράς, μέσω της απλούστευσης των διαδικασιών και της επένδυσης σε νέο εξοπλισμό, ώστε να εξασφαλίσουν τη συμμόρφωσή τους προς τους κανόνες της ΕΕ σε τομείς όπως η ποιότητα και η ασφάλεια, η ενεργειακή απόδοση και η περιβαλλοντική συμμόρφωση.

Λύσεις λογισμικού από τη Ρουμανία για τράπεζες στη Μολδαβία

Η ρουμανική εταιρεία Allevo, με έδρα στο Βουκουρέστι, απασχολεί 50 υπαλλήλους και παρέχει λύσεις λογισμικού οι οποίες συνδράμουν τα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα στη λειτουργία τους, στη διεκπεραίωση των πληρωμών και στη συμμόρφωσή τους με τα πρότυπα και τους κανονισμούς σε ευρωπαϊκό και τοπικό επίπεδο. Όπως προβλέπεται στην DCFTA, η Μολδαβία υιοθετεί επί του παρόντος κανονισμούς της ΕΕ, οι οποίοι παρέχουν τη δυνατότητα στις τράπεζες της Μολδαβίας να βελτιώσουν τη θέση τους στην ευρύτερη αγορά των χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών. Η εξέλιξη αυτή δημιουργεί νέες επιχειρηματικές ευκαιρίες για την Allevo, η οποία προσφέρει λύσεις ειδικά προσαρμοσμένες στις ανάγκες των τραπεζών. Επιπλέον, στο πλαίσιο της DCFTA, οι επιχειρήσεις της ΕΕ, όπως η Allevo, που δραστηριοποιούνται στη Μολδαβία αντιμετωπίζονται πλέον όπως οι μολδαβικές επιχειρήσεις, γεγονός που διευκολύνει τη λειτουργία τους. Χάρη στην DCFTA, η Μολδαβία χρησιμοποιεί πλέον ως βάση για το μεγαλύτερο μέρος της ρύθμισης του χρηματοπιστωτικού τομέα το πρότυπο της ΕΕ και, με τον τρόπο αυτόν, απλουστεύει την πώληση υπηρεσιών από την ΕΕ.

Πολωνική εταιρεία εξοπλισμού εξωτερικών χώρων αναρριχάται σε νέα ύψη στην Ουκρανία

Η πολωνική εταιρεία Fjord Nansen, με έδρα στο χωριό Chwaszczyno κοντά στην πόλη Gdynia, ειδικεύεται στον εξοπλισμό εξωτερικών χώρων, όπως σκηνές κατασκήνωσης, σακίδια πλάτης, υπνόσακοι, ισοθερμικά δοχεία και ρούχα για δραστηριότητες σε εξωτερικούς χώρους. Όπως διαβεβαιώνει ο ιδιοκτήτης της, Dariusz Staniszewski, οι εξαγωγές αποκτούν ολοένα μεγαλύτερη βαρύτητα για τη Fjord Nansen. Μία από τις βασικές αγορές είναι η Ουκρανία. Το 2011, οι εξαγωγές της επιχείρησης προς τη συγκεκριμένη χώρα ανήλθαν στο πρωτοφανές ποσοστό του 23 % της συνολικής παραγωγής της. Η ζώνη ελεύθερων εμπορικών συναλλαγών ΕΕ-Ουκρανίας, η οποία είναι σε εφαρμογή από τον Ιανουάριο του 2016, διευκολύνει την ανάπτυξη της επιχείρησης και την αξιοποίηση του πλήρους δυναμικού της.

Ουκρανική εταιρεία ειδών μόδας χρησιμοποιεί τη ΣΕΣ ως εφαλτήριο για την προσφορά κορυφαίων ευρωπαϊκών επώνυμων ειδών μόδας

Η στήριξη της επιχειρηματικής ανάπτυξης και, κατ' επέκταση, της μεγαλύτερης οικονομικής σταθερότητας στις χώρες εταίρους αποτελεί βασικό επιδιωκόμενο στόχο στο πλαίσιο των DCFTA. Το εργοστάσιο «Uzhgorod clothing factory» εκτελεί τις παραγγελίες διάσημων Ευρωπαίων πελατών, όπως οι εταιρείες Gerry Weber και Marc O'Pollo, και συνεργάζεται με τις εταιρείες Hugo Boss και Dolce & Gabbana. Ο διευθυντής του εργοστασίου υπογραμμίζει ως πολύ σημαντικό ορόσημο την 1η Ιανουαρίου 2016 όταν, ως αποτέλεσμα της έναρξης εφαρμογής της DCFTA, οι ουκρανικές τελωνειακές αρχές άρχισαν να εκδίδουν πιστοποιητικά καταγωγής προϊόντων, με τα οποία διασφαλίστηκε η εφαρμογή των προτιμησιακών δασμών κατά την εισαγωγή στην ΕΕ. Η Uzhgorod προμηθεύει ετησίως 400-450 χιλιάδες τεμάχια ρούχων στην Ευρώπη και απασχολεί 300 εργαζομένους.

Εργασιακά και περιβαλλοντικά δικαιώματα

Έχει σημειωθεί πρόοδος όσον αφορά την υλοποίηση των κεφαλαίων ΕΑΑ. Στη Μολδαβία και τη Γεωργία τα τελευταία έτη λειτουργούν συμβουλευτικοί μηχανισμοί της κοινωνίας των πολιτών. Το επόμενο βήμα για τη Μολδαβία είναι η κατάρτιση σχεδίου εργασίας για την υλοποίηση των κεφαλαίων ΕΑΑ. Η Γεωργία εξέδωσε σχέδιο εργασίας ΕΑΑ το 2018 και πραγματοποιήθηκαν επικοδομητικοί διάλογοι με τη συμμετοχή φορέων της κοινωνίας των πολιτών σχετικά με τα εργασιακά πρότυπα –και ειδικότερα τις επιθεωρήσεις εργασίας ως βασικού φορέα για την αποτελεσματική εφαρμογή τους– καθώς επίσης σχετικά με ζητήματα που αφορούν το περιβάλλον και την κλιματική αλλαγή. Στην Ουκρανία ξεκίνησε ο διάλογος μεταξύ των μερών, με ιδιαίτερη έμφαση στη βιώσιμη διαχείριση των δασών· εξακολουθεί να εκκρεμεί η συζήτηση των εργασιακών διατάξεων στο πλαίσιο της υποεπιτροπής ΕΑΑ. Πρέπει επίσης να συσταθεί η ουκρανική συμβουλευτική ομάδα της κοινωνίας των πολιτών.

5. ΣΕΣ ΠΡΩΤΗΣ ΓΕΝΙΑΣ

Εισαγωγή

Για τους σκοπούς της παρούσας έκθεσης, ως ΣΕΣ «πρώτης γενιάς» νοούνται οι συμφωνίες που αποτέλεσαν αντικείμενο διαπραγμάτευσης πριν από την έκδοση της ανακοίνωσης του 2006 με τίτλο «Η Ευρώπη στον κόσμο» και οι συμφωνίες σταθεροποίησης και σύνδεσης (ΣΣΣ) με τις χώρες των Δυτικών Βαλκανίων που συνάφθηκαν μεταξύ 2009 και 2016. Από τις εφαρμοζόμενες συμφωνίες, η έκθεση καλύπτει τις ακόλουθες²³:

- τις ΣΕΣ με την Ελβετία και τη Νορβηγία²⁴, οι οποίες χρονολογούνται από τη δεκαετία του 1970
- τις ΣΕΣ με τους μεσογειακούς εταίρους²⁵ της ΕΕ ως μέρος των συμφωνιών σύνδεσης που έχουν συναφθεί κατά τη δεκαετία του 1990
- τις ΣΕΣ με το Μεξικό και τη Χιλή (που χρονολογούνται από το 2000 και το 2003)
- την τελωνειακή ένωση με την Τουρκία (1995)
- τις ΣΣΣ με τις πέντε χώρες των Δυτικών Βαλκανίων (που συνάφθηκαν μεταξύ 2001 και 2016).

Οι αμφίδρομες εμπορικές συναλλαγές αυξήθηκαν σε όλες τις περιπτώσεις κατά τη διάρκεια εφαρμογής των ΣΕΣ. Τα ΠΧΠ όσον αφορά τις εισαγωγές προς την ΕΕ από τις χώρες εταίρους κυμάνθηκαν μεταξύ 97 % (εισαγωγές από την Αλγερία και την Αίγυπτο) και 69 % (εισαγωγές από τη Νορβηγία), με μέσο όρο 87 %. Τα στατιστικά στοιχεία που απαιτούνταν για τον υπολογισμό των ΠΧΠ όσον αφορά τις εξαγωγές από την ΕΕ προς τις χώρες εταίρους δεν ήταν διαθέσιμα από όλους τους εταίρους. Όπου υπήρχαν διαθέσιμα στοιχεία, τα ΠΧΠ κυμάνθηκαν μεταξύ 86 % (εξαγωγές από την ΕΕ προς το Ισραήλ) και 44 % (εξαγωγές από την ΕΕ προς την Αίγυπτο)²⁶. Οι υπηρεσίες δεν καλύπτονται από τις ΣΕΣ «πρώτης γενιάς», με εξαίρεση τις περιπτώσεις του Μεξικού και της Χιλής.

Η ΕΕ και το Μεξικό κατέληξαν σε «καταρχήν συμφωνία» επί του εμπορικού σκέλους μιας εκσυγχρονισμένης συνολικής συμφωνίας ΕΕ-Μεξικού τον Απρίλιο του 2018. Διαπραγματεύσεις για την αναβάθμιση των υφιστάμενων ΣΕΣ βρίσκονται ήδη σε εξέλιξη με τη Χιλή και την Τυνησία και έχουν ξεκινήσει επίσης με το Μαρόκο. Η Επιτροπή έχει λάβει το πράσινο φως για την έναρξη διαπραγματεύσεων με την Ιορδανία και την Αίγυπτο, όταν οι χώρες αυτές θα είναι έτοιμες. Η Επιτροπή πρότεινε επίσης την έναρξη διαπραγματεύσεων για τον εκσυγχρονισμό της τελωνειακής ένωσης με την Τουρκία.

²³ Η παρούσα έκθεση δεν καλύπτει τις συμφωνίες με την Ισλανδία και τις Φερόες Νήσους. Η ΣΕΣ με τη Νότια Αφρική έχει αντικατασταθεί από τη ΣΟΕΣ με την Κοινότητα για την Ανάπτυξη της Μεσημβρινής Αφρικής (KAMA, βλ. τμήμα 6.1).

²⁴ Η συμφωνία για τον Ευρωπαϊκό Οικονομικό Χώρο (ΕΟΧ) του 1992 με την Ισλανδία, το Λιχτενστάιν και τη Νορβηγία ενίσχυσε την ελεύθερη κυκλοφορία των προϊόντων, των υπηρεσιών, των επενδύσεων και των ατόμων σε όλη την περιοχή. Δεν αποτελεί αντικείμενο της παρούσας έκθεσης.

²⁵ Αλγερία, Αίγυπτος, Ισραήλ, Ιορδανία, Λίβανος, Μαρόκο, Παλαιστίνη και Τυνησία.

²⁶ Η Επιτροπή διερευνά τους πιθανούς λόγους στους οποίους οφείλεται το χαμηλό ΠΧΠ όσον αφορά τις εξαγωγές από την ΕΕ προς την Αίγυπτο. Ορισμένοι από τους λόγους αυτούς ενδέχεται να είναι οι χαμηλοί δασμοί για την πλειονότητα των ειδών ή οι δαπανηρές διαδικασίες που εφαρμόζονται από τις τοπικές αρχές για την εξακρίβωση της προέλευσης.

5.1 Ελβετία

Εξέλιξη των συναλλαγών και χρησιμοποίηση προτιμήσεων

Η Ελβετία είναι ο μεγαλύτερος εμπορικός εταίρος της ΕΕ στο πλαίσιο των ΣΕΣ και ο τρίτος μεγαλύτερος εμπορικός εταίρος της συνολικά. Κατά την περίοδο 2016-2017, οι εξαγωγές της ΕΕ αυξήθηκαν κατά 6 %, καταγράφοντας ελαφρώς μεγαλύτερη αύξηση από ό,τι την προηγούμενη δεκαετία (5 %), ενώ οι εισαγωγές της ΕΕ μειώθηκαν κατά 9 %. Η καθοδική τάση του ΠΧΠ όσον αφορά τις εισαγωγές προς την ΕΕ από την Ελβετία αντιστράφηκε το 2017, με την επαναφορά του ΠΧΠ στο 85 %. Το ΠΧΠ όσον αφορά τις εξαγωγές από την ΕΕ προς την Ελβετία παρέμεινε σταθερό κατά την τελευταία τετραετία και το 2017 ανήλθε στο 78 %.

Η Ελβετία είναι ο δεύτερος μεγαλύτερος εταίρος της ΕΕ στον τομέα των υπηρεσιών. Η αξία των υπηρεσιών που παρέχονται από επιχειρήσεις της ΕΕ στην Ελβετία, και αντιστρόφως, αυξάνεται με ταχείς ρυθμούς. Κατά την περίοδο 2016-2017, οι εξαγωγές υπηρεσιών της ΕΕ αυξήθηκαν κατά 12 %, ενώ οι εισαγωγές της ΕΕ μειώθηκαν κατά 26 %, με αποτέλεσμα τον υπερδιπλασιασμό του εμπορικού πλεονάσματος της ΕΕ, το οποίο ανήλθε το 2017 σε 58 δισ. EUR²⁷. Δεν υπάρχει συνολική συμφωνία στον τομέα των υπηρεσιών μεταξύ της ΕΕ και της Ελβετίας, αλλά μόνο μερική κάλυψη μέσω των συμφωνιών ξηράς και αέρα και της συμφωνίας για την ελεύθερη κυκλοφορία των προσώπων, γεγονός που αναδεικνύει τις δυνατότητες περαιτέρω ανάπτυξης του εμπορίου.

Βελτίωση του θεσμικού πλαισίου για το εμπόριο ΕΕ-Ελβετίας

Η βελτίωση του θεσμικού πλαισίου για τις εμπορικές σχέσεις μεταξύ της ΕΕ και της Ελβετίας, οι οποίες διέπονται επί του παρόντος από τη ΣΕΣ του 1972 και από διάφορες τομεακές συμφωνίες, αποτελεί επίσης αντικείμενο συζήτησης στο ευρύτερο πλαίσιο των διαπραγματεύσεων για τη συμφωνία θεσμικού πλαισίου μεταξύ της ΕΕ και της Ελβετίας.

5.2 Νορβηγία

Εξέλιξη των συναλλαγών και χρησιμοποίηση προτιμήσεων

Η Νορβηγία είναι ο τρίτος μεγαλύτερος εμπορικός εταίρος της ΕΕ στο πλαίσιο των ΣΕΣ και ο έβδομος μεγαλύτερος εταίρος της στον τομέα του εμπορίου προϊόντων συνολικά. Το εμπόριο προϊόντων μεταξύ Νορβηγίας και ΕΕ χαρακτηρίζεται από έντονη δυναμική. Κατά το διάστημα μεταξύ 2016 και 2017, οι εισαγωγές από τη Νορβηγία αυξήθηκαν κατά 22 %, όπως και οι εξαγωγές προς τη Νορβηγία, αν και με βραδύτερο ρυθμό (κατά 4,9 %).

Από το 2012, οι εξαγωγείς της ΕΕ χρησιμοποιούν πλήρως ή σχεδόν πλήρως τις δασμολογικές ποσοστώσεις (ΔΠ) που χορηγεί η Νορβηγία για βασικά γεωργικά προϊόντα (βόειο κρέας, χοίρειο κρέας, τυρί). Η Νορβηγία χρησιμοποίησε μόνο τέσσερις ΔΠ που χορηγούνται από την ΕΕ.

Το 2017 ήταν το πρώτο έτος μετά το 2013 κατά το οποίο αυξήθηκε εκ νέου το ΠΧΠ όσον αφορά τις εισαγωγές προς την ΕΕ από τη Νορβηγία (70 %).

²⁷ Όσον αφορά την Ελβετία, τα στοιχεία σχετικά με τις υπηρεσίες για το 2017 ήταν ήδη διαθέσιμα.

Νέα συμφωνία για τη γεωργία

Το 2017, η αξία των εξαγωγών γεωργικών προϊόντων από την ΕΕ προς τη Νορβηγία ανήλθε σε 4,5 δις. EUR, και η αυξητική τάση συνεχίζεται. Η συμφωνία για τη γεωργία που υπογράφηκε τον Δεκέμβριο του 2017, αφού τεθεί σε προσωρινή εφαρμογή, θα προσφέρει νέες εμπορικές ευκαιρίες στους εξαγωγείς της ΕΕ και της Νορβηγίας, με 36 πλήρως ελευθερωμένες δασμολογικές κλάσεις και το άνοιγμα δασμολογικών ποσοστώσεων και από τις δύο πλευρές.

5.3 Μεσογειακές χώρες

Η χορήγηση πρόσβασης στην αγορά της ΕΕ αποτελεί βασικό μέσο για την υποστήριξη του στόχου της ευρωπαϊκής πολιτικής γειτονίας όσον αφορά την προώθηση της ευημερίας στις χώρες εταίρους. Στο πλαίσιο αυτό, οι ΣΕΣ με την Αλγερία, την Αίγυπτο, το Ισραήλ, την Ιορδανία, τον Λίβανο, το Μαρόκο, την Παλαιστίνη και την Τυνησία προβλέπουν την αμοιβαία ελευθέρωση όλων των εμπορικών συναλλαγών βιομηχανικών προϊόντων και, σε διαφορετικούς βαθμούς, του εμπορίου γεωργικών, μεταποιημένων γεωργικών και αλιευτικών προϊόντων. Οι συμφωνίες αυτές περιέχουν στοιχεία ασυμμετρίας προς όφελος των περισσότερων μεσογειακών χωρών, με στόχο την προώθηση της οικονομικής ανάπτυξης στην περιοχή και την καλύτερη ένταξή της στην εσωτερική αγορά της ΕΕ.

Εξέλιξη των συναλλαγών και χρησιμοποίηση προτιμήσεων

Για τις περισσότερες από αυτές τις χώρες, η ΕΕ είναι ο σημαντικότερος εμπορικός εταίρος και η κύρια πηγή εισαγωγών. Η ΕΕ αποτελεί επίσης τον κύριο προορισμό προϊόντων από τις πέντε μεγαλύτερες οικονομίες της περιοχής (Αλγερία, Αίγυπτος, Ισραήλ, Μαρόκο και Τυνησία). Μολονότι το εμπόριο έχει αυξηθεί και στις δύο πλευρές, μετά την έναρξη ισχύος των συμφωνιών οι εξαγωγές της ΕΕ προς τους εταίρους της, με εξαίρεση την Τυνησία και το Ισραήλ, αυξήθηκαν με ταχύτερο ρυθμό απ' ό,τι οι εισαγωγές, μολονότι κατά την περίοδο 2016-2017 ο ρυθμός αύξησης των εξαγωγών της ΕΕ ήταν μικρότερος από τον αντίστοιχο των εισαγωγών στις περισσότερες περιπτώσεις (με εξαίρεση την Ιορδανία, την Παλαιστίνη και την Τυνησία). Κατά την ίδια περίοδο, οι εξαγωγές της ΕΕ στην Αλγερία και την Αίγυπτο μειώθηκαν καθώς αντιμετώπισαν σημαντικά εμπορικά εμπόδια.

Οι χώρες που έχουν σημειώσει σχετικά μεγαλύτερη πρόοδο όσον αφορά τη διαφοροποίηση, όπως το Μαρόκο, η Τυνησία και το Ισραήλ, έχουν σχετικά μικρότερα και σταθερότερα εμπορικά ελλείμματα με την ΕΕ. Το 2017 η Αλγερία είχε ουσιαστικά ανακάμψει από το εμπορικό της έλλειμμα με την ΕΕ και πιθανότατα θα παρουσιάσει εκ νέου εμπορικό πλεόνασμα έναντι της ΕΕ, όπως συνέβαινε και κατά τα έτη πριν από το 2015. Φαίνεται ότι αυτό οφείλεται στην αύξηση των τιμών του πετρελαίου, αλλά και στους εμπορικούς περιορισμούς που εφαρμόζονται από την Αλγερία και επηρεάζουν τις εξαγωγές της ΕΕ.

Το 2017, οι μεσογειακοί εταίροι της ΕΕ αξιοποίησαν σε ικανοποιητικό βαθμό τις εμπορικές προτιμήσεις, με αποτέλεσμα το μέσο ΠΧΠ όσον αφορά τις εισαγωγές προς την ΕΕ από τις οκτώ χώρες να ανέρχεται στο 87 %. Στοιχεία σχετικά με το ΠΧΠ όσον αφορά τις εξαγωγές της ΕΕ ήταν διαθέσιμα μόνο για το Ισραήλ (86 %), τον Λίβανο (58 %) και την Αίγυπτο (44 %)²⁸. Οι γεωργικές ΔΠ που χορηγούνται από την ΕΕ δεν χρησιμοποιούνται επαρκώς από τους περισσότερους εταίρους, με εξαίρεση το Ισραήλ και το Μαρόκο, εν μέρει λόγω

²⁸ Βλ. υποσημείωση 26 ανωτέρω.

δυσκολιών ως προς τη συμμόρφωση με τους κανόνες της ΕΕ για τα υγειονομικά και φυτοϋγειονομικά μέτρα. Ομοίως, στο παρόν στάδιο, ούτε η χρησιμοποίηση των ποσοτώσεων που χορηγούνται στην ΕΕ είναι απολύτως ικανοποιητική.

Όσον αφορά το εμπόριο υπηρεσιών και τις ΑΞΕ, η ΕΕ είναι είτε ο μεγαλύτερος εταίρος είτε ένας από τους κορυφαίους εταίρους στις συναλλαγές στον τομέα των υπηρεσιών και ο βασικός πάροχος ΑΞΕ σε όλες τις σχετικές χώρες.

Ισπανική εταιρεία εντοπίζει αγορά βόειου κρέατος στη Μέση Ανατολή

Η ισπανική οικογενειακή επιχείρηση Cecinas Nieto ειδικεύεται σε γαστρονομικά προϊόντα κρέατος. Η βραβευμένη επιχείρηση, η οποία ιδρύθηκε το 1965, εξάγει τα προϊόντα της σε πολλές χώρες ανά τον κόσμο και τελευταία έχει δώσει ιδιαίτερη έμφαση στις πωλήσεις της στη Μέση Ανατολή.

Η εμπορική συμφωνία ΕΕ-Λιβάνου βοηθά ευρωπαϊκές επιχειρήσεις, όπως η Cecinas Nieto, να εξάγουν τα προϊόντα τους στην περιοχή χωρίς περιορισμούς, επωφελούμενες επίσης από τη σταδιακή εξάλειψη των δασμών, οι οποίοι θα καταργηθούν πλήρως το 2018. Αυτό παρέχει τη δυνατότητα στους Ευρωπαίους εξαγωγείς βόειου κρέατος να αντεπεξέρχονται στον σκληρό ανταγωνισμό αντίστοιχων επιχειρήσεων από την Ινδία και τη Βραζιλία.

Ο Λίβανος δεν είναι η μοναδική χώρα στην οποία αναπτύχθηκε η Cecinas Nieto. Χάρη στη διεθνή της επιχειρηματική δραστηριότητα, η Cecinas Nieto ήταν σε θέση να διατηρήσει τα επίπεδα απασχόλησης και να τονώσει την οικονομική δραστηριότητα στην περιοχή.

Τόνωση καφεΐνης για το παγκόσμιο εμπόριο: ο αυστριακός καφές δίνει ενέργεια στις αγορές της Μεσογείου και πέραν αυτής

Επί αιώνες, η Βιέννη ήταν διάσημη για τα καφέ της. Η εταιρεία Coffeeshop Company άνοιξε το πρώτο της κατάστημα στην πόλη το 1999, όπου, κάτω από την ίδια στέγη, καβουρδίζει καφέ, κατασκευάζει καφετιέρες και δημιουργεί μια αυθεντική ατμόσφαιρα.

Κατά την επέκτασή της σε αγορές εκτός της ΕΕ, η κατανόηση τόσο της τοπικής κουλτούρας όσο αφορά την κατανάλωση καφέ όσο και των τοπικών παραδόσεων αποτέλεσε βασικό παράγοντα για την επιτυχία της επιχείρησης. Επιπλέον, η επιχείρηση αξιοποίησε τα οφέλη των εμπορικών συμφωνιών της ΕΕ με το Μαρόκο το 2000 και με την Αίγυπτο το 2004: Η σύναψη συμβάσεων δικαιοχρησίας έγινε πιο εύκολη και λιγότερο δαπανηρή και οι τιμές των προϊόντων μειώθηκαν. Επί του παρόντος, η Coffeeshop Company διατηρεί περισσότερα από 300 καταστήματα βάσει συμβάσεων δικαιοχρησίας στα οποία απασχολούνται 4 500 εργαζόμενοι, συμπεριλαμβανομένων 36 καταστημάτων στην Αίγυπτο, όπου πρόκειται να ανοίξουν τουλάχιστον 54 ακόμη καταστήματα. Η επιχείρηση ιδρύθηκε από την οικογένεια Schärf και εξακολουθεί να ανήκει στον όμιλο Schärf Group, ο οποίος δημιουργήθηκε

τη δεκαετία του 1950 και αποτελεί σημαντικό εργοδότη στην πόλη Neusiedl am See όπου βρίσκεται η έδρα του.

Υπάρχουν σχέδια για ορισμένες από αυτές τις ΣΕΣ να αναβαθμιστούν σε σφαιρικές και σε βάθος ζώνες ελεύθερων συναλλαγών, οι οποίες ανταποκρίνονται καλύτερα στις πιο σύνθετες οικονομικές ανταλλαγές που διεξάγονται σήμερα μεταξύ της ΕΕ και των μεσογειακών εταίρων της. Οι διαπραγματεύσεις για την αναβάθμιση των ΣΕΣ βρίσκονται σε εξέλιξη με την Τυνησία και έχουν ξεκινήσει με το Μαρόκο και η Επιτροπή έλαβε το πράσινο φως για την έναρξη των διαπραγματεύσεων με την Ιορδανία και την Αίγυπτο, όταν οι χώρες αυτές θα είναι έτοιμες.

Η περιφερειακή αστάθεια εξακολουθεί να επηρεάζει την οικονομία στις μεσογειακές χώρες εταίρους της ΕΕ, κατάσταση που δυσχεραίνει περισσότερο την προσέλκυση ξένων επενδύτων. Οι οικονομίες της Ιορδανίας και του Λιβάνου ειδικότερα επηρεάστηκαν αρνητικά από τις επιπτώσεις της κρίσης στη Συρία. Τα μέτρα για τη διευκόλυνση του εμπορίου που συνδέονται με τη χαλάρωση των κανόνων καταγωγής και τα οποία λήφθηκαν με σκοπό τη στήριξη της Ιορδανίας στο πλαίσιο της προώθησης των επενδύσεων, των εξαγωγών και των ευκαιριών απασχόλησης, τόσο για τους Ιορδανούς όσο και για τους Σύριους πρόσφυγες, απέφεραν μέτρια αποτελέσματα. Η ΕΕ διερευνά τρόπους για να ενισχυθεί η οικονομική συνεργασία και η βοήθεια που σχετίζεται με το εμπόριο, με στόχο να εξασφαλιστεί ότι οι μεσογειακές χώρες θα επωφελούνται περισσότερο από την ελευθέρωση του εμπορίου με την ΕΕ.

5.4 Μεξικό

Εξέλιξη των συναλλαγών και χρησιμοποίηση προτιμήσεων

Το 2017, οι διμερείς εμπορικές συναλλαγές προϊόντων αυξήθηκαν κατά 15 % σε σύγκριση με το 2016 και ανήλθαν συνολικά σε 61,7 δισ. EUR. Το εμπορικό πλεόνασμα της ΕΕ έναντι του Μεξικού παρουσίασε επίσης αύξηση, παρά τον ταχύτερο ρυθμό αύξησης των εισαγωγών της ΕΕ έναντι των εξαγωγών της ΕΕ.

Το ΠΧΠ όσον αφορά τις εισαγωγές προς την ΕΕ από το Μεξικό ανήλθε περίπου στο 71 %, παρουσιάζοντας σημαντική αύξηση από το 58 % το 2016. Αντιθέτως, το ΠΧΠ όσον αφορά τις εξαγωγές από την ΕΕ προς το Μεξικό²⁹ μειώθηκε από 85 % σε 75 %³⁰.

Οι εμπορικές συναλλαγές στον τομέα των υπηρεσιών αυξήθηκαν σε μικρότερο βαθμό, κατά 2,1 %, χωρίς μεταβολή στο πλεόνασμα της ΕΕ σε σύγκριση με το 2015. Με ποσοστό 27 %

²⁹ Καλυπτόμενη περίοδος: Από 1η Ιουλίου 2016 έως 30 Ιουνίου 2017.

³⁰ Το 2017, όλα τα κράτη μέλη της ΕΕ, πλην τεσσάρων, παρουσιάζουν χαμηλότερα ΠΧΠ για τις εξαγωγές τους προς το Μεξικό σε σύγκριση με το 2016. Η Γερμανία, η οποία αντιπροσωπεύει σχεδόν το ένα τρίτο των συνολικών εξαγωγών της ΕΕ προς το Μεξικό που είναι επιλέξιμες για προτιμήσεις, κατέγραψε πτώση στο ΠΧΠ της, από 82 % το 2016 σε 66 % το 2017. Αυτό συνδέεται πρωτίστως με το χαμηλότερο επίπεδο χρησιμοποίησης προτιμήσεων από τη Γερμανία στα κεφάλαια 87 (μηχανοκίνητα οχήματα) και 85 (ηλεκτρικός εξοπλισμός) του ΕΣ.

(6,5 δις. EUR) επί των συνολικών ΑΞΕ, η ΕΕ ήταν ο δεύτερος μεγαλύτερος επενδυτής μετά τις ΗΠΑ.

Το ισπανικό λουκάνικο chorizo βάζει πλώρη για το Μεξικό

Η ισπανική οικογενειακή επιχείρηση Tello ξεκίνησε τη δραστηριότητά της πριν από 50 και πλέον έτη στο Τολέδο, στην κεντρική Ισπανία, όταν ο Eusebio Tello αποφάσισε να ανοίξει μια μικρή επιχείρηση εμπορίας χοίρειου κρέατος, ψημένου ή αποξηραμένου χοιρομεριού, πατέ και άλλων προϊόντων χοίρειου κρέατος τοπικής παραγωγής. Επί του παρόντος, ο όμιλος Tello εξάγει τα προϊόντα του σε περισσότερες από 40 χώρες.

Η εκσυγχρονισμένη εμπορική συμφωνία ΕΕ-Μεξικού θα βοηθήσει επιχειρήσεις όπως η Tello να επεκταθούν και να αποκτήσουν πρόσβαση στη μεξικανική αγορά 125 εκατομμυρίων καταναλωτών, εξαλείφοντας τους δασμούς της τάξης του 20 % που επιβάλλονται επί του παρόντος στις εισαγωγές ευρωπαϊκού χοίρειου κρέατος. Χάρη στη συμφωνία θα διευκολυνθούν οι εισαγωγές χοίρειου κρέατος από σφαγεία σε κάθε χώρα της ΕΕ. Για παράδειγμα, αφού το Μεξικό θα έχει εγκρίνει εξαγωγές από μια χώρα της ΕΕ, όπως η Ισπανία, θα εγκρίνει αυτομάτως και όλες τις άλλες παρόμοιες εγκαταστάσεις στη συγκεκριμένη χώρα.

Πρόοδος, εκκρεμή ζητήματα και προοπτικές

Έπειτα από συζητήσεις στο πλαίσιο της ΣΕΣ, επιλύθηκαν ορισμένες δυσκολίες που αντιμετώπιζαν οι εξαγωγείς της ΕΕ κατά την καταχώριση και την έγκριση φαρμακευτικών προϊόντων και φυτοφαρμάκων στο Μεξικό. Το Μεξικό εξάλειψε επίσης τους περιορισμούς επί των ΑΞΕ με την άρση των ανώτατων ορίων αξίας κεφαλαίων σε διάφορους τομείς. Η εκσυγχρονισμένη συμφωνία μεταξύ της ΕΕ και του Μεξικού θα συμβάλει στη σημαντική βελτίωση της κατάστασης όσον αφορά την προστασία των ΔΔΙ, τους υγειονομικούς και φυτοϋγειονομικούς περιορισμούς και τις δημόσιες συμβάσεις. Θα περιλαμβάνει επίσης κεφάλαιο ΕΑΑ.

5.5 Χιλή

Εξέλιξη των συναλλαγών και χρησιμοποίηση προτιμήσεων

Η ΕΕ έχει χάσει σταδιακά μερίδιο αγοράς στη Χιλή προς άλλους εμπορικούς εταίρους, όπως η Κίνα και οι ΗΠΑ, παρότι η ΣΕΣ συνέβαλε στον μετριασμό της κατάστασης αυτή, και αποτελεί πλέον τον τρίτο εμπορικό εταίρο της Χιλής. Το 2017, οι διμερείς εμπορικές συναλλαγές μεταξύ της ΕΕ και της Χιλής αυξήθηκαν κατά σχεδόν 7 % σε σχέση με το 2016, ενώ οι εισαγωγές της ΕΕ παρουσίασαν συγκριτικά μεγαλύτερη αύξηση, εν μέρει λόγω της ανάκαμψης των τιμών του χαλκού.

Οι εξαγωγές της ΕΕ υπερέβησαν μακράν τις ΔΠ που χορηγεί η Χιλή για το τυρί, παρά την αύξηση της ποσόστωσης κατά 75 τόνους ετησίως. Η Χιλή χρησιμοποιεί εν μέρει μόνο τις ποσοστώσεις της.

Το ΠΧΠ όσον αφορά τις εισαγωγές προς την ΕΕ από τη Χιλή διατηρήθηκε σταθερό, περίπου στο 95-96 %, κατά τα τρία τελευταία έτη. Το ΠΧΠ όσον αφορά τις εξαγωγές από την ΕΕ προς τη Χιλή αυξήθηκε από 74 % το 2016 σε 76 % το 2017. Οι εξαγωγές υπηρεσιών από την ΕΕ προς τη Χιλή αυξήθηκαν κατά 25 % μεταξύ 2010 και 2016, ενώ οι εισαγωγές της ΕΕ αυξήθηκαν κατά 18 %. Η ΕΕ εξακολουθεί να αποτελεί τον πρώτο πάροχο ΑΞΕ στη Χιλή. Η συνεχιζόμενη κάθοδος των ροών ΑΞΕ της ΕΕ οφείλεται στη μείωση της σχετικής σημασίας της εξορυκτικής βιομηχανίας στην οικονομία της Χιλής, όπου στο παρελθόν αντιπροσώπευε ποσοστό άνω του 45 % των συνολικών ΑΞΕ στη χώρα.

Ο ιταλικός σχεδιασμός κάνει αισθητή την παρουσία του στη Χιλή με τη χρήση των εμπορικών συμφωνιών της ΕΕ

Η Moving είναι μια εταιρεία που κατασκευάζει καρέκλες από την περιφέρεια Βένετο της Ιταλίας, με χρονολογία ίδρυσης το 1980. Η εταιρεία απασχολεί 45 εργαζόμενους και δημιουργεί το εντυπωσιακό ποσοστό του 85-90 % του κύκλου εργασιών της από τις εξαγωγές. Η εμπορική συμφωνία της ΕΕ με τη Χιλή, η οποία τέθηκε σε ισχύ το 2003, εξάλειψε όλους τους τελωνειακούς δασμούς για τα έπιπλα, με αποτέλεσμα την αύξηση της ζήτησης για τα προϊόντα της Moving. Οι εξαγωγές ιταλικών καρεκλών προς τη Χιλή έχουν υπερδιπλασιαστεί μετά την έναρξη ισχύος της εμπορικής συμφωνίας ΕΕ-Χιλής το 2003, με αυξήσεις της τάξης του 103 % από πλευράς αξίας και του 121,4 % από πλευράς ποσότητας. Η εξέλιξη αυτή συνέβαλε σημαντικά στη συνολική αύξηση του κύκλου εργασιών της επιχείρησης. Η εμπορική συμφωνία της ΕΕ με τη Χιλή έδωσε τη δυνατότητα στη Moving να αντισταθμίσει την πτώση της ζήτησης από άλλες διεθνείς αγορές και να διατηρήσει σταθερό το εργατικό δυναμικό της. Επιπλέον, η Moving ήταν σε θέση να επενδύσει 300 000 EUR σε νέα μηχανήματα και να διοχετεύσει κεφάλαια στην έρευνα για την ανάπτυξη προϊόντων ειδικά για την αγορά της Χιλής.

Πρόοδος, εκκρεμή ζητήματα και προοπτικές

Τον Μάρτιο του 2017, η Χιλή άνοιξε την αγορά της για την εισαγωγή βόειου κρέατος από την ΕΕ. Επί του παρόντος, αξιολογεί τις απαιτούμενες επικαιροποιήσεις των συμφωνιών του 2002 για τους οίνους και τα αλκοολούχα ποτά. Η Χιλή θα πρέπει να λάβει περαιτέρω μέτρα για την πλήρη εκπλήρωση των υποχρεώσεων της σχετικά με τις δημόσιες συμβάσεις. Όπως συνέβη και στην περίπτωση του Μεξικού, η ΕΕ και η Χιλή αποφάσισαν να αναβαθμίσουν και να αντικαταστήσουν την υφιστάμενη εμπορική συμφωνία με μια νέα συμφωνία και ένα φιλόδοξο πλαίσιο για τις διμερείς εμπορικές συναλλαγές και επενδύσεις.

5.6 Τελωνειακή ένωση με την Τουρκία

Εξέλιξη των συναλλαγών και χρησιμοποίηση προτιμήσεων

Η Τουρκία είναι ο δεύτερος μεγαλύτερος εμπορικός εταίρος ΣΕΣ της ΕΕ και ο πέμπτος μεγαλύτερος εμπορικός εταίρος της συνολικά. Το 2017 τόσο οι εξαγωγές της ΕΕ προς την Τουρκία όσο και οι εισαγωγές από την Τουρκία αυξήθηκαν, αντίστοιχα, κατά 8,4 % και 4,5 % σε σύγκριση με το 2016. Κατά το ίδιο χρονικό διάστημα, το εμπορικό έλλειμμα της ΕΕ στη γεωργία μειώθηκε σημαντικά, από 1,4 δισ. EUR το 2016 σε 0,8 δισ. EUR το 2017. Η χρησιμοποίηση προτιμήσεων διατηρήθηκε σε υψηλά επίπεδα και στις δύο πλευρές. Το ΠΧΠ

όσον αφορά τις εισαγωγές προς την ΕΕ από την Τουρκία παρέμεινε σταθερό, περίπου στο 92 %, ενώ το ΠΧΠ όσον αφορά τις εξαγωγές από την ΕΕ προς την Τουρκία μειώθηκε ελαφρώς από το 95 % στο 94 %.

Εκσυγχρονισμός της τελωνειακής ένωσης

Το 2016, η Επιτροπή εξέδωσε πρόταση για τον εκσυγχρονισμό της τελωνειακής ένωσης, με σκοπό τη βελτίωση της λειτουργίας της και τη διεύρυνση του πεδίου εφαρμογής της ώστε να αντικατοπτρίζει τις τελευταίες εμπορικές συμφωνίες που έχουν συναφθεί. Η πρόταση βρίσκεται στο στάδιο της αναμονής της έγκρισης από το Συμβούλιο. Ωστόσο, στις 26 Ιουνίου 2018, το Συμβούλιο Γενικών Υποθέσεων κατέληξε στο συμπέρασμα ότι δεν προβλέπονται περαιτέρω εργασίες για τον εκσυγχρονισμό της τελωνειακής ένωσης ΕΕ-Τουρκίας.

5.7 Συμφωνίες σταθεροποίησης και σύνδεσης με τα Δυτικά Βαλκάνια

Επισκόπηση – τρέχουσα κατάσταση

Οι «συμφωνίες σταθεροποίησης και σύνδεσης» (ΣΣΣ) που συνάφθηκαν κατά την περίοδο 2001-2016 με τις χώρες εταίρους των Δυτικών Βαλκανίων, συμπεριλαμβανομένης της Αλβανίας, της πρώην Γιουγκοσλαβικής Δημοκρατίας της Μακεδονίας, του Μαυροβουνίου, της Σερβίας, της Βοσνίας-Ερζεγοβίνης και του Κοσσυφοπεδίου*, στηρίζουν την οικονομική ανάπτυξη και την πολιτική σταθερότητα της περιοχής. Οι ΣΣΣ αποτελούν τη νομική πράξη για την ευθυγράμμιση των νομοθεσιών των εν λόγω χωρών με το κεκτημένο της ΕΕ, με στόχο την προετοιμασία τους για τη σταδιακή ενσωμάτωσή τους στην αγορά της ΕΕ. Με εξαίρεση το Κοσσυφοπέδιο (όπου η ΣΣΣ τέθηκε σε ισχύ απευθείας και κάλυπτε επίσης το εμπορικό σκέλος), της έναρξης ισχύος των ΣΣΣ είχε προηγηθεί η θέση σε εφαρμογή ενδιάμεσων συμφωνιών που κάλυπταν εμπορικά ζητήματα. Με τις εν λόγω ενδιάμεσες συμφωνίες καθιερώνονταν επιμέρους ζώνες ελεύθερων συναλλαγών μεταξύ της ΕΕ και κάθε χώρας εταίρου των Δυτικών Βαλκανίων, με την εξάλειψη των δασμών και των ποσοτικών περιορισμών στις διμερείς εμπορικές συναλλαγές προϊόντων, με μερικές εξαιρέσεις που αφορούσαν κυρίως γεωργικά και αλιευτικά προϊόντα. Οι ΣΣΣ περιλαμβάνουν επίσης πρόσθετες διατάξεις σχετικές με τον ανταγωνισμό, την προστασία των δικαιωμάτων διανοητικής ιδιοκτησίας και την τελωνειακή συνεργασία, δεσμεύσεις ως προς τις υπηρεσίες και την εγκατάσταση, καθώς και την προσέγγιση με το κεκτημένο της ΕΕ όσον αφορά τις δημόσιες συμβάσεις και την τυποποίηση.

Όλοι οι εταίροι της περιοχής των Δυτικών Βαλκανίων είναι είτε υποψήφιος είτε δυνητικά υποψήφιος προς ένταξη στην ΕΕ χώρες. Η Σερβία και το Μαυροβούνιο βρίσκονται επί του παρόντος στο στάδιο των ενταξιακών διαπραγματεύσεων.

Από το 2017, η ΕΕ στηρίζει τις προσπάθειες των εταίρων των Δυτικών Βαλκανίων για τη δημιουργία ενός περιφερειακού οικονομικού χώρου, ο οποίος θα βασίζεται στη ζώνη ελεύθερων συναλλαγών που καθιερώθηκε το 2006 με τη συμφωνία ελεύθερων συναλλαγών της Κεντρικής Ευρώπης. Ο περιφερειακός οικονομικός χώρος των Δυτικών Βαλκανίων έχει ως στόχο την ανάπτυξη ενός χώρου στον οποίο θα είναι δυνατή απρόσκοπτη κυκλοφορία προϊόντων, υπηρεσιών, επενδύσεων και ειδικευμένου εργατικού δυναμικού.

Εξέλιξη των συναλλαγών και χρησιμοποίηση προτιμήσεων

Από το 2007 έως σήμερα οι εμπορικές συναλλαγές με την περιοχή των Δυτικών Βαλκανίων έχουν υπερδιπλασιαστεί και η επέκταση του εμπορίου έχει εν γένει αποφέρει οφέλη στις χώρες των Δυτικών Βαλκανίων: Σε χρονικό διάστημα 10 ετών, η περιοχή αύξησε τις εξαγωγές της προς την ΕΕ κατά 142 %, ενώ οι εξαγωγές της ΕΕ προς την περιοχή παρουσίασαν μικρότερο ποσοστό αύξησης, της τάξης του 84 %. Το 2017, τα ΠΧΠ όσον αφορά τις εισαγωγές προς την ΕΕ από όλες τις χώρες των Δυτικών Βαλκανίων παρέμειναν υψηλά, κατά μέσο όρο 91 %. Όπου υπήρχαν διαθέσιμα στοιχεία, τα ΠΧΠ όσον αφορά τις εξαγωγές της ΕΕ ήταν επίσης σχετικά υψηλά (78 % για την Αλβανία· 89 % για την πρώην Γιουγκοσλαβική Δημοκρατία της Μακεδονίας· 86 % για το Μαυροβούνιο και 91 % για τη Σερβία).

Κύριες προκλήσεις όσον αφορά την υλοποίηση

Στις κοινές προκλήσεις για όλους τους εταίρους των Δυτικών Βαλκανίων περιλαμβάνονται η έλλειψη διαφάνειας, ιδίως στο πλαίσιο της διαδικασίας σύναψης δημόσιων συμβάσεων, ο μεγάλος άτυπος τομέας απασχόλησης και η έλλειψη συστηματικής, αποτελεσματικής και διαφανούς επιβολής της νομοθεσίας, μεταξύ άλλων όσον αφορά τις επιθεωρήσεις και την επίλυση εμπορικών διαφορών. Ως εκ τούτου, η βελτίωση του επιχειρηματικού κλίματος θα έχει καίρια σημασία προκειμένου οι επιχειρήσεις να αξιοποιήσουν πλήρως τις ευκαιρίες που παρέχονται στο πλαίσιο των ΣΣΣ.

6. ΣΥΜΦΩΝΙΕΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΕΤΑΙΡΙΚΗΣ ΣΧΕΣΗΣ (ΣΟΕΣ) ΜΕ ΧΩΡΕΣ ΤΗΣ ΑΦΡΙΚΗΣ, ΤΗΣ ΚΑΡΑΪΒΙΚΗΣ ΚΑΙ ΤΟΥ ΕΙΡΗΝΙΚΟΥ (ΑΚΕ)

Το 2017, εφαρμόζονταν συνολικά επτά συμφωνίες οικονομικής εταιρικής σχέσης με 29 χώρες ΑΚΕ, εκ των οποίων 14 χώρες της Καραϊβικής, 13 χώρες της Αφρικής και δύο χώρες του Ειρηνικού.



Στο πλαίσιο των ΣΟΕΣ, η ΕΕ χορηγεί προς όφελος των χωρών ΑΚΕ αδασμολόγητη, χωρίς ποσοτώσεις πρόσβαση για όλα τα προϊόντα από την πρώτη ημέρα εφαρμογής της εκάστοτε συμφωνίας, ενώ οι χώρες της ΑΚΕ δεσμεύονται να ελευθερώσουν περίπου το 80 % των

εμπορικών συναλλαγών εντός 15 έως 20 ετών. Οι κανόνες καταγωγής και οι ειδικές διασφαλίσεις αποβλέπουν στη στήριξη της οικονομικής ανάπτυξης, της διαφοροποίησης των εξαγωγών και της περιφερειακής ολοκλήρωσης στις χώρες εταίρους. Οι εξαγωγές των εταίρων ΣΟΕΣ δεν παρουσιάζουν ακόμη επαρκή βαθμό διαφοροποίησης, με τις διακυμάνσεις στις τιμές των βασικών προϊόντων να έχουν ισχυρό αντίκτυπο στην αξία των εμπορικών ροών κάθε έτους.

Η παροχή στήριξης από την ΕΕ για την υλοποίηση των ΣΟΕΣ αποσκοπεί στην υποστήριξη της ανάπτυξης του ιδιωτικού τομέα και της δημιουργίας θέσεων εργασίας, στην αύξηση των εμπορικών συναλλαγών και στην προσέλκυση επενδύσεων, μεταξύ άλλων σε συγκεκριμένους τομείς, όπως η γεωργία. Στο πλαίσιο όλων των ΣΟΕΣ παρέχεται αναπτυξιακή βοήθεια σχετική με το εμπόριο, ενώ διατίθενται επίσης χρηματοδοτικοί πόροι στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Ταμείου Ανάπτυξης (ΕΤΑ). Η στήριξη αυτή συμπληρώνεται τόσο από τα κράτη μέλη της ΕΕ, τα οποία παρέχουν επίσης χρηματοδότηση, ιδίως στο πλαίσιο της στρατηγικής σχετικά με τη βοήθεια για το εμπόριο³¹, όσο και από ενδο-ΑΚΕ προγράμματα. Στο μέλλον, ο έξυπνος συνδυασμός της βοήθειας για το εμπόριο, της στήριξης για την υλοποίηση των ΣΟΕΣ και του ευρωπαϊκού εξωτερικού επενδυτικού σχεδίου³² θα δώσει τη δυνατότητα στους εταίρους να αξιοποιήσουν περαιτέρω τις ευκαιρίες που προσφέρουν οι ΣΟΕΣ.

Ανάπτυξη ικανοτήτων στο εμπόριο – παραδείγματα στήριξης από την ΕΕ για την υλοποίηση των ΣΟΕΣ

Η στήριξη για την υλοποίηση των ΣΟΕΣ αποσκοπεί στην ενίσχυση των ικανοτήτων εμπορικής πολιτικής, στη βελτίωση του επιχειρηματικού κλίματος και στην ενδυνάμωση των ικανοτήτων του ιδιωτικού τομέα από την πλευρά της προσφοράς στις χώρες εταίρους. Για παράδειγμα, στην περιοχή που καλύπτει η ΣΟΕΣ με την ΑΜΑ, ο Μαυρίκιος υλοποιεί ένα έργο για τη βελτίωση της ευκολίας άσκησης επιχειρηματικών δραστηριοτήτων και του επενδυτικού κανονιστικού πλαισίου, με τη στήριξη της ΕΕ. Έχει δημιουργηθεί πλατφόρμα ηλεκτρονικής αδειοδότησης ως ενιαίο σημείο εισόδου για τη χορήγηση αδειών άσκησης επιχειρηματικής δραστηριότητας, με την οποία συντομεύτηκε και απλουστεύτηκε η διαδικασία υποβολής αιτήσεων. Στην περιοχή που καλύπτει η ΣΟΕΣ με την ΚΑΜΑ, οι εθνικές διοικήσεις έλαβαν στήριξη στους τομείς των τελωνείων, της υγειονομικής και φυτοϋγειονομικής διαχείρισης και της διευκόλυνσης του εμπορίου, με την προώθηση τόσο των περιφερειακών εμπορικών συναλλαγών όσο και των εξαγωγών προς την ΕΕ.

Τον Ιούλιο του 2017, η ΕΕ προέβη σε συμπληρωματική συνεισφορά 5 εκατ. EUR στο πρόγραμμα «Hub and Spokes Trade». Στο πλαίσιο του προγράμματος αυτού, εμπορικοί σύμβουλοι –οι «spokes»– ενισχύουν και βελτιώνουν τις ικανότητες των κρατικών υπουργείων, ενώ περιφερειακοί εμπορικοί σύμβουλοι –οι «hubs»– παρέχουν βοήθεια σε σημαντικούς περιφερειακούς οργανισμούς. Στόχος είναι η ενίσχυση των ικανοτήτων βασικών ενδιαφερόμενων μερών από τον δημόσιο και τον ιδιωτικό τομέα στις χώρες ΑΚΕ, ώστε να

³¹ Η στρατηγική της ΕΕ σχετικά με τη βοήθεια για το εμπόριο βασίζεται στα συμπεράσματα του Συμβουλίου της 12ης Δεκεμβρίου 2005 (έγγραφο 15791/05), της 16ης Οκτωβρίου 2006 (έγγραφο 14018/06) και της 15ης Μαΐου 2007 (έγγραφο 9555/07).

³² Βλ. ανακοίνωση της Επιτροπής προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο, την Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα, την Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή, την Επιτροπή των Περιφερειών και την Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων της 14ης Σεπτεμβρίου 2016· COM(2016) 581 final.

συμβάλουν στη διαμόρφωση, τη διαπραγμάτευση και την υλοποίηση εμπορικών πολιτικών και συμφωνιών, όπως οι ΣΟΕΣ.

Σημαντικό τμήμα της αναπτυξιακής συνεργασίας (από το ευρύ φάσμα όλων των διαθέσιμων μέσων εξωτερικής βοήθειας της ΕΕ, συμπεριλαμβανομένου του συνδυασμού τους) παρέχει στήριξη σε τομείς πολιτικής σχετικούς με τις ΣΟΕΣ στις αντίστοιχες χώρες εταίρους και περιφέρειες, μεταξύ των οποίων η ανάπτυξη των ΜΜΕ, η εκβιομηχάνιση, η επαγγελματική εκπαίδευση, η αγροτική ανάπτυξη και η συνδεσιμότητα (υποδομές μεταφορών και ενέργειας).

6.1. ΣΟΕΣ με την Κοινότητα για την Ανάπτυξη της Μεσημβρινής Αφρικής (KAMA)

Κατά τη διάρκεια του πρώτου πλήρους έτους υλοποίησης της συμφωνίας οικονομικής εταιρικής σχέσης, η Νότια Αφρική και η ΕΕ χρησιμοποίησαν εκτενώς τις πρόσφατα ελευθερωμένες δασμολογικές κλάσεις. Όσον αφορά την Μποτσουάνα, το Λεσόθο, τη Ναμίμπια και τη Σουαζιλάνδη, οι εξαγωγές συμπεκνωμάτων αναψυκτικών, καθώς και τροπικών φρούτων και καρπών, προς την ΕΕ παρουσίασαν αύξηση. Ορισμένοι εταίροι ΣΟΕΣ στην Αφρική –ιδίως η Μοζαμβίκη, η Σουαζιλάνδη και η Ζιμπάμπουε (η οποία υλοποιεί τη ΣΟΕΣ με την ΑΜΑ)– κατέγραψαν μείωση των οικείων εξαγωγών ζάχαρης προς την ΕΕ, λόγω του αυξημένου παγκόσμιου ανταγωνισμού από άλλους παραγωγούς, καθώς και λόγω της λήξης ισχύος του καθεστώτος ποσόστωσης της ΕΕ για τη ζάχαρη. Τον Οκτώβριο του 2017 διοργανώθηκε στη Νότια Αφρική το πρώτο φόρουμ της κοινωνίας των πολιτών. Στο φόρουμ συζητήθηκε ο ρόλος των ΣΟΕΣ στο πλαίσιο της βιώσιμης ανάπτυξης, συμπεριλαμβανομένων των περιβαλλοντικών και εργασιακών πτυχών της.

Το 2017, η ΕΕ συνέχισε να επιβάλλει εμπορικούς φραγμούς στους κλάδους των πουλερικών και της κλωστοϋφαντουργίας έναντι των κρατών ΚΑΜΑ στο πλαίσιο της ΣΟΕΣ, ιδίως της Νότιας Αφρικής.

6.2. Ενδιάμεση ΣΟΕΣ με την Ανατολική και Μεσημβρινή Αφρική (ΑΜΑ)

Το 2017, οι τέσσερις χώρες εταίροι της ενδιάμεσης ΣΟΕΣ με την ΑΜΑ παρουσίασαν εκ νέου αύξηση των εξαγωγών τους προς την ΕΕ κατά 15,3 %. Οι εταίροι ΣΟΕΣ πρότειναν την εμβάθυνση της συμφωνίας για τη σύναψη πλήρους ΣΟΕΣ, η οποία θα καλύπτει θέματα πέραν του εμπορίου προϊόντων.

Βρώσιμα λουλούδια από γκοφρέτα ταξιδεύουν από τον Μαυρίκιο στα τραπέζια της ΕΕ

Το 2017, σχεδόν το 50 % των εξαγωγών του Μαυρίκιου κατέληξε στην αγορά της ΕΕ. Μία από τις επιχειρήσεις που επωφελούνται από τη ΣΟΕΣ είναι η Creasim Ltd, μια εταιρεία με έδρα στον Μαυρίκιο η οποία παράγει βρώσιμα διακοσμητικά για τούρτες που συνίστανται σε λουλούδια, φρούτα και φύλλα από γκοφρέτα για προϊόντα ζαχαροπλαστικής και αρτοποιίας. Η επιχείρηση εξάγει περισσότερους από 180 τόνους διακοσμητικών για τούρτες στις αγορές της ΕΕ, όγκος που αντιστοιχεί στο 60 % του κύκλου εργασιών της. Η Creasim απασχολεί 230 εργαζόμενους, εκ των οποίων το 30 % προσλήφθηκε μετά την έναρξη ισχύος της ΣΟΕΣ. Η γκοφρέτα γίνεται ολοένα και πιο δημοφιλής στην ΕΕ λόγω του χαμηλού κόστους και του χαμηλού θερμιδικού περιεχομένου της. Τα καταχωρισμένα υποδείγματα και μοντέλα είναι χειροποίητα προϊόντα και υπόκεινται σε αυστηρό έλεγχο ποιότητας σύμφωνα με τα πρότυπα της ΕΕ.

6.3. ΣΟΕΣ με το φόρουμ των κρατών ΑΚΕ της Καραϊβικής (CARIFORUM)

Το 2017, οι εξαγωγές των χωρών της Καραϊβικής προς την ΕΕ αυξήθηκαν κατά 12 %, παρά τις μειώσεις των εξαγωγών μπανάνας, κακάο και ρυζιού λόγω των κυκλώνων. Οι χώρες της Καραϊβικής δεν έχουν αποκομίσει ακόμη τα σημαντικά οφέλη που απορρέουν από την ελευθέρωση των εμπορικών συναλλαγών στον τομέα των υπηρεσιών. Πολλοί παράγοντες διαδραματίζουν ρόλο εν προκειμένω, συμπεριλαμβανομένων της πλημμελούς υλοποίησης για ορισμένους εταίρους, της έλλειψης δυνατοτήτων προσφοράς, αλλά και των καθεστώτων θεωρήσεων των κρατών μελών της ΕΕ και της έλλειψης στοιχείων σχετικά με τις υπηρεσίες. Για την αντιμετώπιση των ζητημάτων αυτών, οι εταίροι της ΣΟΕΣ συμφώνησαν να δημιουργήσουν ειδική επιτροπή εμπορίου στον τομέα των υπηρεσιών. Οι εκπρόσωποι της κοινωνίας των πολιτών (η συμβουλευτική επιτροπή της ΣΟΕΣ) συνεδρίασαν για τρίτη φορά το 2017. Στις συστάσεις της, η κοινωνία των πολιτών ζήτησε την έγκαιρη θέσπιση μηχανισμού παρακολούθησης και τόνισε την ανάγκη συμμόρφωσης με τις κοινωνικές πτυχές και τα βασικά εργασιακά πρότυπα στο πλαίσιο της υλοποίησης της ΣΟΕΣ.

6.4. Η ΣΟΕΣ με τις χώρες του Ειρηνικού και οι ΣΟΕΣ με την Γκάνα, την Ακτή Ελεφαντοστού και το Καμερούν

Στον Ειρηνικό, η Παπουασία-Νέα Γουινέα συνεχίζει να προωθεί δυναμικά τις εξαγωγές παρασκευασμένων και διατηρημένων προϊόντων ψαριών (κυρίως κονσέρβες τόνου). Το 2017 οι εξαγωγές αυξήθηκαν κατά 48,7 %. Η δυτική και κεντρική Αφρική, η Γκάνα, η Ακτή Ελεφαντοστού και το Καμερούν συνέχισαν να αυξάνουν τις εξαγωγές των προϊόντων τους επεξεργασμένου κακάο στο πλαίσιο των αντίστοιχων ΣΟΕΣ.

Περισσότερες μπανάνες από την Ακτή Ελεφαντοστού

Οι εισαγωγές μπανάνας προς την ΕΕ από την Ακτή Ελεφαντοστού επεκτάθηκαν κατά 80 % την τελευταία δεκαετία (2007-2017), παρότι το σύνολο των εισαγωγών μπανάνας στην ΕΕ αυξήθηκε μόνο κατά 50 %. Από πλευράς ποσότητας, το 2017 οι εξαγωγές αυξήθηκαν στους 316 000 τόνους (αντίστοιχης αξίας 235 εκατ. EUR το 2017). Στην ανοδική αυτή τάση συνέβαλε η εξασφάλιση μακροπρόθεσμης, αδασμολόγητης και χωρίς ποσοτώσεις πρόσβασης στην ευρωπαϊκή αγορά μέσω της ΣΟΕΣ. Η παραγωγή μπανανών που

προορίζονται για εξαγωγές αντιστοιχεί περίπου στο 10 % του γεωργικού ΑΕΠ της Ακτής Ελεφαντοστού. Η παραγωγή μπανανών είναι υψηλής έντασης εργατικού δυναμικού και ο δείκτη απασχόλησης είναι υψηλότερος σε σχέση με άλλους γεωργικούς τομείς στη χώρα. Ο τομέας απασχολεί άμεσα περίπου 10 000 εργαζόμενους, ενώ άλλοι 3 300 εργαζόμενοι προσλαμβάνονται σε βοηθητικές δραστηριότητες. Λαμβανομένων υπόψη των μελών των οικογενειών, 60 000 άνθρωποι βασίζονται στον τομέα της παραγωγής μπανάνας για τον βιοπορισμό τους.

Επεξεργασμένο κακάο από την Γκάνα προσδίδει προστιθέμενη αξία σε τοπικό επίπεδο

Βασικός παράγοντας επιτυχίας για την Γκάνα ήταν η ικανότητά της να αυξήσει τις εξαγωγές προϊόντων επεξεργασμένου κακάο προς την ΕΕ χάρη στην αδασμολόγητη και χωρίς ποσοτώσεις πρόσβαση στην αγορά βάσει της ΣΟΕΣ. Κατά την τελευταία δεκαετία, η Γκάνα έχει αυξήσει κατά 237 % τις εξαγωγές της προς την ΕΕ σε βούτυρο κακάο, πάστα κακάο και κακάο σε σκόνη. Συγκριτικά, η Νιγηρία, η οποία παρέμεινε υπό το εμπορικό καθεστώς του συστήματος γενικευμένων προτιμήσεων (ΣΓΠ), παρουσίασε στασιμότητα ως προς τις εξαγωγές επεξεργασμένου κακάο προς την ΕΕ.

Η στροφή των εξαγωγών από τους ακατέργαστους κόκκους κακάο στις εξαγωγές προϊόντων τοπικά επεξεργασμένου κακάο αυξάνει την ανθεκτικότητα της Γκάνα έναντι των διακυμάνσεων των τιμών της παγκόσμιας αγοράς για πρώτες ύλες. Οι χαμηλές τιμές των κόκκων κακάο το 2017 είχαν ως συνέπεια μείωση των εξαγωγών κόκκων κακάο από την Γκάνα προς την ΕΕ κατά 400 εκατ. EUR. Αντιθέτως, οι εξαγωγές επεξεργασμένου κακάο εξακολούθησαν να παρουσιάζουν ανοδική τάση.

7. ΕΜΠΟΡΙΟ ΚΑΙ ΑΕΙΦΟΡΟΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗ (ΕΑΑ): ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΠΡΟΣΦΑΤΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ

Όλες οι ΣΕΣ «νέας γενιάς» και οι DCFTA που έχει συνάψει η ΕΕ από το 2010 και μετά περιλαμβάνουν ένα κεφάλαιο ΕΑΑ με νομικά δεσμευτικές υποχρεώσεις, των οποίων η εκπλήρωση παρακολουθείται από επιτροπές ΕΑΑ που συνεδριάζουν μία φορά ετησίως.

Το 2017 διεξήχθη πολιτική συζήτηση εις βάθος, με τη συμμετοχή των θεσμικών οργάνων της ΕΕ, των κρατών μελών της ΕΕ και της κοινωνίας των πολιτών, σχετικά με τρόπους για την αύξηση της αποτελεσματικότητας όσον αφορά την υλοποίηση των κεφαλαίων ΕΑΑ και για τη βελτίωση της επιβολής των διατάξεών τους, ενώ επιβεβαιώθηκαν επίσης οι βασικές διεθνείς δεσμεύσεις, συμπεριλαμβανομένης της συμφωνίας του Παρισιού για την κλιματική αλλαγή. Με αυτό το σκεπτικό, στις 26 Φεβρουαρίου 2018, οι υπηρεσίες της Επιτροπής δημοσίευσαν ανεπίσημο έγγραφο, στο οποίο παρουσιάζεται ανανεωμένη στρατηγική που διαρθρώνεται γύρω από τον άξονα ενός σχεδίου δράσης με 15 απτά σημεία για ανάληψη δράσης. Τα σημεία αυτά κατατάσσονται σε τέσσερις ευρείες κατηγορίες, οι οποίες αποτυπώνουν τη συναίνεση που προέκυψε από τη συζήτηση σχετικά με τους τομείς που χρήζουν βελτιώσεων:

- 1) συνεργασία (με τα κράτη μέλη της ΕΕ, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και διεθνείς οργανισμούς)·
- 2) παροχή της δυνατότητας στην κοινωνία των πολιτών, συμπεριλαμβανομένων των κοινωνικών εταίρων, να διαδραματίσει τον ρόλο που της αναλογεί στο πλαίσιο της υλοποίησης·
- 3) επίτευξη αποτελεσμάτων (μεταξύ άλλων, με τον καθορισμό ειδικών ανά εταίρο προτεραιοτήτων, την αυστηρότερη επιβολή και τη βελτίωση της θεματικής κάλυψης όσον αφορά τις διατάξεις για την απασχόληση και για την κλιματική αλλαγή, καθώς και με την αύξηση των διαθέσιμων πόρων στο πλαίσιο της στρατηγικής σχετικά με τη βοήθεια για το εμπόριο και πέραν αυτής)· και
- 4) ενισχυμένη επικοινωνία και διαφάνεια.

Έμφαση δίνεται πλέον στην πλήρη εφαρμογή του σχεδίου δράσης των 15 σημείων, λαμβανομένου υπόψη ότι προβλέπεται επανεξέταση μετά την παρέλευση πέντε ετών.

Κατά την υλοποίηση των κεφαλαίων ΕΑΑ, η Επιτροπή εξασφαλίζει τον στενό συντονισμό με τα κράτη μέλη της ΕΕ μέσω ειδικής ομάδας εμπειρογνομόνων σε θέματα ΕΑΑ, η οποία συνεδριάζει τέσσερις φορές ετησίως. Στο πλαίσιο των εμπορικών συμφωνιών συγκροτήθηκαν εσωτερικές συμβουλευτικές ομάδες (ΕΣΟ) της κοινωνίας των πολιτών, οι οποίες συνεδριάζουν ανά τακτά χρονικά διαστήματα, με τη στήριξη της Ευρωπαϊκής Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής.

Η ΕΕ συνεχίζει να παροτρύνει τους εταίρους της να θέσουν σε εφαρμογή μηχανισμούς για τη διεξαγωγή ισορροπημένων και διαφανών διαλόγων για θέματα σχετικά με το εμπόριο και την αειφόρο ανάπτυξη και αυξάνει τους χρηματοδοτικούς πόρους για την προώθηση της συμμετοχής των ενδιαφερόμενων μερών. Η συγκρότηση ΕΣΟ στην Κολομβία μπορεί να επισημανθεί ως σημαντική εξέλιξη στο πλαίσιο αυτό.

Η πρόοδος όσον αφορά την υλοποίηση των ουσιαστικών δεσμεύσεων ΕΑΑ επιτυγχάνεται με διαφορετικούς ρυθμούς, στοιχείο που αντικατοπτρίζει τη φύση των προκλήσεων με τις οποίες βρίσκεται αντιμέτωπος κάθε εταίρος. Ωστόσο, η ισχυρότερη δέσμευση της ΕΕ αρχίζει να αποφέρει αποτελέσματα. Για παράδειγμα, υπήρξαν ενθαρρυντικές ενδείξεις από τη Νότια Κορέα, δεδομένου ότι οι αρχές κοινοποίησαν στην ΕΕ χρονοδιάγραμμα τριμερών συζητήσεων για την επανεξέταση του εργατικού κώδικα και άλλων νομοθεσιών, ώστε να προετοιμαστεί το έδαφος για την εκκρεμούσα κύρωση των τεσσάρων θεμελιωδών συμβάσεων της ΔΟΕ από τη Νότια Κορέα (βλ. σύνοψη των συζητήσεων στο πλαίσιο της 6ης επιτροπής εμπορίου και αειφόρου ανάπτυξης). Οι υπηρεσίες της Επιτροπής παρακολουθούν στενά τη διαδικασία αυτή και θα αναλάβουν περαιτέρω δράση ανάλογα με τις ανάγκες. Στην Κεντρική Αμερική, η ΕΕ συνεργάζεται με τις εθνικές κυβερνήσεις και τις ΕΣΟ για την προώθηση της υλοποίησης των δεσμεύσεων ΕΑΑ υπό δύσκολες συνθήκες, σε συνεργασία με τη ΔΟΕ και άλλους διεθνείς φορείς. Στην περίπτωση του Περού, η ΕΕ εντείνει τις προσπάθειες για τη διασφάλιση της επιτάχυνσης των εργασιών υλοποίησης. Οι παρατηρήσεις που υποβλήθηκαν στην Επιτροπή από ομάδα οργανώσεων της κοινωνίας των πολιτών ανέδειξαν περαιτέρω την ανάγκη οι περουβιανές αρχές να εξασφαλίσουν την επίσημη συμμετοχή της εγχώριας κοινωνίας των πολιτών σε θέματα ΕΑΑ.

Οι δραστηριότητες σχετικά με θέματα ΕΑΑ δεν συνιστούν κατ' αποκλειστικότητα στοιχείο των ΣΕΣ «νέας γενιάς» και των DCFTA, αλλά συνδέονται και με άλλα είδη εμπορικών συμφωνιών, όπως οι ΣΟΕΣ (βλ., για παράδειγμα, τη συνεδρίαση του πρώτου φόρουμ της κοινωνίας των πολιτών στο πλαίσιο της ΚΑΜΑ που περιγράφεται στο τμήμα 6.1).

Στην υλοποίηση των στόχων ΕΑΑ συμβάλλουν επίσης διάφορα χρηματοδοτούμενα από την ΕΕ προγράμματα και έργα στις χώρες που καλύπτονται από τις εμπορικές συμφωνίες της ΕΕ και πέραν αυτών³³.

Επιπλέον, το ευρωπαϊκό εξωτερικό επενδυτικό σχέδιο και ο κανονισμός (ΕΕ) 2017/1601 της 26ης Σεπτεμβρίου 2017³⁴ αποσκοπούν στη στήριξη δράσεων που θα συμβάλουν στην επίτευξη των στόχων ΕΑΑ.

³³ Βλ. για παράδειγμα το πρόγραμμα «Switch Africa Green», στο πλαίσιο του οποίου παρέχεται στήριξη στις χώρες της Αφρικής για την επίτευξη βιώσιμης ανάπτυξης με τη μετάβασή τους προς μια πράσινη οικονομία χωρίς αποκλεισμούς: <https://www.switchafricagreen.org/index.php?lang=en>

³⁴ Βλ. κανονισμό (ΕΕ) 2017/1601 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 26ης Σεπτεμβρίου 2017, για τη θέσπιση του Ευρωπαϊκού Ταμείου για τη Βιώσιμη Ανάπτυξη (ETBA), της εγγύησης του ETBA και του Ταμείου Εγγυήσεων του ETBA.

8. ΣΤΟ ΕΠΙΚΕΝΤΡΟ: ΕΜΠΟΡΙΟ ΓΕΩΡΓΙΚΩΝ ΕΙΔΩΝ ΔΙΑΤΡΟΦΗΣ ΣΤΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΤΩΝ ΣΕΣ

Πώς οι ΣΕΣ της ΕΕ συμβάλλουν στο εμπόριο γεωργικών ειδών διατροφής: Η κατάσταση το 2017

Το εμπόριο γεωργικών ειδών διατροφής στο πλαίσιο των ΣΕΣ της ΕΕ αναπτύσσεται και συμβάλλει σημαντικά στην επιτυχία των εξαγωγών γεωργικών ειδών διατροφής της ΕΕ. Το 2017, οι εμπορικές συναλλαγές γεωργικών ειδών διατροφής της ΕΕ με τις χώρες εταίρους ΣΕΣ ανήλθαν στο ένα τρίτο των συνολικών εξαγωγών γεωργικών ειδών διατροφής της ΕΕ και σε ποσοστό άνω του 40 % των εισαγωγών. Οι εμπορικές συναλλαγές στο πλαίσιο των ΣΕΣ «πρώτης γενιάς» της ΕΕ (ιδίως με την Ελβετία, τη Νορβηγία και την Αλγερία) αποτέλεσαν ουσιαστική συνεισφορά στο πλεόνασμα των 20 δισ. EUR της ΕΕ όσον αφορά τις συνολικές εμπορικές συναλλαγές γεωργικών ειδών διατροφής το 2017. Βάσει της ΣΕΣ «νέας γενιάς» με τη Νότια Κορέα, τον πέμπτο μεγαλύτερο εξαγωγικό προορισμό της ΕΕ στον τομέα του εμπορίου γεωργικών ειδών διατροφής στο πλαίσιο των ΣΕΣ, οι εξαγωγές της ΕΕ στον εν λόγω τομέα έχουν αυξηθεί κατά 113 % την τελευταία οκταετία. Μεταξύ 2016 και 2017, οι εξαγωγές από την ΕΕ προς τη Νότια Κορέα αυξήθηκαν κατά 10 %, από 2,6 σε 2,9 δισ. EUR. Η συμφωνία CETA με τον Καναδά αναμένεται να αποφέρει σημαντικά οφέλη καθώς προχωρά η υλοποίησή της. Σκοπός της CETA είναι η σταδιακή εξάλειψη των δασμών στο 91 % του συνόλου των δασμολογικών κλάσεων του τομέα της γεωργίας.

Οι εξαγωγές της ΕΕ στο πλαίσιο των ΣΕΣ κατανέμονται ισομερώς μεταξύ της πρωτογενούς γεωργικής παραγωγής και των μεταποιημένων τροφίμων και ποτών. Το 2017, οι κύριοι εξαγωγικοί προορισμοί ήταν η Ελβετία, η Νορβηγία, η Τουρκία, ο Καναδάς, η Νότια Κορέα και η Αλγερία, αντιπροσωπεύοντας το 55 % των εξαγωγών γεωργικών ειδών διατροφής σε χώρες ΣΕΣ και το 19 % των συνολικών εξαγωγών της ΕΕ όσον αφορά τα γεωργικά είδη διατροφής. Η Ουκρανία είναι επί του παρόντος η πρώτη χώρα προέλευσης των εισαγωγών γεωργικών προϊόντων στην ΕΕ στο πλαίσιο των ΣΕΣ (κυρίως για σιτηρά, φυτικά έλαια και ελαιούχους σπόρους). Το 2017, οι εισαγωγές από τη συγκεκριμένη χώρα αυξήθηκαν κατά ένα τρίτο. Η Ουκρανία, η Ελβετία, η Τουρκία, η Ακτή Ελεφαντοστού, η Νότια Αφρική, η Κολομβία και η Χιλή αντιπροσώπευαν το 2017 το 51 % των συνολικών εισαγωγών γεωργικών ειδών διατροφής στο πλαίσιο των ΣΕΣ και το 22 % των συνολικών εισαγωγών γεωργικών ειδών διατροφής στην ΕΕ. Οι εισαγωγές της ΕΕ συνίστανται, στην πλειονότητά τους, σε πρωτογενή γεωργικά προϊόντα, όπως τροπικά φρούτα, κακάο, λαχανικά και καφές (72 %), ενώ τα μεταποιημένα τρόφιμα και ποτά αποτελούν το 22 % των εισαγωγών.

Οι ΣΕΣ ανοίγουν τις αγορές γεωργικών προϊόντων, τροφίμων και ποτών, προσδίδοντας προστιθέμενη αξία και δημιουργώντας θέσεις εργασίας στους κλάδους της πρωτογενούς γεωργικής παραγωγής καθώς και της μεταποίησης τροφίμων, όπως καταδεικνύεται σε μελέτη σχετικά με τον αντίκτυπο των εμπορικών συμφωνιών της ΕΕ στον γεωργικό τομέα (Impacts of EU trade agreements on the agricultural sector), η οποία εκπονήθηκε για λογαριασμό της Επιτροπής από την Copenhagen Economics και ολοκληρώθηκε το 2016. Το 2017, η Επιτροπή ανέλαβε εκ νέου δράσεις για την προώθηση των γεωργικών εμπορικών συναλλαγών, μεταξύ άλλων μέσω της πραγματοποίησης επίσκεψης υψηλού επιπέδου στον Καναδά και της προβολής των τροφίμων και ποτών της ΕΕ σε μεγάλες διεθνείς εμπορικές εκθέσεις (π.χ. στο Τορόντο και στο Αμπου Ντάμπι). Επιπλέον των άνω των 100 επιμέρους προγραμμάτων προώθησης που βρίσκονταν ήδη σε εξέλιξη το 2017, η Επιτροπή επέλεξε 33 πρόσθετες προτάσεις για την προώθηση των γεωργικών ειδών διατροφής της ΕΕ σε τρίτες χώρες, οι οποίες θα υλοποιηθούν κατά την περίοδο 2018-2020. Ορισμένες από τις εν λόγω εκστρατείες

που συγχρηματοδοτούνται από την ΕΕ περιλαμβάνουν, για παράδειγμα, την προώθηση μήλων ΓΕ στην Αίγυπτο ή την τόνωση των εξαγωγών χοιρομεριού και τυριού από την ΕΕ προς το Μεξικό.

Οι εξαγωγείς της ΕΕ μπορούν να επωφελούνται από 600 και πλέον προτιμησιακές ΔΠ τις οποίες χορηγούν οι εταίροι της ΕΕ στο πλαίσιο των ΣΕΣ. Το ποσοστό χρησιμοποίησης ΔΠ διαφοροποιείται μεταξύ χωρών και προϊόντων, για διάφορους λόγους, και η Επιτροπή επιδιώκει να βελτιώσει το ποσοστό αξιοποίησής τους. Το 2017, κατόρθωσε να εξασφαλίσει καλύτερες προϋποθέσεις πρόσβασης για τις εξαγωγές βόειου κρέατος από την ΕΕ προς την Τουρκία.

Οι διατάξεις των ΣΕΣ όσον αφορά τις υγειονομικές και φυτοϋγειονομικές πτυχές χρησιμοποιούνται για την αντιμετώπιση των εμπορικών εμποδίων που συνδέονται με τα υγειονομικά και φυτοϋγειονομικά μέτρα σε χώρες εταίρους. Για παράδειγμα, το 2017, η Επιτροπή κατόρθωσε να εξασφαλίσει αυξημένη πρόσβαση στην αγορά για τις εξαγωγές χοίρειου κρέατος από την ΕΕ προς το Μεξικό και για τις εξαγωγές γαλακτοκομικών προϊόντων από την ΕΕ προς το Περού. Η Ουκρανία προέβη σε άρση της προσωρινής απαγόρευσης των εισαγωγών πουλερικών λόγω της γρίπης των πτηνών και η Ιαπωνία κατάργησε την απαγόρευση των εισαγωγών βόειου κρέατος λόγω της ΣΕΒ (σπογγιόμορφη εγκεφαλοπάθεια των βοοειδών) για άλλα δύο κράτη μέλη. Οι ΣΕΣ περιέχουν επίσης διατάξεις που προάγουν τη διασφάλιση υψηλού επιπέδου προστασίας της υγείας των φυτών και των ζώων στους εμπορικούς εταίρους της ΕΕ, μεταξύ άλλων στις χώρες της ανατολικής εταιρικής σχέσης και στα Δυτικά Βαλκάνια. Πρόσφατη επιτυχία αποτέλεσε η θέσπιση στρατηγικών σχετικά με υγειονομικά και φυτοϋγειονομικά μέτρα για τη Μολδαβία και τη Γεωργία από τις αρμόδιες υποεπιτροπές της DCFTA. Η Ουκρανία βρίσκεται επίσης στο στάδιο ολοκλήρωσης των συζητήσεων με την Επιτροπή σχετικά με το θέμα αυτό.

Οι ΣΕΣ προβλέπουν την προστασία εμβληματικών προϊόντων της ΕΕ, όπως το Aceto Balsamico di Modena, η φέτα (Feta), το Reblochon, το Prosciutto di Parma ή το Queso Manchego, καθώς και οίνων και αλκοολούχων ποτών, που προστατεύονται ως γεωγραφικές ενδείξεις (ΓΕ)³⁵. Στο πλαίσιο των πιο πρόσφατων ΣΕΣ της ΕΕ διασφαλίζεται υψηλό επίπεδο προστασίας των ΓΕ, καθώς και σημαντικό πεδίο για την εφαρμογή της, σε χώρες στις οποίες, στην πλειονότητα των περιπτώσεων, δεν παρεχόταν καμία απολύτως προστασία κατά το παρελθόν. Για παράδειγμα, ο Ισημερινός θα διασφαλίζει την προστασία 116 ΓΕ της ΕΕ. Από τον Σεπτέμβριο του 2017, 143 ΓΕ γεωργικών ειδών διατροφής της ΕΕ προστατεύονται στο πλαίσιο της CETA, επιπλέον των ΓΕ για τους οίνους και τα αλκοολούχα ποτά που προστατεύονται στον Καναδά από το 2003. Η προστασία του Prosecco στη Μολδαβία εξασφαλίστηκε και, με τον τρόπο αυτό, έληξε μια δικαστική υπόθεση που παρέμενε επί μακρόν σε εκκρεμότητα.

Στο πλαίσιο των ΣΕΣ προβλέπεται η προστασία των παραγωγών ευαίσθητων προϊόντων της ΕΕ, όπως το βόειο κρέας, τα πουλερικά ή η ζάχαρη. Τα προϊόντα αυτά είτε εξαιρούνται πλήρως από τις προτιμησιακές εμπορικές συναλλαγές είτε, εάν εξαιρούνται εν μέρει, καλύπτονται συνολικά από περίπου 360 ΔΠ της ΕΕ. Όσον αφορά τα ευαίσθητα

³⁵ Η γεωγραφική ένδειξη (ΓΕ) είναι ένα διακριτικό σημείο που χρησιμοποιείται για τον προσδιορισμό ενός προϊόντος ως καταγόμενου από το έδαφος συγκεκριμένης χώρας, περιφέρειας ή τοποθεσίας, όπου η ποιότητα, η φήμη του ή άλλα χαρακτηριστικά του συνδέονται με τη γεωγραφική του προέλευση.

οπωροκηπευτικά προϊόντα, εφαρμόζεται σύστημα τιμής εισόδου κατά τη διάρκεια της κύριας εποχής συγκομιδής στην ΕΕ.

Επιπλέον, οι ΣΕΣ αποσκοπούν στη στήριξη του τοπικού γεωργικού τομέα σε αναπτυσσόμενες χώρες, όπως οι χώρες ΑΚΕ ή ορισμένοι εταίροι της Κεντρικής και Λατινικής Αμερικής. Οι ΣΟΕΣ της ΕΕ θέτουν στο επίκεντρο αναπτυξιακούς στόχους και έχουν αποφέρει αποτελέσματα με τη στήριξη της δυναμικότητας του γεωργικού τομέα σε πολλές χώρες ΑΚΕ. Κατά την περίοδο μεταξύ 2007 και 2017, η αξία των εισαγωγών γεωργικών ειδών διατροφής από τις χώρες εταίρους ΣΟΕΣ αυξήθηκε κατά 71 %, κυρίως όσον αφορά βασικά γεωργικά προϊόντα, όπως τροπικά φρούτα, κακάο ή καφές, τα οποία δεν καλλιεργούνται στην ΕΕ. Επιπροσθέτως, ενώ οι εξαγωγές της ΕΕ προς την Κεντρική Αμερική και την Κολομβία, τον Ισημερινό και το Περού αυξάνονται, οι τρεις τελευταίες χώρες παρουσιάζουν πλεόνασμα στο εμπόριο γεωργικών ειδών διατροφής που βασίζεται στις εισαγωγές φρέσκων τροπικών φρούτων, όπως μπανάνες, στην ΕΕ.

Η Επιτροπή συνεργάζεται με τους εταίρους ΣΕΣ σε ευρύ φάσμα σημαντικών ζητημάτων που σχετίζονται με τις εμπορικές συναλλαγές γεωργικών προϊόντων και εκτείνονται από την παροχή τεχνικής βοήθειας από την ΕΕ στον τομέα της γεωργίας και αγροτικής ανάπτυξης έως τη βελτίωση των συστημάτων ελέγχου της ασφάλειας των τροφίμων.

Υλοποίηση των ΣΕΣ στον τομέα των γεωργικών ειδών διατροφής: τρέχουσες και μελλοντικές δραστηριότητες

Η Επιτροπή εργάζεται σε διάφορα μέτωπα για να διασφαλίσει ότι οι ΣΕΣ παρέχουν οφέλη στον γεωργικό τομέα, μεταξύ των οποίων και τα ακόλουθα:

- ✓ διευθέτηση εκκρεμών ζητημάτων σχετικών με την πρόσβαση στην αγορά, όπως οι εξαγωγές βόειου κρέατος από την ΕΕ προς τη Νότια Κορέα και η αναγνώριση της περιφερειοποίησης της ΕΕ, ιδίως για τις εξαγωγές πουλερικών και χοίρειου κρέατος από την ΕΕ προς τη Νότια Κορέα, την Ιαπωνία και τη Νότια Αφρική·
- ✓ αποτελεσματική υλοποίηση της CETA (π.χ. παρακολούθηση της αξιοποίησης και συλλογή πληροφοριών σχετικά με την κατανομή και τις μεταβιβάσεις ΔΠ για τα τυριά) και προετοιμασία για τη ΣΟΕΣ με την Ιαπωνία (η πλήρης υλοποίησή της θα εξασφαλίσει την ελευθέρωση του 87 % των υφιστάμενων εξαγωγών γεωργικών ειδών διατροφής)·
- ✓ παρακολούθηση και βελτίωση της χρησιμοποίησης των ΔΠ·
- ✓ επιβολή της προστασίας ΓΕ (π.χ. CETA, Χιλή και Κολομβία, Ισημερινός και Περού) και επίτευξη προόδου στη διαδικασία για την προσθήκη περαιτέρω ΓΕ της ΕΕ στον κατάλογο προστατευόμενων ΓΕ βάσει της ΣΕΣ (Νότια Κορέα)·
- ✓ παρακολούθηση του μηχανισμού σταθεροποίησης για τις μπανάνες από την Κολομβία, τον Ισημερινό, το Περού και την Κεντρική Αμερική·
- ✓ ενίσχυση της συνεργασίας με τους εταίρους ΣΕΣ (όπως με τον Καναδά ή την Ιαπωνία) σχετικά με σημαντικά ζητήματα κοινού ενδιαφέροντος, όπως η καλή μεταχείριση των ζώων και η μικροβιακή αντοχή·
- ✓ κινητοποίηση της χρήσης χρηματοδοτικών πόρων από την ΕΕ για την παροχή τεχνικής βοήθειας, π.χ. στις χώρες της ανατολικής εταιρικής σχέσης (με σκοπό την περαιτέρω

κανονιστική εναρμόνιση με το κεκτημένο της ΕΕ στη Γεωργία, τη Μολδαβία και την Ουκρανία), στην περιοχή των Δυτικών Βαλκανίων ή στις χώρες ΑΚΕ.

9. ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΕΚΚΡΕΜΕΙΣ ΚΑΙ ΜΕΛΛΟΝΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ

Η Επιτροπή έχει ξεκινήσει με το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο ανοικτή συζήτηση σχετικά με την υλοποίηση των ΣΕΣ, μεταξύ άλλων όσον αφορά το ψήφισμα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου σχετικά με την ετήσια έκθεση της Επιτροπής για την εφαρμογή της κοινής εμπορικής πολιτικής. Η Επιτροπή θα συνεχίσει να υποβάλλει σε ετήσια βάση στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, στο Συμβούλιο, στην Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και στην Επιτροπή των Περιφερειών έκθεση σχετικά με την υλοποίηση των ΣΕΣ της ΕΕ.

Η Επιτροπή έχει αναλάβει πολλές δραστηριότητες που έχουν ως στόχο να βοηθήσουν ιδιώτες και επιχειρήσεις να αποκομίσουν τα μέγιστα δυνατά οφέλη από τις ΣΕΣ, αξιοποιώντας εργαλεία και πρακτικές που ήδη υπάρχουν, αλλά και αναπτύσσοντας νέα:

- ✓ Προκειμένου να διευκολύνει τη χρήση των ΣΕΣ από τις ΜΜΕ, η Επιτροπή αναπτύσσει επί του παρόντος διαδικτυακή πύλη για τις εισαγωγές και τις εξαγωγές της ΕΕ, όπου ενοποιούνται οι πληροφορίες από τη βάση δεδομένων της για την πρόσβαση στην αγορά και από την υπηρεσία υποστήριξης για το εμπόριο. Μεταξύ άλλων, η πύλη αυτή θα παρέχει ειδικές ανά προϊόν πληροφορίες και καθοδήγηση σχετικά με τις διαδικασίες εκτελωνισμού, με την υποστήριξη ενός συστήματος προειδοποίησης ειδικά προσαρμοσμένου στις ανάγκες των επιμέρους χρηστών. Επικαιροποιημένες πληροφορίες σχετικά με τους προτιμησιακούς δασμούς είναι επίσης διαθέσιμες στη βάση δεδομένων του ενοποιημένου δασμολογίου της ΕΕ (EU TARIC), ενώ λεπτομερείς πληροφορίες σχετικά με τους προτιμησιακούς κανόνες καταγωγής και τις σχετικές διαδικασίες παρέχονται στις ιστοσελίδες της Επιτροπής που αφορούν συγκεκριμένα τα τελωνεία.
- ✓ Η Επιτροπή επιδιώκει να συγκεντρώνει αξιόπιστα στοιχεία από τους εταίρους, ώστε να είναι σε θέση να υπολογίζει τα ΠΧΠ για τις εξαγωγές από την ΕΕ, να θέτει τα σχετικά ζητήματα στους εταίρους και να παρέχει βοήθεια, όπου ενδείκνυται. Από τη CETA και μετά, οι νέες συμφωνίες θα περιέχουν δεσμευτική διάταξη σχετικά με την περιοδική ανταλλαγή δεδομένων. Η Επιτροπή επιδιώκει επίσης να λαμβάνει πρόσθετες πληροφορίες που ενδέχεται να προκύπτουν από την εξέταση άλλων προσεγγιστικών τιμών, όπως ποσοστά εξοικονόμησης δασμών, βάσει των οποίων υπολογίζεται ο βαθμός εξοικονόμησης των δασμών έναντι των συνολικών δυνητικών εξοικονομήσεων δασμών³⁶.
- ✓ Η νέα ομάδα εμπειρογνομόνων για τις εμπορικές συμφωνίες της ΕΕ παρέχει στην Επιτροπή συμβουλές σχετικά με την υλοποίηση των ΣΕΣ. Η κοινωνία των πολιτών παρέχει στοιχεία, μεταξύ άλλων, μέσω των τακτικών συναντήσεων του διαλόγου της κοινωνίας των πολιτών.

³⁶ Ο δείκτης αυτός θα μπορούσε να συμβάλει στον εντοπισμό των τομέων στους οποίους η υποκείμενη αξία των εξαγωγών και οι δυνητικές εξοικονομήσεις δασμών είναι υψηλότερες και στους οποίους είναι σημαντικό να βελτιωθούν οι επιδόσεις (βλ. επίσης τη μελέτη των Nilsson και Preillon του 2018 που είναι διαθέσιμη στην ακόλουθη διεύθυνση: http://trade.ec.europa.eu/doclib/docs/2018/june/tradoc_156931.pdf

- ✓ Η Επιτροπή ενέτεινε πρόσφατα τη συνεργασία της με τα κράτη μέλη της ΕΕ σχετικά με οριζόντια ζητήματα που αφορούν την υλοποίηση των ΣΕΣ μέσω ενός ειδικού προς τον σκοπό αυτό δικτύου συντονιστών ΣΕΣ.
- ✓ Για τη συζήτηση της υλοποίησης των κεφαλαίων ΕΑΑ, και ειδικότερα των πρακτικών πτυχών του σχεδίου δράσης ΕΑΑ 15 σημείων, ειδική ομάδα εμπειρογνομόνων σε θέματα ΕΑΑ από τα κράτη μέλη συνεδριάζει πλέον τέσσερις φορές ετησίως. Επιπλέον, οι αρμόδιες υπηρεσίες της Επιτροπής έχουν αναθέσει την εκπόνηση ερευνών το 2018 και το 2019 με θέμα την εφαρμογή των βασικών εργασιακών προτύπων και τις συνθήκες εργασίας σε 29 χώρες που καλύπτονται από δεσμεύσεις στο πλαίσιο του ΣΓΠ+ και των ΣΕΣ.
- ✓ Προκειμένου να αυξηθεί η διαφάνεια της υλοποίησης, η Επιτροπή θα δημοσιοποιεί πληροφορίες σχετικά με τους διαλόγους και τις συνεδριάσεις των επιτροπών στο πλαίσιο των ΣΕΣ, αρχής γενομένης από τη CETA, στην ιστοσελίδα της με τίτλο «Transparency in Action». Η Επιτροπή θα καταβάλει κάθε δυνατή προσπάθεια για την αύξηση της διαφάνειας στο πλαίσιο των υφιστάμενων ΣΕΣ, σε συνεργασία με τους εταίρους της.
- ✓ Για τη διασφάλιση της πρακτικής λειτουργίας των ΣΕΣ το ταχύτερο δυνατόν, η Επιτροπή παρέχει στον ιστότοπό της εμπεριστατωμένες πληροφορίες σχετικά με την πορεία προς την εφαρμογή τους. Επιπλέον του προσωρινού κειμένου των ΣΕΣ, και αρχής γενομένης από τη CETA, η Επιτροπή θα δημοσιεύει ενημερωτικά δελτία, οδηγούς βήμα-προς-βήμα για τις επιχειρήσεις, ιστορίες εξαγωγέων και γραφήματα πληροφοριών. Προκειμένου να είναι καλύτερα προετοιμασμένα για την υλοποίηση νέων ΣΕΣ, η Επιτροπή επενδύει, όπου κρίνεται σκόπιμο, σε μελέτες σχετικά με το εσωτερικό νομικό πλαίσιο διαφόρων χωρών εταίρων.
- ✓ Η Επιτροπή προάγει επίσης την υλοποίηση των ΣΕΣ μέσω των εκδηλώσεων που διοργανώνει σε συνεργασία με τα κράτη μέλη της ΕΕ στο πλαίσιο της «Ημέρας πρόσβασης στην αγορά», αξιοποιώντας την πείρα που έχει αποκομίσει μέσω της «Εταιρικής σχέσης για την πρόσβαση στην αγορά». Το δίκτυο «Enterprise Europe Network» (EEN) και οι υπηρεσίες προώθησης του εμπορίου των κρατών μελών της ΕΕ, τόσο στην Ευρώπη όσο και στο εξωτερικό, σε συνεργασία με επιχειρηματικές και εμπορικές ενώσεις, όπως το παγκόσμιο δίκτυο ευρωπαϊκών επιχειρηματικών ενώσεων (EBO WWN), προάγουν και παρέχουν ενημέρωση σχετικά με τις συγκεκριμένες ευκαιρίες που προσφέρονται στο πλαίσιο των ΣΕΣ.
- ✓ Οι ομάδες πρόσβασης στην αγορά στο πλαίσιο των αντιπροσωπειών της ΕΕ σε τρίτες χώρες επιδιώκουν να χρησιμοποιούν χρηματοδοτικούς πόρους της ΕΕ για τη στήριξη της υλοποίησης των ΣΕΣ, όπως το μέσο εταιρικής σχέσης ή άλλα συναφή μέσα. Η ενωσιακή στρατηγική σχετικά με τη βοήθεια για το εμπόριο και το ευρωπαϊκό εξωτερικό επενδυτικό σχέδιο παρέχουν στήριξη σε μικρές επιχειρήσεις από αναπτυσσόμενες χώρες για την αξιοποίηση των ευκαιριών που απορρέουν από τις ΣΕΣ. Η γενική πρωτοβουλία

«Ευρωπαϊκή οικονομική διπλωματία», η οποία θεσπίστηκε το 2017, διασφαλίζει την αλληλοενίσχυση των διαφόρων πολιτικών της ΕΕ με στόχο την υποστήριξη βασικών οικονομικών προτεραιοτήτων, μεταξύ των οποίων συγκαταλέγεται η υλοποίηση των ΣΕΣ.

- ✓ Το 2018, η Επιτροπή θα δημοσιεύσει την ενδιάμεση αξιολόγησή της όσον αφορά τη ΣΕΣ με τη Νότια Κορέα και λίγο αργότερα θα δρομολογήσει τη διενέργεια ενδιάμεσης αξιολόγησης της συμφωνίας με την Κολομβία και το Περού. Επί του παρόντος διενεργείται εκ των υστέρων αξιολόγηση των ΣΕΣ της ΕΕ με τις έξι μεσογειακές χώρες εταίρους, η οποία αναμένεται να ολοκληρωθεί στο τέλος του 2019.

10. ΝΟΜΙΚΗ ΕΦΑΡΜΟΓΗ

Οι ΣΕΣ της ΕΕ προβλέπουν την αυστηρή εφαρμογή των ουσιαστικών δεσμεύσεων που περιλαμβάνονται σε κάθε συμφωνία, με σκοπό τη διασφάλιση της αποδοτικής και έγκαιρης επίλυσης των διαφορών που ενδέχεται να ανακύπτουν σχετικά με τις δεσμεύσεις αυτές. Το 2017 δεν χρησιμοποιήθηκε ο μηχανισμός επίλυσης διαφορών στο πλαίσιο των ΣΕΣ, ωστόσο η Επιτροπή συνεχίζει να παρακολουθεί ενδελεχώς και επιμελώς την υλοποίηση των ΣΕΣ. Η παρακολούθηση αυτή παρέχει στην Επιτροπή τη δυνατότητα να αξιολογεί την καταλληλότητα της χρήσης μέσων επιβολής του νόμου κατά περίπτωση.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 1 – ΧΡΗΣΗ ΠΡΟΤΙΜΗΣΕΩΝ ΣΤΙΣ ΕΙΣΑΓΩΓΕΣ ΣΤΗΝ ΕΕ

Χώρα εξαγωγής	2015	2016	2017
Συμφωνίες ελεύθερων συναλλαγών «νέας γενιάς»			
Κολομβία	97 %	97 %	97 %
Κόστα Ρίκα	96 %	97 %	96 %
Ισημερινός	89 %	88 %	97 %
Ελ Σαλβαδόρ	82 %	74 %	90 %
Γουατεμάλα	95 %	95 %	93 %
Ονδούρα	91 %	92 %	92 %
Νικαράγουα	94 %	94 %	93 %
Παναμάς	70 %	61 %	82 %
Περου	98 %	97 %	96 %
Νότια Κορέα	85 %	87 %	88 %
Σφαιρικές και σε βάθος ζώνες ελεύθερων συναλλαγών			
Γεωργία	83 %	80 %	77 %
Μολδαβία	91 %	88 %	85 %
Ουκρανία	87 %	89 %	87 %
Συμφωνίες ελεύθερων συναλλαγών «πρώτης γενιάς»			
Μεσογειακοί εταίροι			
Αλγερία	97 %	95 %	97 %
Αίγυπτος	95 %	96 %	97 %
Ισραήλ	89 %	90 %	91 %
Ιορδανία	68 %	79 %	75 %
Λίβανος	76 %	71 %	70 %
Μαρόκο	97 %	97 %	97 %
Κατεχόμενα Παλαιστινιακά Εδάφη	78 %	81 %	77 %
Τυνησία	95 %	96 %	94 %
Δυτικά Βαλκάνια			
Αλβανία	87 %	86 %	86 %
Βοσνία-Ερζεγοβίνη	93 %	94 %	94 %
Πρώην Γιουγκοσλαβική Δημοκρατία της Μακεδονίας	97 %	95 %	94 %
Κοσσυφοπέδιο	85 %	89 %	92 %
Μαυροβούνιο	81 %	83 %	90 %
Σερβία	93 %	90 %	92 %
Εταίροι Λατινικής Αμερικής			
Χιλή	95 %	95 %	96 %
Μεξικό	52 %	58 %	70 %
Χώρες ΕΖΕΣ			
Νορβηγία	71 %	66 %	69 %
Ελβετία	86 %	83 %	85 %
Συμφωνίες οικονομικής εταιρικής σχέσης (ΣΟΕΣ)			
CARIFORUM (μέσος όρος)	91 %	92 %	91 %
KAMA (μέσος όρος)	87 %	80 %	83 %
AMA (μέσος όρος)	97 %	97 %	96 %
Ακτή Ελεφαντοστού	99 %	98 %	98 %
Γκάνα	98 %	98 %	96 %
Κεντρική Αφρική (Καμερούν)	91 %	97 %	99 %
Ειρηνικός (μέσος όρος)	92 %	99 %	81 %

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 2 – ΧΡΗΣΗ ΠΡΟΤΙΜΗΣΕΩΝ ΣΤΙΣ ΕΞΑΓΩΓΕΣ ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΕ

Χώρα εισαγωγής	2015	2016	2017
Συμφωνίες ελεύθερων συναλλαγών «νέας γενιάς»			
Κολομβία	63 %	71 %	68 %
Περου	28 %	47 %	52 %
Κόστα Ρίκα		38 %	
Ισημερινός			42 %
Νότια Κορέα	68 %	71 %	74 %
Σφαιρικές και σε βάθος ζώνες ελεύθερων συναλλαγών			
Γεωργία	72 %	71 %	77 %
Συμφωνίες ελεύθερων συναλλαγών «πρώτης γενιάς»			
Μεσογειακοί εταίροι			
Αίγυπτος	36 %	62 %	44 %
Ισραήλ		89 %	86 %
Λίβανος	74 %		58 %
Μαρόκο		52 %	
Δυτικά Βαλκάνια			
Αλβανία	76 %	80 %	78 %
Πρώην Γιουγκοσλαβική Δημοκρατία της Μακεδονίας		90 %	89 %
Κοσσυφοπέδιο		44 %	
Μαυροβούνιο	85 %	85 %	86 %
Σερβία	89 %	90 %	91 %
Εταίροι Λατινικής Αμερικής			
Χιλή	76 %	75 %	76 %
Μεξικό	76 %	85 %	75 %
Χώρες ΕΖΕΣ			
Ελβετία	79 %	79 %	78 %

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 3 – ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΑΡΚΤΙΚΟΛΕΞΩΝ

ΑΚΕ	Χώρες της Αφρικής, της Καραϊβικής και του Ειρηνικού
ΑΜΑ	Ανατολική και Μεσημβρινή Αφρική
ΑΞΕ	Άμεσες ξένες επενδύσεις
ΓΕ	Γεωγραφικές ενδείξεις
ΔΔΙ	Δικαιώματα διανοητικής ιδιοκτησίας
ΔΟΕ	Διεθνής Οργάνωση Εργασίας
ΔΠ	Δασμολογική ποσόστωση
ΕΑΑ	Εμπόριο και αειφόρος ανάπτυξη
ΕΟΧ	Ευρωπαϊκός Οικονομικός Χώρος
ΕΣΟ	Εσωτερική συμβουλευτική ομάδα
ΚΑΜΑ	Κοινότητα για την Ανάπτυξη της Μεσημβρινής Αφρικής
ΜΕΚ	Μάλλον ευνοούμενο κράτος
ΜΜΕ	Μικρομεσαία επιχείρηση
ΠΧΠ	Ποσοστό χρησιμοποίησης προτιμήσεων
ΣΕΣ	Συμφωνία Ελεύθερων Συναλλαγών
ΣΟΕΣ	Συμφωνία οικονομικής εταιρικής σχέσης
ΣΣΣ	Συμφωνία σταθεροποίησης και σύνδεσης
ΤΕΕ	Τεχνικά εμπόδια στο εμπόριο
ΥΦ	Υγειονομικά και φυτοϋγειονομικά (μέτρα)
Cariforum	Φόρουμ των κρατών ΑΚΕ της Καραϊβικής
CETA	Συνολική οικονομική και εμπορική συμφωνία ΕΕ-Καναδά
CITES	Σύμβαση για το διεθνές εμπόριο ειδών άγριας πανίδας και χλωρίδας που απειλούνται με εξαφάνιση
DCFTA	Σφαιρική και σε βάθος ζώνη ελεύθερων συναλλαγών
EBO WWN	Παγκόσμιο δίκτυο ευρωπαϊκών επιχειρηματικών ενώσεων (European Business Organisations worldwide network)
EEN	Δίκτυο «Enterprise Europe Network»